

DUHOVNI PASTIR

S SODELOVANJEM VEČ DUHOVNIKOV

UREJUJE

ALOJZIJ STROJ

XXXV. letnik
1918

Zvezek za mesec
januar

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Cena: 10 K na leto

VSEBINA :

	Stran
O prednašanju cerkvenih govorov. I. Prepričevalno prednašanje. (M. Stanonik)	1
Misijonske pridige. 21. Marijino češčenje. (P. Hugolin Sattner)	5
Pridige za nedelje in praznike:	
Obrezovanje Gospodovo. (Novo leto.) — 1. Dobri sklepi ob novem letu. (Dr. Egídij)	11
2. Moli in delaj! (Janez Pucelj)	14
Razglašenje Gospodovo. — Trojna Zveličarjeva čast in služba. (P. Dionízij Dušej)	19
Prva nedelja po razglašenju Gospodovem. — O nebeškem veselju. (O. B. Šalamun)	22
Druša nedelja po razglašenju Gospodovem. (Obhajanje vnanje slovesnosti praznika Imena Jezusovega.) — Veličastvo Imena Jezus. (Prosto po Tom. Akvinu Janez Pucelj)	27
Prva predpepelnična nedelja. (Obhajanje vnanje slovesnosti praznika sv. Družine.) — Hiša domača bodi hiša božja. (F. K.)	31
Katehitične pridige o krščanski pravičnosti. — XVI. Duhovna dela usmiljenja. (Dekan Anton Skubic)	35
Evharistični govori. I. Kdo je v zakramentu sv. Rešnjega Telesa pričujoč. (Franc Bernik)	39
Nagovori za Marijine družbe. — I. Marijine hčerke in molitev. (Ksaver Meško)	44
Govori v Marijini družbi. I., II., III. (Po rokopisu † Antona Gnidovca priredil Ivan Kovač)	49
Nagovori za mladino. (P. Arhangelj Appej.)	
1. O Imenu Jezusovem	59
2. O Bogu	61
Pogled na slovstvo. — Joža Lovrenčič: Deveta dežela. (Dr. Al. Merhar.) — Dr. Gregor Rožman: »Vidim nebesa odprta.« — Družba sv. Mohorja v Celovcu. — Vrtec in Angelček	63—64

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 10 K na leto

1. zvezek.

V Ljubljani, januar 1918.

XXXV. letnik.

O prednašanju cerkvenih govorov.¹

Spisal M. Stanonik.

Pod zgovornostjo v najožjem zmislu umevamo spretnost, človeško voljo pripraviti do kakega dejanja s tem, da prepričamo razum v skladnem govoru, da je dejanje dobro, oziroma spretnost, človeško voljo odvrniti od kakega dejanja s tem, da prepričamo razum v skladnem govoru, da je to dejanje slabo. Skladno utelešenje misli, s katerim se poizkuša vplivati v označenem zmislu, imenujemo govor. Za pravega govornika velja torej samo tisti, ki izkuša nagniti poslušalce do odločitve volje, da, do udejstvovanja odločitve, do nekega dejanja. Samo poučna proza (zgodovina, pripovedovanje, opisi, dialogi, znanstvene ali popularne razprave), ravnatoko takoimenovana akademična zgovornost (predavanje iz najrazličnejših polj kulture, kakor znanosti, umetnosti, literature, narodnega gospodarstva itd.), ki ima neposredno samo namen posredovati resnico na ta način, da nas poučuje o resničnih razmerah, torej ne spada k zgovornosti kot taki. Ravnatoko se tudi poezija loči od zgovornosti.

Govor zadobi svojo popolno moč le tedaj, ako se ga pripoveduje poslušalcu z živo besedo; ni določen po svoji naravi za to, da bi se bral, ampak za ustno predavanje ali prednašanje. Prednašanje je vedno največjega pomena. Vsakdo lahko izkusi, da celo po vsebini in formalno izvršten govor ne napravi nikakega učinka, če je slabo prednašan, da pa nasprotno kak srednji govor žanje navdušenje zaradi sijajnega prednašanja. O ceni dobrega prednašanja se je Demosten neprekosljivo izrazil. Ko so ga nekoč vprašali, kaj je za govornika najvažnejše, je dejal: »Prednašanje.« — »In za tem najvažnejše?« — »Prednašanje.« — »In tretja najvažnejša stvar?« — »Prednašanje.«

¹ O tem predmetu obsirno razpravljata zlasti pisatelja P. Lienert O. S. B. in prof. dr. G. Kieffer, prvi v svoji knjigi »Der moderne Redner«, drugi v novi knjigi »Die äußere Kanzelberedsamkeit«.

Sam je prednašal svoje govore na samo njemu lasten način. Znanó je, koliko se je za to vadi. Njegova živa beseda je pa tudi segla v srce poslušalcev. Ko je Eshin, Demostenov nasprotnik v politiki in velik njegov tekmeč v govorništvu, prebral svojim učencem znameniti »Govor o vencu« svojega nasprotnika in videl, da jih je ta močno ganil, je menda pripomnil: »Ko bi bili vi silnega še slišali.«

Učinek prednašanja temelji na moči žive besede, potem pa zlasti na moči osebnosti, ki govori.

»Nič ni krasnejšega kot je živa beseda, ta utelešena podoba duha, iz katere govori duša, v kateri postavi duša najčistejše, najboljše, najlepše in najvzvišenejše, kar nosi v sebi, tudi pred našo dušo. Zato nam seže živa beseda mnogo globlje v srce, nam pove mnogo več kot vsa tudi najdovršenejša mojstrska dela plastične umetnosti. Živa beseda je cvet in najplemenitejši izraz vse izobrazbe človeškega duha in srca.« (Hettinger.) In osebnost! Ako govori govornik z glasom, ki nam sega v srce, ki s svojo iskrenostjo tako toplo od nas pričakuje, ako govori s svojo postavo, svojimi očmi, potezami obraza, kretnjami, ako pusti celo svojo osebnost popolnoma na nas učinkovati, potem ni čuda, da nas navduši, privlačuje, veže in gane. Ako pozneje beremo taiste govore, moremo komaj razumeti, kako so mogli tako silno učinkovati na nas. Govorniki ravno hočejo, da se jih posluša in ne bere. Tiskan govor je v primeri s prednašanim mrtev. Prednašanje pa mora imeti več ali manj te-le lastnosti, ako hočemo, da doseže take uspehe; biti mora: prepričevalno, prosto, tekoče, razločno, pravilno poudarjeno, prijetno, naravno in spremljano od kretenj.

1. Prepričevalno prednašanje.

Ton prepričanja — to je prva zahteva, ki jo stavimo na dobro prednašanje. Od vsakega govornika namreč pričakujemo, da mu je to, kar govori, resno, sveto-resno, da je začel govoriti iz notranje potrebe, da mu je postala stvar, za katero govori, srčna stvar. To pa mora biti izraženo tudi po zunanje v prednašanju. Na govorniku se mora v resnici poznati, da govori iz resnega prepričanja. Govoriti mora torej tako in vso svojo osebnost mora pri govoru tako porabiti, da se čuti, da mu vre govor iz globočine njegove duše, da je neposreden, živ in krepak izliv njegovih misli in čuvstev.

Kdor svoje govore samo pove, samo deklamira, tako da imamo vtis, tukaj se brez duha in brez srca reproducira nekaj zunanje naučenega, ta nas pusti mrzle, nas odbija. Ne moremo vzeti za resno, kar govori.

Duh globokega prepričanja mora prešinjati vso pridigo, bodisi da govornik poučuje ali pripoveduje, dokazuje ali opo-

minja, vzpodbuja ali tolaži, graja ali hvali. Vsakdo, ki govornika sliši, si mora nehote reči: »Prihaja mu od srca; ta resnično tako misli.«

Varovati se pa moramo napačnega, umetnega patosa. Pri dobri nadarjenosti, opazovanju in vaji bi govorniku gotovo bilo mogoče, čustvo, ki ga v resnici nima, v prednašanju in kretnjah tako izraziti, kakor bi v resnici živelo v njegovi duši. Toda, najmanj, kar moramo reči o govorniku, ki bi se pri oznanjevanju božje besede posluževal navideznega, umetnega patosa, je to, da igra poniževalno vlogo. »Raje nobenega kot pa napačni patos; raje nikakega afekta (razvnetja) kakor pa afektiranost (prisiljenje). Kajti škoda, ki jo povzroči napačni patos, je večja kakor pa korist, ki jo napravi pravi patos. Tudi ako bi bila vmes le ena napačna nota — ljudstvo ima dober posluš. Jelo bi takoj sumiti in bi po naravnem nagibu zaprlo svojo notranjost, da bi se zavarovalo pred prevaro in zapeljanjem.« (W. von Keppler, Homiletische Gedanken und Ratschläge.)

Čuvstva je treba izražati primerno svoji osebnosti, t. j. temperamentu, značaju, ugledu. Posebno, kdor hoče posnemati tuje poteze, ne sme na to pozabiti.

Pri nekem misijonu je govoril pridigar o smrti. Da bi bolj očitno pokazal, kako se bliža smrt in kako trka, je pri dotičnih besedah vselej potrkal z roko ob rob prižnice. Ta prizor je tedaj napravil učinkujoč vtis, dasi bi se v navadnih okoliščinah komu lahko zdel smešen. — Duhovnik, ki je bil priča te drastične poteze in njenega učinka, jo je pozneje poizkusil posnemati v neki postni pridigi. Ko je jasno opisal minljivost življenja, je prešel na smrt, in »smrt je potrkala«. Pri prvem trkanju na prižnični rob so bili poslušalci osupli. Pri drugem so se smejali, in pri tretjem so se še bolj smejali.

Ena in ista stvar ni za vse. Nimamo vsi istega temperamenta, istega značaja, istega ugleda, ne vsi enako globokih čustev. Svojih čustev ne moremo vsi pokazati na isti način, in tukaj celo vaja more izpopolniti naravo le do gotove meje.

Ozrmo se še po pripomočkih, ki nam pripomorejo, da bo iz naših govorov žarela najvišja stopinja toplote, iskrenosti in prepričanja.

1. Notranje življenje in stremljenje po čednostih. — Vsak cerkveni govornik si mora prizadevati, da s pomočjo milosti božje živi življenje zbranosti, molitve in pobožnosti. Njegova skrb bodi, da postaja bolj in bolj podoben visokemu vzorniku vseh pridigarjev, Jezusu Kristusu, v ponižnosti in krotkosti, požrtvovalnosti, samozatajevanju, ljubezni do križa. Za učitelja velja pravilo: »Ako hočeš to, kar predavaš, dobro povedati, moraš vedeti veliko več kot poveš.« Glede čednostnega življenja duhovnikovega lahko postavimo podobno pravilo: »Ako hočeš, da boš to, kar od ver-

nikov zahtevaš, lahko zahteval s toploto, močjo in poudarkom, moraš sam storiti veliko več kot od njih zahtevaš.«

2. Čisti nam en pri izvrševanju pridigarje službe. — Pri pridigi se povsod, pri zbiranju snovi, pri izdelavi, pri učenju in prednašanju hoče vsiljevati — ničemurnost. Celot svetniki niso bili prosti teh napadov samoljubja; več kot enkrat je moral sv. Bernard slišati v svoji notranjosti zapeljivi glas: »Bernard, kako lepo pridigaš.«

Mimogrede je mogoče ničemurnost kdaj vzpodbuda zoper naravno lenobo, toda stalna sila to ni in vedno učinkuje uničujoče. Ničemurnost stori pridigarja smešnega. Kajti naj še tako zakriva svoje samoljubne namene, vendar se izdajo zdaj na glasu, zdaj na izgovorjavi, zdaj na kretnji, zdaj na obrazu ali kar na večih skupaj. Na pomoč Sv. Duha ponos in prevzetnost ne moreta računati. »Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam« (Jak. 4, 6) in »Sine me nihil potestis facere.« (Jan. 15, 5.)

Odpodi torej ničemurne misli in težnje, ako se ti vsiljujejo. Še na poti na prižnico izkušaj izločiti vse samoljubje. Po pridigi stara sovražnica ničemurnost ni nič manj nevarna kot poprej. Še posebno, ako te hvalijo, in to bodo delali s tem večjo vnmemo, čim sprejemljivejši si za slavospeve in prilizovanje. Ne pusti, da bi se na ta način zmanjševalo tvoje zasluženje in tvoj ugled.

3. Vadi se poprej v dotični čednosti. — Neki župnik je svojim kaplanom svetoval, naj se vsak teden še posebno vadijo v kreposti, o kateri bodo naslednjo nedeljo pridigali. Če bi imeli govoriti o več čednostih, naj se vadijo v vseh teh. To je bil izboren nasvet, vreden pravega duhovskega srca. Ta nauk zasluži, da bi bil z velikimi črkami zapisan v vsaki sobi župnišča, da bi ga vsak duhovnik vedno imel v spominu.

Ako te med tednom doleti kaj neprijetnega, kak križ, kako ponižanje, sprejmi to ponižno in z ljubeznijo in daruj nebeškemu Očetu za dober uspeh prihodnje pridige. Še bolj boš razpoložen, če dodaš kako zatajevanje, ki si ga sam naložiš. Božja beseda, ki se opira na žrtve in zatajevanje, je mogočna, postane dvorezen meč, ki seže globoko v srce vernikov in pretrse njihovo notranjost.

4. Poprej moli in premišluj. — Najboljša pot na prižnico je pot, ki pelje tja izpred križa ali tabernakelja. Tukaj pred križem ali pred Zveličarjem v tabernakelju izkušaj še enkrat ogreti svoje srce za Boga, za koristi svete Cerkve, za zveličanje svojih poslušalcev. Tu si še enkrat živo predoči snov pridige, da boš prešinjen, kako važnost ima zate in za tvoje poslušalce. Tu moli iskreno za uspeh svojega truda in tudi za dobro prednašanje. Tukaj še enkrat obžaluj vso zanikarnost, vse ničemurne misli, ki si jih morda zakrivil pri pripravi. Nato pa stopi na prižnico in govori s toploto, z močjo, z navdušenjem, kot apostol, kot svetnik, kot Jezus Kristus sam.

Preden je sv. Leonard Portomavriški šel na prižnico, je prosil — tako pripoveduje njegov življenjepisec — prečisto Devico Marijo, angele varihe in svoje svete patrone za izpreobrnjenje onih, katerim bo oznanjal božje resnice. V ta namen je daroval sveto mašo in opravljal svoje navadne pobožnosti. Nikdar ni pridigal, ne da bi se bil poprej pred Bogom globoko ponižal in spoštljivo molil presv. Trojico. Vse svoje besede je položil v Jezusov rano na levi strani, da bi tem bolj prodrle v srca poslušalcev. Celó med pridigo je večkrat obnovil odkritosrčni namen, da išče le Boga in njegove časti, in prosil Svetega Duha, naj se poslužuje njegovega jezika kot orodja, da bi presunil srca poslušalcev in jih ganil h kesanju. In uspeh! Bil je čudovit. Kjerkoli je bil Leonard na misijonu, je bilo neštevilno izpreobrnjenj. Najzакrknější grešniki so postali pobožni spokorniki, pohujšanje je ginilo. V vseh stanovih je vzcvela pobožnost in strah božji.

(Dalje prihodnjič.)

Misijonske pridige.

21. Marijino češčenje.¹

Pri vsakem misijonu zavzema blažena Devica, ki je pribežališče grešnikov, častno mesto. Spodobi se, da se tudi spominjamo presvete Device.

Bog je najvišje bitje; on je stvarnik nebes in zemlje, njemu gre najvišja čast in slava. Za Bogom pa častimo Marijo najprej; bolj jo častimo nego vse svetnike, bolj nego angele v nebesih. Zakaj? Zato, ker ona edina je prišla na svet brez izvirnega greha, ker je izvoljena mati Odrešenikova, torej v resnici Mati božja, ker je zdaj v nebesih najbližja božjemu prestolu, je srednica med nami in božjim Sinom, torej naša največja dobrotnica, naša mati. Zato je sveta Cerkev vedno častila Marijo.

Podajmo se v duhu v Sveto deželo, in sicer v gorato Galilejo. Že je pomlad, zima je minila, deževje je ponehalo. Cvetlice so se že prikazale v deželi, čas trtoreje se je približal. Že se je oglasila grlica, figovo drevo je brstelo in cvetoči vinogradi so lepo dišali. (Vis. pes. 2, 3.) Tedaj vidimo v gorovju nežno devico v skromnem krilu, ki hiti po potu. Pot jo pelje v malo mestece, ležeče na gorovju, in ondi krene v hišo sorodnice, katera, že precej postarna, jo srčno pozdravi in prejme tudi iskren in pomenljiv pozdrav. Potem pa jame hvaliti Boga in pravi: »Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu, mojem

¹ Misijonske pridige, št. 1—14, so v XXXIII. letniku (1916), št. 15—20 pa v XXXIV. letniku (1917).

Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle. Glej, odslej me bodo blagrovali vsi narodi.« Devici je bilo ime Marija, njena teta pa je bila Elizabeta.

»Odslej me bodo blagrovali vsi narodi z emlje.« Nezaslišane besede v ustih skromne device, ki je bila zaročena z revnim tesarjem. Blagrujejo naj jo vsi poznejši rodovi, njo, ki je malo pozneje v hlevcu rodila dete, nepoznana živela in končno na gori Kalvariji videla umreti svojega Sina sramotne smrti na križu. Bodo se li izpolnile te besede? Pre-dragi! Tako kot ta se ni izpolnila nobena prerokba. Dokler je živel Jezus, spodobilo se je, da so se oči vseh ozirale nanj. In ko je bila vera v Kristusa dovolj utrjena, prešla je ta slava tudi na njegovo mater.

Prvi častilci Marijini so bili apostoli. Vi dobro poznate apostolsko veroizpovedanje. Zakaj se imenuje apostolsko? Zato, ker je nastalo v apostolskih časih (in kakor je dokazano, še pred zborovanjem apostolov v Jeruzalemu), in ker uči to, kar so verovali apostoli. Ali ima apostolska vera Marijo v mislih? Vse verske resnice niso v apostolski veri, je prekratka; morda tudi Marijino ime ni našlo prostora v njej? Kako molite? »Verujem v Boga Očeta... in v Jezusa Kristusa..., kateri je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device.« Čujte ime Marije, in na tako odličnem mestu, med najsvetejšimi osebami presv. Trojice. Je li to slučaj? Ne. Božje materinstvo je Mariji podelilo to čast. Marija ni tujka med božjimi osebami, marveč zvezana je z njimi z najtesnejšimi vezmi: hči je večnega Očeta, nevesta Svetega Duha in resnična mati božjega Sinu. Ker tedaj apostoli v svojem veroizpovedanju med najsvetejšimi božjimi osebami imenujejo tudi Marijo, in sicer radi njenega božjega materinstva, ali niso oni prvi in pravi častilci Marijini? Ali nam niso z apostolsko vero zapustili tudi češčenja Marijinega, in sicer do konca sveta?

»Odslej me bodo blagrovali...« — Kar so verovali prvi kristjani, to se nahaja slikano in vklesano v k a t a k o m b a h. V teh podzemeljskih jamah, v katerih so se zbirali v prvih treh stoletjih kristjani, se nahaja mnogo Marijinih podob iz bronu in kamna. Krasne podobe so slikane na stene in na zlate kupe in vsi starinoslovci, tudi protestantje, trdijo, da so Marijine podobe skoraj tako številne kakor podobe Dobrega Pastirja. Le-ti možje se čudijo množini in lepoti Marijinih podob kakor tudi motivom, katere so umetniki zajemali iz Marijinih prednosti. Večina podob pa kaže največjo prednost Marijino — njeno božje materinstvo.

»Odslej...« Kar so verovali prvi kristjani in vpeljali v božjo službo, najde se tudi v spisih svetih očetov. Sveti Ignacij, učenec apostolov, proslavlja Marijino rojstvo. Sveti mučenec Justin, oni modroslovec, ki je proučil vse spise paganskih modrijanov in zapustivši nje vstopil v šolo krščanstva,

ta mož pozdravlja Marijo kot drugo Evo in proslavlja, čudovito primerjaje Evo z Marijo, prednosti Marijine. Istotako sveti Irenej in cerkveni pisatelj Tertulijan. Le-ta piše: »Eva je verovala kači in strašno gorje nakopala vesoljnemu človeštvu; Marija je poravnala storjeno napako, verovaje božjemu angelu.« — Sv. Ciprijan in Klemen Aleksandrijski sta z velikim spoštovanjem gledala na Marijo in jo klicala na pomoč. Ravno tako očetje 4. in 5. stoletja: Sv. Bazilij, Efreem, Epifanij, Avguštin, Jeronim, Ambrož in oba Gregorija. Vsi pozdravljajo Marijo kot mater in devico, kot živi in neumrljivi tempelj božji, zaklad in luč sveta, čast devištva, oporo prave vere, temelj vseh cerkva, ki je pod svojim čistim srcem nosila njega, katerega ne obseže celi svet. Po njej smo spoznali presv. Trojico; po njej so bili razdrti malikovalski templji, po njej so govorili preroki, pisali evangelisti, apostoli vsem narodom oznanjevali zveličanje. Kdo jo more dostojno hvaliti, ki je vzvišena nad vsa hvalo? — O deviška rodovitnost, neumrljivi čudež, ki presega naš um in naše čute!« Tako pišejo sveti očetje.

Toda pustimo vse te svedoke in ozrimo se na eno samo dejstvo z godovine, katero kakor goreči žar razsvetljuje celi starejši vek in nam dá jasno spoznati, kako je cenil blaženo Devico vzhod in zahod, svečeništvo in ljudstvo, škofje in mašniki, papež in cerkveni zbori. To dejstvo je vesoljni zbor efežanski l. 431. Carigrajski škof Nestorij se je predrznil Mariji odreči najlepši častni naslov, ker je trdil v neki pridigi, da Mariji ne gre naslov Matere božje. Duhovniki in verniki so se zgrozili nad to trditvijo in so glasno mrmraje zapustili cerkev. Ko je ta vest prišla med narode, se je čul le en glas nevolje po krščanskem svetu. Papež Celestin skliče zbor v Efez, škofje hite iz vseh delov sveta tjakaj in oprti na jasne in določne izreke prejšnjih stoletij kakor tudi na nauke svojih prednikov na škofijskih stolicah, izrekó slovesno, da je Marija v resnici Mati božja, in izobčijo Nestorija iz cerkvenega občestva.

Čujte, kaj nam pripoveduje zgodovina nadalje. Škofje so zborovali pozno v noč in ljudstvo je čakalo pred cerkvijo. Komaj pa je bila razglašena verska resnica o božjem materinstvu Marijinem, takoj je ljudstvo vzkliknilo velike radosti, solze veselja in hvaležnosti so jim blestele v očeh in z gorečimi bakljami so spremili škofe na njihova prenočišča. In po vsem krščanskem svetu, kateremu se je naznanila obsodba Nestorija, so se ponavljala ista znamenja veselja.

Se nekaj mi je opomniti. Cerkev, v kateri so zborovali škofje, je bila bazilika, t. j. glavna cerkev Efeza, in bila je posvečena Mariji. Torej že v prvih stoletjih so se Mariji posvečevale cerkve. Spomnim še Marijine cerkve v Rimu, zване »Maria Maggiore«, Marija večja, da se loči od mnogih manjših, ki so, posvečene Mariji, že takrat stale v Rimu.

»Odslej . . .« Te besede nam potrdijo Marijini praz-

niki, ki so vpeljani v katoliški Cerkvi, nekateri v poznejših stoletjih, v zahvalo za dobrote, prejete po Mariji; drugi pa, in sicer imenitnejši, so že starodavni, stari skoraj toliko kakor Cerkev, n. pr. Marijino oznanjenje in vnebovzetje.

Pojdimo naprej in našli bomo, da so v raznih stoletjih nastali duhovni redovi, moški in ženski, ki so se ali popolnoma posvetili Marijinemu češčenju, n. pr. Serviti, Karmeličani, ali sestre Brezmadežnega Spočetja, Marijinega Obiskovanja; ali pa so se močno odlikovali v skrbi za Marijino čast, kar velja posebno o frančiškanskem redu. Kako je sv. Frančišek ljubil in častil Marijo, je pač znano vsem, ki so prečitali njegov življenjepis. Marija Angelska mu je bila najljubša cerkvena, ondi se je nastanil, ondi postavil zibelko svojemu redu; ondi se mu je prikazala Marija z Jezusom in mu izprosila porcijunkulski odpustek. V njegove stopinje so stopili njegovi duhovni sinovi. Zgodovina nam hrani knjige in spomenike, ki so nam jih zapustili Marijini častilci iz frančiškanskega reda. Spomnim le sv. Bonaventure in Duns Skota, ki sta najlepše strani svojih spisov posvetila Mariji.

Dalje najdemo, da so verniki jeli vsakemu očenašu pristavljati Češčenomarijo, da so trikrat na dan z angelovim češčenjem pozdravljali Marijo, da duhovniki pri vsaki hori brevirja počaste tudi prečisto Devico.

»Odslej . . .« — V srednjem veku, ko je klila še živa vera, so se celi narodi, kraljestva in mesta posvetila Mariji. Slavni vojskovodje so nosili na svojih ščitih Marijino podobo. Poljska je sklicala Marijo za svojo kraljico; Šotska se je imenovala Marijino vazalko, Ogrska se kliče Marijansko kraljestvo, republiki Genua in Benetke se postavita pod Marijino varstvo; benečanski doži se dajo slikati, klečeči pred Marijo.

Vse umetnosti služijo Mariji. Stavbniki ji zidajo veličastne hiše božje, slikarji in podobarji tekmujejo, kdo da bo lepše proslavil Marijo. Čuli ste o umetnih slikah, morda jih celo videli, vsaj posnetke onih del, ki so jih ustvarili Rafael, Murillo, Mihelangelo, Dürer. Pesniki skladajo najlepše pesmi brezmadežni Devici in glasba napolnjuje božje hrame s slavospevi.

Tudi v slovenskih deželah imamo mnogo cerkva, posvečenih preč. Devici, zlasti božjepotnih. Kdo ne pozna Brezj, Gospe Svete, Trsata in drugih? Kdo si ne želi, da se kmalu popravi cerkvi na Sv. Gori in Višarjih? Ni je menda cerkve, ki bi ne imela oltarja Marijinega; dokaz, da so Slovenci verno častili Marijo v vseh dobah.

Pa hitimo naprej v cerkveni zgodovini mimo cerkvenih učencov, ki blestijo na nébesu božje Cerkve kakor svetle zvezde; mimo sv. Janeza Damaščana, Ildefonza, Anzelmá, Bernarda, Tomaža, Bonaventure, ki pišejo tako vznešeno o lepoti Marijini, da se moramo čuditi.

Tudi luterani so od začetka častili Marijo. Luter sam piše: »Čast Marijina je izražena z eno samo besedo: Mati božja. V resnici, kdo bi mogel kaj častitljivejšega povedati o njej, naj bi imel tudi toliko jezikov, kolikor ima zemlja cvetk, nebo zvezd in morje peska.« — Tudi prazniki Marijini so se obhajali med luterani. Toda polagoma je prišlo drugače. Odkrhnjeni od debela katoliške Cerkve, so izgubili božjega duha, pojemalo je Marijino češčenje bolj in bolj, dandanes pa luterani nas katoličane že dolžijo malikovalstva zavoljo češčenja Marije. Ne vsi, ker tudi med luterani so nekateri, ki globlje mislijo in še verujejo. Tako n. pr. je pred leti protestantovski pastor v Baltimore očitno počastil Marijo z nastopnimi besedami: »Svetovna zgodovina proslavlja Kornelijo, mater Grakov, radi njenih sinov; cerkvena zgodovina slavi Moniko, mater sv. Avgušтина, radi velikega njenega sina. Ali kaj je Kornelija, kaj Monika v primeri z Marijo, iz katere je rojen oni, čigar jermena ni vreden odvezati najslavnejši državnik ali vojskovodja.« K sklepu opominja poslušalce, naj obešajo doma po stenah Marijine podobe, da se morejo pogosto ozirati vanje, se radovati Marijinih čednosti in jih posnemati.

Ozrmo se le še v mesec m a j. V visokih stolnicah in malih cerkvah, v mestih in na deželi, po gorah in dolinah se zaljšajo Marijini oltarji, prižigajo se lučice in verni ljudje se zbirajo pred Marijino podobo, časte preč. Devico in jo opevajo z litanijami. O čudoviti, pa ljubki prizor, ki gane vsakega, če ima le še iskrico ljubezni do Marije v svojem srcu!

»Blagrovani me bodo vsi narodi zemlje!« Tako je govorila pred dvatisoč leti Devica Marija v malem mestecu v Palestini. So se li uresničile te besede? Da; dvajset stoletij nam spričuje to. Tako, kakor ta prerokba, se ni spoznala nobena. Ljudje, ki so se verno klanjali Jezusu, božjemu Odrešeniku, častili so tudi njegovo božjo Mater.

Vprašam sedaj: Veliki vojskovodje, ki so si podjarmili celi takrat znani svet, Aleksander Veliki, Julij Cezar, Marij, Sulla, Hanibal, možje, katere je zbog njihovih velezmožnosti občudoval celi svet — Platon, Sokrat, katera sta s svojim genijem očarala vse sodobnike, kdo jih dandanes občuduje, kdo govori o njih, kdo jih pozna? Mali del človeštva, nekateri učenjaki jih beró, jih proučavajo, jim hranijo časten spomin. Človeštvo, narodi ne vedo nič o njih. Poglajeni so njihovi grobovi, nad njimi mir, tihota. Marijo, ponižno dekle Gospodovo slavé in časte vsi narodi. Rodovi prihajajo in odhajajo, Marijino češčenje ostane. In o čudo! Ne le tu v solzni dolini, marveč tudi gori v nebeških višavah jo častijo in slavijo na veliko dostojnejši način kot tu na zemlji. Vsi, ki so vredni spoznani vstopiti v sv. nebo, tekmujejo z angeli in nadangeli v proslavi kraljice nebes in zemlje.

Kaj je storiti nam? Vstopiti v zbor zmagovalne in vojskovalne Cerkve, častiti Marijo, kolikor dopuščajo naše moči.

1. V prvi vrsti skrbimo za to, da bodo naše cerkve in kapelice, posvečene preblaženi Devici Mariji, snažne, okinčane in z vsem potrebnim preskrbljene.

2. Obhajajmo Marijine p r a z n i k e, zlasti Brezmadežno Spočetje z vso mogočo slovesnostjo in bliščem. Šmarnice in druge enake pobožnosti naj se vrše na najdostojnejši način.

3. Častimo Marijo z a n g e l s k i m č e š č e n j e m trikrat na dan; ta molitev bodi pobožna, temeljita, ne samo iz navade.

4. Če je mogoče, molimo vsak dan sv. r o ž n i v e n e c, ne prehitro, marveč počasi, zlasti premišljeva je skrivnosti iz življenja, trpljenja in poveličanja božjega Odrešenika. Škof Dupanloup je bil neki dan poklican k smrtni postelji plemenite gospe, ki je bila porodila prvo dete. Bila je mlada, lepa in bogata in ljubil jo je njen soprog. Sredi te sreče zbolil za smrt. Škof, ki je poznal gospo že prej, je bil tako prevzet, da je vzkliknil: »Moj Bog! V kakem položaju Vas vidim!« Gospa pa se prijazno nasmehne in pravi: »Menite mar, presvetli, da ne pridem v nebo?« — »Upam pač,« odgovori škof. — Bolnica: »Jaz pa popolnoma zaupam.« — »In kaj Vas potrjuje v zaupanju?« — »Svèt, ki ste mi ga Vi, presvetli, dali na dan prvega sv. obhajila; rekli ste, naj molim vsak dan prav pobožno Češčenomarijo. Molila sem vsak dan, a zdaj je že štiri leta, kar vsak dan opravi cel rožni venec. Ker tedaj vsak dan petdesetkrat molim; 'Sveta Marija... ob naši smrtni uri. Amen', tedaj trdno upam, da mi pride sveta Devica ob uri moje smrti nasproti in me pelje k svojemu Sinu v sveto nebo.« Glejte, sad Marijinega češčenja, sad sv. rožnega venca.

5. Pobožno opravljajmo druge m o l i t v e k blaženi Devici. Češčena Kraljica, Spomni se, O Gospa moja, zlasti lavretanske litanije.

6. Predvsem pa posnemajmo njene č e d n o s t i; Marija nam sveti z vsemi. Dasi še ni bilo sv. evangelija, ona je že izpolnjevala evangelske svete. Živela je v radovoljnem uboštvu, v skrajni pokorščini in komaj pet let stara je naredila obljubo vednega devištva. Ljubila je samoto in molčečnost; v tihi izbici jo je našel angel. Ljubila je molitev; vtopljeno v molitev je pozdravil angel. Bila je zgled ponižnosti, sama se imenuje deklo Gospodovo; zgled potrpežljivosti, katero je kazala zlasti stoječa pod križem. Vsa vdana je bila v voljo božjo, dokaz temu oni »fiat« (zgodí se), po katerem je dovolila v materinstvo Jezusovo. Torej najboljše in Mariji najprijetnejše češčenje je in ostane posnemanje njenega vzvišenega zgleda.

Brat Leon, eden prvih tovarišev sv. Frančiška, je videl okoli l. 1230. tole prikazen: Videl je na obširnem travniku velikansko množico ljudi. Na eni strani travnika je bila rdeča lestvica, ki je segla do neba; na vrhu lestve se je prikazal Jezus.

Blizu njega je stal Francišek, ki je pa prišel nižje doli in zaklical svojim sobratom: Pridite bratje, približajte se Gospodu, ker on vas kliče. — Bratje so prišli in stopili na lestvo, a eden je padel doli s tretjega klina, drugi s četrtega, tretji s petega in sčasoma so popadali vsi, nihče ni ostal na lestvi. Sv. Francišku se je milo storilo nad toliko pogubo svojih bratov. Prosil je tedaj Sodnika za svoje sinove, naj jih milostno sprejme. Kristus pa pokaže svoje rane, oblite s krvjo, in reče Francišku: To so mi storili tvoji bratje! — Po kratkem prestanku gre Francišek v molitvi zopet niže in zakliče bratom, ki so padli z lestve: Pojdite, bratje in sinovi moji, tjakaj k beli lestvi in stopajte navzgor, ker po njej boste sprejeti v nebeško kraljestvo. Hitite, bratje, po mojem očetovskem nasvetu k beli lestvi! — Na vrhu bele lestvice se je prikazala Devica Marija, mati Jezusova, polna krotkosti in usmiljenja. Sprejela je brate in brez truda so šli v večno kraljestvo.

Predragi! Bodemo li mi zveličani? Teга ne vemo. To pa vemo, če bomo zveličani, zgodilo se bo le po Marijini priprošnji. Tedaj: Za Bogom častimo Marijo najprej! P. Hugolin Sattner.

Obrezovanje Gospodovo. (Novo leto.)

1. Dobri sklepi ob novem letu.

Prikazala se je milost Boga-Zvečarja..., katera nas uči..., da trezno, pobožno in pravično živimo na tem svetu.

Sv. Pavel v pismu do Tita 2, 11.

Marsikaj smo obljubili lani današnji dan, marsikaj smo sklenili na tihem v svojem srcu, zlasti, da bomo v novem letu trezno, pravično in pobožno živeli. Zakaj pa nismo tega zvesto izpolnjevali? Zakaj smo med letom svojo obljubo in svoje dobre sklepe prelamljali?

Sedaj, ko je leto minulo, spoznavamo, kako brezpametni smo bili, da nismo živeli med letom trezno, pravično in bogaboječe, kakor smo obljubili. Kolikokrat nismo bili med letom trezni! Kolikokrat smo nezmerno uživali jedi in pijače, kolikokrat smo se nezmerno jezili, prepirali in sovražili! In kolikokrat nismo bili pravični do svojega bližnjega! Kolikokrat smo bližnjega žalili, mu delali škodo, sramoto, kradli mu čast in dobro ime? Ali ni to za večnost izguba? In kolikokrat nismo bili v minulem letu bogaboječi! Kolikokrat smo slabo molili ali celo molitev iz zanikarnosti opuščali, kolikokrat smo bili raztreseni pri sv. maši ali celo sv. mašo opuščali, kako malokrat smo bili pri sv. za-

kramentih! Morda smo celo preklinjali, govorili nespodobne in pohujšljive besede, peli nesramne pesmi i. t. d.? Vse to je za večnost izguba! Ko bi bili živeli bogaboječe, bi bilo to zapisano v večnih bukvah.

Glejmo, da se nam ne bo tako godilo v novem letu, ki smo je danes z božjo pomočjo začeli!

Da se ne bomo kesali, začnimo pred vsem novo leto v imenu Jezusovem. Vsak izmed nas naj sklene v svojem srcu, da hoče začeti novo leto v imenu Jezusovem. To želi sv. Cerkev, ki nam v današnjem sv. evangeliju postavlja pred oči obrezovanje Gospodovo, ko je bilo dete staro osem dni in so mu dali ime Jezus, katero je imenoval angel Gabriel, preden je bilo spočeto v materinem telesu. S tem imenom začinja torej sv. Cerkev novo leto. Začnimo je tudi mi in sklenimo v srcu: V imenu Jezusovem hočemo začeti novo leto, v tem imenu hočemo živeti in delovati v novem letu, v tem imenu hočemo tudi umreti, ako nam Vsemogočni nakloni smrt v tem času.

Kako naj torej živimo v novem letu? Kakor z neba se glasijo besede sv. Pavla, ki smo jih brali v današnjem sv. berilu: »Bratje! Prikazala se je milost Boga-Zveličarja ... katera nas uči, da ... trezno, pravično in pobožno živimo na tem svetu!« Trezno, pravično in pobožno ali bogaboječe — to je pot, ki vede do sreče, do dobrega konca. Vse drugo je le izguba in poguba! Trezno — to se nanaša na našo osebo in ne tiče drugih, pravično — to se nanaša na našega bližnjega, bogaboječe — to se nanaša na Boga.

Kdor trezno, pošteno in bogaboječe živi, je v vseh ozirih popoln, z ozirom na samega sebe, z ozirom na bližnjega in z ozirom na Boga. Tako živimo v novem letu! Ne slepimo se z drugimi nauki! Nihče vam ne more dati boljšega nauka, nihče boljšega voščila za sveto novo leto, kot to, ki je izraženo v besedah sv. Pavla: Trezno, pravično in pobožno! Ako se boste med letom tega nauka držali, se na koncu leta ne boste kesali.

Spomnimo se danes besedi, katere je govoril Bog izrael-skemu ljudstvu, ko mu je dajal na gori sinajski zapovedi: »Ako boste pokorni mojim zapovedim, ki vam jih danes zapovem, da ljubite svojega Boga iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše, bom dal dežja vaši deželi, zгодnjega in poznega, da spravite žito, vino in olje, in seno s polja živini v klajo in da tudi sami jeste in se nasitite. Varujte se, da se ne da zavesti vaše srce in da ne odstopite od Gospoda in služite tujim bogovom in jih ne molite, da se Gospod ne razsrdi in ne zapre neba, da bi dež ne padal in zemlja ne dajala svojega sadu in da naglo ne poginete s predobre zemlje ... Vtisnite si te moje besede v svoja srca in duše in privežite jih v znamenje na roko in denite jih

med svoje oči. Učite svoje otroke, da jih premišlujejo, ko sedijo v svoji hiši in hodijo po potu, ko se vležejo in ko vstanejo. Zapiši jih na podboje in vrata svoje hiše, da se bodo množili tvoji dnevi in dnevi tvojih otrok v deželi... Glejte, danes denem pred vaše oči blagoslov in prokletstvo; blagoslov, ako boste pokorni zapovedim..., prokletstvo, ako ne boste pokorni zapovedim...!» (Deut. 11, 13.)

To so slovesne besede vsemogočnega Stvarnika, ki so zapisane v Mozesovi knjigi. Te besede premišljujemo dobro danes, ko smo nastopili novo leto našega zveličanja.

Že v starem zakonu so po Mozesovi postavi praznovali dan novega leta nadvse slovesno. Praznovali so ga v spomin, da je Bog v začetku svet ustvaril. Ta dan so morali duhovniki na rogove trobiti, da so vsi ljudje slišali, da je novega leta dan, da je staro leto zatonilo v večnost in da je nastopilo novo leto, ki ga je treba začeti z novim pogumom in z novimi dobrimi sklepi.

V psalmu 76. beremo te-le besede: »Rekel sem..., zdaj začnem! Ta prememba prihaja od desnice Najvišjega.« Tako moramo tudi mi danes odločno govoriti: Zdaj začnem! Naj se zgodi karkoli, danes začnem! S pomočjo desne roke Najvišjega hočemo danes začeti drugačno življenje. Ta svoj trdni sklep: Zdaj začnem! ponavljajmo potem tudi med letom večkrat. Pri vseh naših delih naj se vsak dan kaže treznost, pravičnost in bogaboječnost, da se na koncu ne bo treba kesati.

Vedeti pa moramo, da nam je za novo življenje v treznosti, pravičnosti in bogaboječnosti potrebna potrpežljivost. Brez potrpežljivosti ne opravi človek nič. Kristus je rekel, da dobra zemlja, na katero pade seme, ki rodi stoteren sad, so tisti, ki besedo božjo poslušajo in sad obrodijo v potrpežljivosti. V novem letu lahko veliko dobrega storimo, pa le v potrpežljivosti. S potrpežljivostjo si bomo rešili svojo dušo. Sv. Jakob, apostol, pravi tako-le: »Potrpežljivi bodite, bratje, dokler ne pride Gospod! Glejte, tudi kmet čaka na dragocen sad zemlje s potrpežljivostjo, dokler ne pričaka prvih in drugih pridelkov. Bodite tedaj potrpežljivi tudi vi!« (5, 7.)

Bili so svetniki, ki so se v mladih letih spreobrnili in učakali potem sto let in še več, pa so ves čas svojega življenja v potrpežljivosti Bogu služili in se niso nikdar naveličali. Tako so nam dali lep zgled potrpežljivosti, ki naj ga posnemamo.

S potrpežljivostjo mora biti združena stanovitnost do konca. Kristus je rekel: »Sovražili vas bodo vsi zavoljo mojega imena, kdor pa obstoji do konca, se bo zveličal.« (Mat. 10, 22.) Zgled prave stanovitnosti in neustrašenosti do smrti nam je sv. Janez Krstnik, o katerem je Kristus govoril svojim učencem takole: »Koga ste šli v puščavo gledat? Trst, ki ga veter maje? Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte, ti, ki se v mehko oblačijo, so v kraljevskih hišah. Ali

koga ste šli gledat? Proroka? Prav, povem vam, še več ko proroka.« Sv. Janez Krstnik ni bil podoben trstu, ki ga veter maje semtertja, ker je bil stanoviten in neupogljiv v dobrem do smrti. Tako bodimo tudi mi stanovitni v dobrem, stanovitni zlasti v treznosti, pravičnosti in bogaboječnosti, da bomo pripravljene, ako nas Bog pokliče med letom pred sodnji stol. Kristus je povedal to-le priliko: »Bodite enaki ljudem, kateri čakajo svojega gospoda, kdaj se bo vrnil od ženitnine, da mu zdajci odpro, ko pride in potrka. Blagor tistim hlapcem, katere najde gospod čuječe, kadar pride. Resnično vam povem, da se bo opasal, jih k mizi posadil, pristopil ter jim stregel. In ako pride ob drugi straži ali ob tretji in jih tako najde, blagor tistim hlapcem. To pa vedite, da ko bi hišni gospodar vedel, katero uro tat pride, bi gotovo čul in bi ne pustil svoje hiše podkopati. Tudi vi bodite pripravljene, ker ob uri, ko se vam ne zdi, bo Sin človekov prišel.« (Luk. 12, 36.)

Bodimo torej pripravljene! Ako bomo med letom živeli trezno, pravično in bogaboječe, bomo danes leto veseli, ako nam pa Bog med letom nakloni smrt, bomo šli pred sodnji stol z veseljem, nesoč seboj dobra dela, kakor beremo v psalmu 125.: »Prišli bodo z veseljem nesoč svoje snope.«

To so misli, ki nas navdajajo novega leta dan. Bog daj, da bi ne ostale le misli, ampak da bi postale dejanje. To pa ne more biti brez milosti božje. Milost božja nam je nujno potrebna, ako hočemo v novem letu dobro in zaslužno delovati. Zato pa pokleknimo danes v ponižnosti pred vsemogočnega Boga in prosimo ga milosti, rekoč:

Vsemogočni in večni Bog, daj nam potrebnih milosti, da bi mogli novo leto začeti in nadaljevati z dobrimi sklepi in z dobrimi deli! Brez tebe ne moremo nič dobrega in nič zaslužnega storiti. Tvoja milost naj nas spremlja celo leto, naj nam pomaga pri vseh dejanjih, naj nam daje moč, da bi mogli po besedah sv. Pavla živeti vedno trezno, pravično in bogaboječe. Amen.

Dr. Egídiš.

2. Moli in delaj!

Danes si voščijo prijatelji srečno in veselo novo leto, in lepa je ta navada in dobra, če pride iz odkritega srca. Tudi mi, ki nas družijo ljubezen Kristusova, si pač želimo danes drug drugemu srečno in veselo novo leto. Želim vam ga srečnega iz vsega srca. Želim vam vsem, da bi vam napočil vsaj v tem letu mir po tej strašni vojski; želim vam pa še veliko bolj iz srca, da bi napočil drugi mir, ki ga ne more svet dati, ampak ki ga samo Gospod dá. O da bi napočil ta mir Kristusov vsem.

tistim, ki ga v minulem letu niso imeli; vsem tistim pa, ki so ga imeli, da bi se utrdil in ustanovil v njih srcih, Srčnega miru, miru Kristusovega, miru božjega želim vam vsem. — Od nas samih pa je odvisno, predragi v Kristusu, ali hočemo, da je ta mir v naših srcih; od nas samih je odvisno, ali hočemo, da je veselje Kristusovo v naših dušah. In ta mir se bo naredil v nas in bo ostal pri nas, če se bomo držali pravila: m o l i i n d e l a j. Če bomo res prav molili in prav delali, potem bodo mirna naša srca, vesela naša lica, in račun z Bogom ob koncu leta nam ne bo pretežak.

I. Sveto pismo (Luk. V.) nam pripoveduje lepo zgodbo, ki nam kaže, kako moramo družiti delo z molitvijo, če hočemo, da nam dá Bog svojega blagoslova: »Nekoč je stal Jezus ob Genezareškem jezeru in obsule so ga množice, da bi poslušale božjo besedo. In videl je Jezus dva čolna ob jezeru stati; ribiči pa so bili izstopili in so izpirali mreže. Stopil pa je v čoln, ki je bil Simonov, in ga je prosil, naj odrine malo od kraja. In sedé je iz čolna učil množice.«

Ob Genezareškem jezeru gre Gospod. Pokrajina čudovite lepote se širi pred njegovimi očmi. Tako je rodovitna, da uspeva vsako drevo in vse, kar nasadijo prebivalci. Ob robu jezera so nanizani trgi in vasi z dvori in vrtovi in vinogradi, da je vse kot en sam vrt veselja, podoben rajju. Sredi te lepote pa leži mirno in pokojno jezero, sveto jezero, ki ga je Gospod tako ljubil. In zdaj gre ob tem jezeru Gospod, in njegovo oko išče tistih, ki jih ljubi. In najde jih: izstopili so iz čolna in izpirajo mreže: Peter, prvi bodoči papež, njegov brat Andrej in Cebe-dejeva sinova, Jakob in Janez. In ljudstvo prihiti k njemu in ga obsuje, da bi slišalo njegovo besedo. Bilo je to dobro, za resnico sprejemljivo ljudstvo, zato je rado bilo v bližini Gospodovi, zato ga je vleklo s skrivnostno silo k njemu. O, tudi na njih je tiščalo dostikrat življenje z vso svojo težo; med ljudmi pa je tako malo tolažnikov. Gospod pa ni šel nikdar brez tolažbe mimo žalostnih src. In zdaj stoji Gospod in čaka kakor pastir, da se zberejo okrog njega ovce, ki jih on pozna in ki one poznajo njega. Teh ovac pa je veliko in težko bi ga vse slišale. Zato stopi v Simonov čoln in prosi Simona-Petra, naj odrine malo od kraja in sede in uči množice; pri njegovih nogah pa sedi Peter, bodoči poglavar Cerkve. Srebrno čisto valovje se dobrika plavajoči prižnici. Množica z nepopisnim zadivljenjem takorekoč srka vsako besedo s pridigarjevih ust. Jutrañji mir, lepa narava božja in ljubo doneči govor Gospodov so zazibali pobožno množico v blažene misli. Noben tempelj, nobena palača bi ne bila mogla zbočiti nad njimi strehe, ki bi se dala primerjati jasnemu božjemu nebu. (Ries: Sonntagsev. 2; IV. Sonntag n. Pfling.)

Ali ni bila ta pridiga Gospodova nad vse ganljiva j u t r a - n j a m o l i t e v Jezusova s svojimi dragimi ovčicami? Jutrañja

prelepa molitev je bila to, in vsem se je pač zdelo, da so njih srca visoko dvignjena, da počivajo na očetovskem srcu Boga, o katerem jim je govoril božji pridigar, in Peter je sloné ob Jezusovih nogah pač čutil tisto srečo kot pozneje ob izpremenjenju na gori, ko je zaklical: Gospod, dobro nam je biti tukaj. — Tako tudi mi, predragi, kadar molimo, molimo, kot bi nam Kristus govoril, kot bi za njim izgovarjali besede njegovih ust; in izgovarjamo res njegove lastne besede, kadar molimo najlepšo molitev očenaš. Če bi tako molili kot bi bil Kristus sredi med nami, potem bi nam ne bila molitev dolgočasna in ne bali bi se je tako! Ne bile bi naše jutranje molitve tako zaspane, ne bile bi večerne tako dremotne, ne bila bi angelova češčenja brez misli, pred jedjo in po jedi ne brez hvaležnosti, v izkušnjavah in bridkosti ne brez močnega zaupanja. Če bi tako molili kot bi bil Kristus z nami, potem se pač ne bi slišalo tožbá: »saj nič ne pomača, tudi molitev že nič več ne pomača.« Ne bilo bi teh tožbá, predragi, ker bi se živo zavedali, da je Kristus, večna resnica, rekel: »Prositate, in se vam bo dalo; iščite, in našli boste; trkajte, in odprlo se vam bo. Zakaj vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo.« (Mat. 7; 7, 8.) Če bi s Kristusom in v njegovem imenu prosili, potem bi ne bilo tožbá, ker naše molitve bi bile ponižne in »molitev ponižnega človeka predere oblake«. (Sir. 35, 21.) Zdaj pa so naše molitve tako mlačne in mrzle, tako kratke in površne, da, takorekoč bojimo se molitve. Zato je tako, ker nimamo svete volje, ker se nočemo pridružiti Kristusu. In če že v navadnih molitvah, ki jih opravljamo od časa do časa vsak dan, tako slabo molimo, kako naj bo potem v se naše življenje ena sama molitev, kako naj potem izpolnimo Gospodov opomin, »da je treba vedno moliti in ne jenjati«? (Luk. 18, 1.) In ne bil bi nam težak ta opomin. Če bi mi večkrat pomislili, da je Gospod sredi župnije postavil svoj dom, da njegovo Srce v tabernaklju bije v ljubezni za nas vse; če bi temu dobremu Gospodu že zjutraj darovali vse misli, besede in dejanja bodočega dne in če bi zvečer v njegove roke položili svojo dušo, potem bi bil vsak naš dih molitev, in vsako še tako malenkostno delo bi bilo molitev. Izpolnili bi opomin apostola Pavla, »karkoli delate, delajte v imenu Jezusovem,« in nebesa bi nam bila takorekoč zagotovljena, ker »kdor zna prav moliti, zna tudi prav živeti!« (Avg.), in »vsí zveličani v nebesih so se zveličali po molitvi; vsí pogubljeni so se pogubili, ker niso molili.« (Alfonz.)

II. Ko je Gospod nehal govoriti, je rekel Simonu-Petru: »Pelji na globoko in vrzite svoje mreže na lov.« In Simon mu je odgovoril in rekel: »Učenik, vso noč smo delali, pa nismo nič ujeli; na tvojo besedo pa bom vrgel mrežo.« In ko so to storili, so zajeli veliko število rib, da se je mreža trgala, in so napolnili oba čolna, tako da sta se skoraj potapljala.« (Luk. V.)

Prejšnji dan je s solnčnim zahodom odjadral Peter s svojim bratom Andrejem na jezero, da bi porabil za lov ugodni čas med solnčnim zahodom in vzhodom. Ročno so se bili odpravili on in tovariši na delo in delali so vztrajno. Ko pa je bilo po trudapolni noči napočilo jutro, so veslali svoje čolne s praznimi, le z blatom napolnjenimi mrežami k bregu, da bi tam z novim neprijaznim delom mreže otrebili in popravili. Tedaj jih dobi Gospod. V sladkosti njegove nebeške tolažilne besede so pozabili na nezgodo prejšnje noči in na svoj trud. In ko jim je Gospod zdaj zapovedal, naj vržejo mreže na lov, je bila ta zapoved nov spomin na trdo resničnost minule noči. Bil je to neprijeten spomin in trda poizkušnja, ko jim Gospod zapove, naj zopet začno loviti trudni od prečute noči in na istem kraju, kjer so delali celo noč zastoj. Oni pa so na Gospodovo besedo vrgli mreže, in Gospod je pokazal, da je nebeški Oče vse podvrgel njegovim nogam: ptice pod nebom in ribe v morju, ki se sprehajajo po stezah morja. (Ps. 8, 9.) Tako je pokazal Gospod, kako blagoslovi delo, ki je storjeno v njegovem imenu; pokazal je razloček med zgolj človeškim delom in delom, ki je storjeno v imenu božjem in k časti božji; pokazal je, da je vse človeško stremjenje in trpljenje prazno brez blagoslova od zgoraj. (Ries l. c.)

Ko so apostoli v pridigi Gospodovi povzdignili svoje duše k Bogu, ko so v srčni molitvi dali najprej Bogu, kar je božjega, in so potem s Kristusom šli na delo, koliko blagoslova naenkrat! — Če bi mi v tem posnemali apostole, kako drugačna bi bila naša dela! Če bi mi povzdignili duše k Bogu, če bi jih povzdignili vsaj zjutraj v res goreči, čeprav morda kratki jutranji molitvi in če bi šli s Kristusom na delo, če bi mislili, da je on poleg nas, da je njegova volja, da delamo, da delamo takorekoč na njegovo besedo, o potem bi bila drugačna naša dela in bi imela več blagoslova božjega. Potem se nemara ne bi tako bali dela; posnemali bi Kristusa. »Tudi on je delal in je s tem delo oblažil in posvetil in nas učil, da vsi, vsak v svojem stanu, delajmo radi in pridno in se nobenega dela ne sramujmo. Delavnost je čednost, lenoba je poglavitni greh. Jezus je bil največji delavec: do tridesetega leta je delal s svojimi rokami, potem pa je delal neutrudljivo v vinogradu svojega nebeškega Očeta, ko je med neprestanimi težavami in preganjanjem oznanjal svoj evangelij in dovršil veliko delo odrešenja. Medtem ko je v paganskem starem veku bilo telesno delo zaničevano in je bil delavec in rokodelec izključen od višjih služb, velja v krščanskem svetu pravilo: vsakemu delu plačilo in čast.« (Knecht: Kom. zur. Bibl. Gesch. II., 9.) Da, vsakemu delu čast, z vsakim delom si lahko služimo nebesa; nobeno delo ni grdo in sramotno; grd in sramoten je samo greh.

Če bomo mi s temi mislimi delali, in če bo tako Kristus z nami pri naših delih, potem nam ne bo pretežka beseda, ki jo je Bog govoril Adamu v raj: »V potu svojega obraza boš jedel

kruh.« Videli bomo, da smo zaslužili to besedo, spoznali bomo, da ravno v trdem delu in trpljenju pokažemo, da hočemo biti pokorni otroci nebeškega Očeta, in delali bomo ne samo potrpežljivo, ampak tudi z veseljem. »Veselje do dela. Dobra beseda! Ne moremo združiti obeh dovolj tesno skupaj. Nekdaj sta bili obe eno in isto. Potem pa se je vrinilo vmes prokletstvo greha in je pridružilo delu pôt in trpljenje. Pa vendar s tem ni bila vsaka zveza obeh uničena za vselej. Krščanstvo je tudi to prokletstvo omililo. Zveličar sam je delo v roke in k srcu vzel in ga s tem povišal k časti in združil z njim veselje v hiši in delavnici v Nazaretu. Z molitvijo lahko vsak kristjan vrne delu prvi blagoslov in prejšnje veselje.« (Keppler: Mehr Freude. 225.)

Če bomo tako delali v imenu Jezusovem, potem bo blagoslovljeno naše delo iz nebes, in dal nam bo Bog, da nam ne bo potrebno tega manjkalo, da bomo tako s časnimi dobrotami laže večne dosegli. Saj pravi sveto pismo: »Opravi zunaj svoje delo in pridno obdelaj svojo njivo, da si boš potem hišo zidal.« (Preg. 24, 27.) »Kdor svojo zemljo obdeluje, se bo s kruhom nasičeval; kdor pa lenobo pase, bo z revščino napolnjen.« (Preg. 28, 19.) Še večji pa je nadnaravni blagoslov dela. Saj vsak sam vé, kdaj je prišlo največ izkušnjav, kdaj največ umazanih misli in željá, kdaj največ sramotnih dejanj! Ali ne takrat, ko ga je satan zazibal v lenobo? Delo pa, storjeno v imenu Jezusovem, nas varuje kot angel varih izkušnjav in greha, in enkrat nam bo dal večni Sodnik za kratka leta dela večno srečo, če smo bili dobri delavci na zemlji, ki je velika delavnica nebeškega Mojstra.

Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, ki je šel zjutraj zgodaj najemat delavcev v svoj vinograd. In ko se je pogodil z delavci po denarju na dan, jih je poslal v svoj vinograd. In šel je vun krog tretje ure in je videl druge na trgu stoječe brez dela ter jim je rekel: »Pojdite tudi vi v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal.« In šli so. Spet je šel vun krog šeste in devete ure in storil prav tako. Krog enajstih pa je vun šel in našel še druge postajati in jim reče: »Kaj stojite tu ves dan brez dela? Pojdite tudi vi v moj vinograd.« Ko se je pa večer naredil, so prejeli vsak po denarju, tudi tisti, ki so zadnji prišli. (Mat. 20.) — »Pojdite tudi vi v moj vinograd,« tako kliče tudi nam Gospod. Ne preslišimo tega glasu! Nemara je že enajsta ura za nas, nemara bo kmalu prišel večer življenja, zato danes, ko slišimo Gospodov glas, ne zakrknimo svojih src. In če smo dozdej morda zapravili dolga leta, če smo živeli dolga leta brez prave molitve in brez potrpežljivega in veselega dela, pa vsaj zdaj z novim letom stopimo v Gospodov vinograd in živimo po pregovoru, ki pravi: delaj kot bi večno ži-

vel, moli kot bi jutri umrl. Potem bomo dobri delavci Gospodovi v njegovem vinogradu, in ko pride večer našega življenja, ko pride smrt, nas bo večni Plačnik poplačal z denarjem večne sreče, rekoč« »Pridi, zvesti služabnik: ker si bil v majhnem zvest, boš čez veliko postavljen. Pojdi v veselje svojega Gospoda!« Amen.

Janez Pucelj.

Razglašenje Gospodovo.

Trojna Zveličarjeva čast in služba.

Komaj se je narodil učlovečeni Sin božji v preprosti votlini pri mestecu Betlehemu, je nebeški Oče takoj naznanil njegovo časno rojstvo tudi paganom. S tem je pokazal troedini Bog, da resno želi, da bi se zveličali vsi ljudje, Judje kakor tudi neverniki. Pobožnim Modrim na daljnem Jutrovem je Bog razodel na izreden način, da je izpolnil vroče želje judovskega ljudstva in iskrene prošnje pomilovanja vrednih paganov. Prikazala se je Modrim nenavadna zvezda in Bog jim je razodel njen pomen. Razsvetljeni od Boga, so spoznali, da izredna zvezda naznanja rojstvo težko pričakovanega Odrešenika in da jih bo nenavadna zvezda privedla na kraj Mesijevega rojstva. Takoj se podajo na pot. Pot jih pripelje v Jeruzalem. Tamkaj zvedo, da je prerok Miheja napovedal, da se bo kralj Judov narodil v Betlehemu. Ko so Modri zvedeli, da se ima kralj Judov naroditi v Betlehemu, odidejo, da poiščejo njega, katerega so težko pričakovali narodi. Na potu iz Jeruzalema proti Betlehemu zopet zagledajo zvezdo, katero so videli na Jutrovem. Zvezda gre pred njimi, kakor pravi sv. pismo, dokler ne obstane nad krajem, kjer je bil rojen Zveličar sveta. Modri stopijo v hišo in najdejo dete z Marijo, njegovo materjo, in ga molijo. Odprejo tudi svoje zaklade in mu darujejo zlata, kadila in mire. Oglejmo si danes natančneje te trojne darove! Oni pomenjajo trojno Zveličarjevo službo in čast:

- I. kraljevsko;
- II. učeniško;
- III. duhovsko.

I. Modri z Jutrovega darujejo kralju Judov zlata. Zlato že od nekaj pomeni kraljevsko čast. Tudi pri novo-rojenem Zveličarju pomeni zlato kraljevsko čast, torej tisto čast, ki je izvor vseh drugih njegovih časti. Pa Kristus je res kralj, kralj nebes in zemlje. »Svet je bil po njem storjen« (Jan. 1, 10), piše sv. Janez Evang. Torej je svet njegova last. Pa ta svet, namreč ljudje so odpovedali pokorščino svojemu kralju, rekoč:

»Nočemo, da bi ta kraljeval nad nami.« (Luk. 19, 14.) Ljudje, preslepljeni od hudobnega duha, niso marali za kraljestvo Kristusovo. Pa »kdo bi mogel ovirati, kar je sklenil Bog, Gospod vojnih trum?« (Iz. 14, 27.) Zato pa je Jezus sam, ko ga je Poncij Pilat obsodil k sramotni smrti na križu, slovesno izjavil, da je kralj, da pa »njegovo kraljestvo ni od tega sveta«. (Jan. 18, 36.) Ta Jezusova nadzemeljska oblast in vzvišenost je Pilata tako prevzela, da se je obotavljal Jezusa obsoditi k smrti. Previdnost božja je sicer pripustila, da je satan navidez premagal Jezusa in uničil njegovo kraljestvo. A vse to se je zgodilo le navidez. Zakaj, iz Jezusovega groba je vzknila nova moč, novo življenje, novo kraljestvo. Jezus je po svojem vstajenju iz groba smrti ustanovil svoje kraljestvo na zemlji, sv. katoliško Cerkev. Ko je naš Zveličar dovršil svojo nalogo na zemlji, šel je v nebesa, kjer sedi na desnici Očetovi kot Bog-človek in z Očetom in Sv. Duhom vlada svojo cerkev na zemlji in vse narode. Kaj pa moramo storiti, da bo Jezus res naš kralj? Poskrbeti moramo, da bomo iz svojega srca odstranili vse, kar nasprotuje neskončni svetosti božji, odstraniti moramo iz svojega srca vse, kar je lažnivo, goljufivo, hinavsko, pregrešno! To Jezus tudi izrecno od nas zahteva, ko pravi: »Jaz sem kralj. Jaz sem v to rojen in sem v to prišel na svet, da pričam resnici« (Jan. 18, 37), t. j. da resnico oznanjujem.

II. A Jezus tukaj na zemlji ni vršil samo kraljevske službe, ampak je bil tudi učeni k, prerok. To Zveličarjevo čast in službo pomenja tudi kadilo, katero so mu Modri darovali v Betlehemu. Kadilo s svojo prijetno vonjavo pomenja lepo dišečo svetost, h kateri je Mesija ljudi navajal z zveličavnim poukom. S kadilom so torej Modri z Jutrovega počastili novorojenega Zveličarja kot bodočega učenika, preroka. Kadilo, dar Modrih, je pomenjalo, da bo Jezus največji učenik in prerok vseh časov. Ko je pozneje hodil Zveličar po svoji domovini od kraja do kraja, povsod oznanjujoč svoj božji nauk, je izrecno rekel sam o sebi: »Jaz sem pot in resnica in življenje« (Jan. 14, 6), t. j.: jaz sem pot; kdor hodi po tej poti, kdor živi po mojih naukih, on bo obvarovan vsake zmote in prevare. Zakaj, jaz sem obenem tudi resnica, in prav zato pa pride oni, ki hodi po tej poti, v večno življenje, katero dajem jaz, ki sem življenje. Da bi vsi ljudje dosegli večno življenje, zato nam je razložil naš Zveličar skrivnosti troedinega Boga, v kolikor so pač te skrivnosti umljive človeškemu razumu. Poučil nas je o ustvarjenju sveta, o izvirnem grehu in njegovih nasledkih, o našem odrešenju in o pripomočkih, kako si moremo nakloniti sadove našega odrešenja. Vse to je učil Zveličar ljudi v podobah, prilikah, z zgledi, da bi jim bili vsi njegovi nauki tem bolj umljivi. Da bi vsi narodi vseh krajev in časov po njegovem nauku dosegli večno življenje, je ustanovil on sv. Cerkev, ki ima namen, vse ljudi dovesti do

njihove večne sreče. Kot prerok je naš Zveličar tudi napovedal prihodnost svojega kraljestva na zemlji, njegovo zatiranje, njegovo trpljenje, njegove boje in zmage. S temi prerokbami je Jezus dokazal, da je res prerok.

Pa sv. Pavel pravi, da ne bo nihče venčan, ki se ni pravilno bojeval. Preden si je torej satan dal iztrgati iz rok naše dolžno pismo, ki je bilo naslovljeno na Jezusa, je moral Jezus, naš namestnik, biti hud boj s sovražnikom človeškega rodu. Da nas je Jezus mogel rešiti satanove sužnosti, je moral stopiti na oltar sv. križa.

III. Viseč na križu je vršil Jezus svojo duhovniško službo. Jezusovo duhovsko službo je pomenjala mira, katero so darovali Modri novorojenemu Zveličarju. Mira je grenka, mamljiva, omotična. Zaradi tega so dajali v smrt obsojenim mire, da niso bili tako občutni za trpljenje, da so je lažje prenašali. Mira, katero so darovali Modri Jezusu, je pomenila brezmejno trpljenje, ki je čakalo Jezusa kot velikega duhovna. Ta veliki duhoven je moral biti »svet, nedolžen, neomadeževan, odločen od grešnikov«. (Hebr. 7, 26.) Ako bi bil namreč on sam grešnik, bi ne bil mogel raztrgati našega dolžnega pisma, bi se ne bil mogel darovati za tuje grehe. Dalje je ta veliki duhoven moral biti »višji kot so nebesa« (Hebr. 7, 26), t. j., moral je biti čistejši, svetejši ko so vsi nebeški duhovi, da, moral je biti tako čist in svet kakor Bog sam. Da bi torej imelo njegovo trpljenje neskončno vrednost, da bi neskončno razžaljenemu Bogu popolnoma zadostil, je združil svojo božjo naravo s človeško. Vsled tega smemo po vsej pravici reči, da je Bog sam za nas trpel, da se je sam Bog za nas daroval. Vsled tega je Zveličarjevo trpljenje neskončne vrednosti. Tako je torej naš božji Zveličar »kot veliki duhovnik vstopil z lastno krvjo enkrat za vselej v presvetišče in je dosegel večno odrešenje«. (Prim. Hebr. 9, 12.) Kristus je kot naš edino pravi veliki duhovnik opravil na križu svojo odrešilno daritev, dosegel je naše odrešenje.

Tako torej pomenjajo trojni darovi Modrih z daljnega Jutrovega trojno Jezusovo službo in čast. Darujmo tudi mi, dragi moji, ljubemu Zveličarju, ki je naša daritev in naš veliki duhovnik, najprej zahvalni dar mire; t. j. dar resničnega kesanja! Saj smo večkrat že zapustili pravo pot in smo hodili kakor izgubljene ovce. Vsi smo grešili več ali manj. »Kristus pa je bil ranjen zavljo naših grehov, potrj zaradi naših hudobij, zaradi našega miru je bila kazen na njem«. (Prim. Iz. 53, 5.) Spoznajmo torej svoje grehe, obžalujmo jih srčno ter kličimo, prevzeti žalosti nad našimi grehi, s kraljem Davidom: »Usmili se me, o Bog, po svojem velikem usmiljenju in po obilih svojih milostih izbriši mojo pregreho! Operi me čim dalje bolj moje pregrehe in hudobije moje me očisti! Saj spoznam svojo krivico; in moj greh je vedno pred menoj.« (Ps. 50, 1—4.) Če je naš duh tako

prežaljen zaradi naših grehov in če smo se svojih grehov tudi skesano spovedali, tedaj skrbimo, da bomo spokornega Davida še dalje posnemali in z njim skesano zdihovali: »V joku svojem sem se utrudil, vsako noč perem svojo posteljo, s svojimi solzami močim svoje ležišče.« (Ps. 6, 7.) Da, vedno imejmo pred očmi svoje grehe, obžalujmo, objokujmo jih vsak dan! Ako bomo to delali vsak dan, bomo prišli tudi do tega, da bomo svojemu Zveličarju darovali tudi kadilo lepega življenja. Če bomo namreč vedno prešinjeni resničnega kesanja nad svojimi grehi, se bomo brezdvomno trdno držali vere, katero nam je nekdanj oznanjeval naš Zveličar in katero nam nepokvarjeno hrani sveta katoliška Cerkev. Ako se pa bomo trdno držali sv. vere, tedaj bomo tudi gotovo pridno rabili vse one pripomočke, katere je Jezus izročil svoji cerkvi, da deli po njih vsem vernikom vse one milosti, ki so jim potrebne k zveličanju. Na ta način bo vse naše življenje kakor prijeten duh, kakor prijetno dišeče kadilo. Če se pa bomo neprestno trudili, da bi bili pred Bogom pravični ter živeli »po vseh zapovedih in postavah Gospodovih« (Luk. 1, 6); če pa bomo v dobrem vedno napredovali, potem bomo tudi tako srečni, da bomo božjemu Zveličarju neprestano darovali zlato dolžne časti, ki mu gre kot našemu večnemu kralju. Kakor se je na današnji praznik novorojeni Zveličar razodel tudi paganom, tako, preljubi, pride tudi dan, ko se bo Jezus pokazal vsem narodom pravičnega sodnika in vse-mogočnega kralja nebes in zemlje. Oni dan, ko bodo vsi narodi stali pred sodnim stolom Jezusovim, bo pred vsem svetom očito, da mi, ki smo v Jezusa verovali, po njegovem nauku živeli, nismo zidali na pesek, temveč na trdni temelj, ki je Jezus Kristus. Spoznavajmo in častimo torej Jezusa kot svojega kralja! Bodimo mu pokorni v vseh rečeh! Spolnujmo zmerom njegovo najsvetejšo voljo! Če bodemo vse to storili, potem smemo biti prepričani, da nas bode božji Zveličar na sodnji dan pozdravil s sledečimi svetopisemskimi besedami: »Blagor človeku, ki prestane skušnjava! Preizkušen prejme namreč venec življenja, ki ga je Bog obljubil njim, ki ga ljubijo.« (Jak. 1, 12.) Amen.

P. Dionizij Dušej.*

Prva nedelja po razglašenju Gospodovem.

O nebeškem veselju.

In je ž njima šel in prišel v Nazaret.
Luk. 2, 51.

Koliko veselje in radost je občutilo Marijino srce, deviške Matere Jezusove, kako veselje in radost je občutilo srce Jožefovo, njegovega krušnega očeta, ko sta spet imela svojega pre-

ljubljenega otroka! Z njim vedno biti v družbi, njega vzgajati, v svoje roke ga jemati, njemu kruh rezati, ali to ni veliko veselje za človeka? Videla sta namreč, da ta otrok v milosti raste pri Bogu in pri ljudeh, in da se odlikuje v začudenje vseh ljudi po modrosti in pameti! To veselje, to radost iz občevanja z Jezusom posnamemo mi iz velike žalosti, katero sta občutila Marija in Jožef, ko sta ga za tri dneve izgubila. Oh, da bi mi mogli le samo enkrat videti v tisto hišico nazareško ter opazovati sveto družino v njej, kako so med seboj živeli, kako so se ljubili, kaj so govorili in kako so si čas kratili! Gotovo, če še je kje raj na zemlji, je bil gotovo v tisti družbi, kjer so Jezus, Sin božji, njegova Mati Marija in Jožef, njegov rednik, skupaj živeli. Na zemlji rečem, ker v nebesih se bomo ravno v tej družbi, pa še v večji brezštevilnih prijateljev, med neskončnim veseljem celo večnost radovali. Danes si hočemo malo naslikati v mislih tisto prijetno družbo v nebesih, o kateri rečem to-le:

Veselje izvoljenih bode jako pomnoženo po najprijetnejši družbi, katera je v nebesih, in sicer samo v nebesih, in nikjer drugod, ker

1. na zemlji ni najti takega veselja, in
2. nebesa so sama polna veselja.

K temu naj nam pomaga tvoja milost, Jezus Kristus, po zasluženju Marijinem, sv. Jožefa in angelov varihov.

I. Pri vsaki poštenu zabavi, katero morejo ljudje na svetu uživati, je prvič najbolj potrebna velika prijetna družba, kjer se namreč dobé dobri prijatelji, ki se med seboj umejo in iz srca ljubijo. Da, res brez družbe ni skoro nobenega pravega razveseljevanja, zato je prav veli modrijan Seneka: »V nobeni reči ni prave radosti, če ni nobenega tovariša pri tebi. Dobro jesti in piti tekne človeku, pa kaj pomaga, če je sam pri kosilu in nobenega človeka nima pri sebi? Morem reči, sem dobro jedel in pil, vse to se mi je dobro prileglo; pa reči ne morem: sem se dobro zabaval.« Postavimo prostaka v kneževsko palačo, kjer je vsega obilno; ne bode mu nič dišalo, čutil se bo zaprtega, kneževskega življenja se bo kmalu naveličal in skrbel, da skoraj odide, da bi spet mogel srkati sveži zrak in priti med ljudi.

Človek je takorekoč to od narave podedoval, biti v družbi. Adam v raju, v tistem najlepšem vrtu veselja, v sredini med vso mogočno lepoto in krasoto, katero bi si le mogel želeči, bi vendar gotovo dolgo ne bil zadovoljen, ako bi sam ostal, kakor je Bog sam sodil. Gospod Bog je namreč govoril: Ni dobro za človeka, da je sam, naredimo mu tovarišico, katera bode njemu enaka (Gen. 2. 18). Ravno tako tudi mi ravnamo dandanes; kdor se hoče razveseljevati in zabavati, išče ali izven

hiše družbe, ali pa pokliče svoje dobre prijatelje k mizi. Tako pravi sv. pismo o starem Tobiju: Ko je bil praznik Gospodov in dobro kosilo pripravljeno v njegovi hiši, reče svojemu sinu: Idi in pripelji nekatere iz našega rodu, kateri se Boga boje, da bodo z nami jedli (Tob. 2, 1.) in v Gospodu se veselili. Celo Bog sam se opisuje v sv. pismu, kakor da bi njemu bila človeška družba prijetna, kakor sam veli v pregovorih (proverbia 8, 31): Moje veselje je biti pri ljudeh.

Pa predragi v Kristusu! Kje bomo dobili tako prijazno, prijetno, v vsem se strinjajočo družbo? Zvestih prijateljev vrednost in zvestobo ne potehta nobeno zlato in srebro. Zvest prijatelj je zdravilo življenja in neumrjčnosti. Kdor ga najde, najde zaklad. (Eccli. 6, 15.) Sv. Duh govori tukaj o nenavadni reči, skoraj tako, kakor bi se komaj pravi pisatelj mogel najti. Ali se najde kje kako mesto, kjer je vse prebivalstvo brez strasti in sebičnosti, kjer v taki slogi, zastopnosti, pohlevnosti in prijaznosti skupaj živé, kakor je Kristus učil in tudi svojim učencem zapovedal; kjer se nikdar ne pregrešijo zoper Boga in bližnjega, kjer se med seboj ljubijo, kakor vsak sam sebe; kaj ne, predragi, tako mesto bi imenovali čudež sveta in vsak bi želel v njem prebivati. Pa! žalibog ni nobenega takega mesta najti, pa skoro tudi ne nobene hiše, o kateri bi se moglo reči, kakor je svoje dni Atenec Focion o svoji hiši rekel, katero je imel na prodaj: Ta hiša ima okrog in okrog dobre sosedo in prijatelje. S trudom se morda komaj ena hiša najde, kjer vsi domačini v složnosti in edinosti med seboj živé. Ta solzna dolina pač ni taka, v kateri bi se lahko zanesli na veselo in prijetno družbo in prijateljstvo. Torej, predragi kristjani, mi moramo kje drugod takega kraja iskati, kjer se nahaja gori imenovana prijetna in vesela družba. O nebesa! o sveti Jeruzalem! ve ste prebivališče prave ljubezni in neskajljenega miru! Ve samo ste tisto večno mesto, kjer se nahaja tista nepopisna družba z neizrečenim veseljem, katero bo trajalo večno.

II. Sedaj pa hočemo premisliti, kakšna je ta družba? Čujmo, kaj nam o tej družbi sveti Avgustin pripoveduje: Premišljujmo, kaka je družba samih izvoljenih (s. Aug. Lib. de spirit. et anima). V tem življenju si ne more nihče prav predstaviti, kako prijetno da je, tisto veselo godbo angelsko poslušati, in bivati v družbi svetnikov. Tudi na zemlji so bili včasih taki zvesti služabniki božji, katerih odsotnost je napravila veliko žalost celemu kraju. Ko se je po Aleksandriji zvedelo, da je bil njihov sv. škof Atanazij prognan od cesarja Konstantina in ga je prebivalstvo težko pogrešalo, je bilo celo mesto splošno razburjeno. Ljudstvo se je zbiralo na javnih prostorih in ulicah ter je vpilo: »Atanazij! Atanazij!« Vse cerkve so bile polne ljudi, ki so poklekili, proseč božjega usmiljenja, da bi jim bil zopet nazaj dan njihov priljubljeni pastir. Veliki Anton puščavnik

pride tistikrat iz puščave in piše cesarju Konstantinu, naj prekliče svojo besedo in postavi Atanazija na svoje prejšnje mesto. Mislite si, predragi poslušalci, če si je že eden zvesti božji služabnik, ki je še vendar popotnik na tej zemlji in še niti ni obdan z nebeško slavo, tako ljubezen pridobil pri svojih ovčicah, da takorekoč v njegovi odsotnosti niso mogli živeti, kaj šele bodo potem mogli vsi svetniki, ko jih bomo videli v nebeškem kraljestvu v njihovi neizmerni in neizrečeni slavi in veličastvu. Poglavar nebeške družbe je Jezus Kristus, Odrešenik sveta in Jagnje božje, zraven njega Marija, njegova mati, zraven nje celi dvor nebeščanov: namreč devet korov angelov, očaki, preroki, apostoli, mučeniki, spoznavalci, device in drugi izvoljeni in zveličani, katerih po spričevalu sv. Janeza nihče zaradi množice ne more prešteti, in kateri so v slavi sami vladajoči kralji in kraljice nebes; vsi skupaj najlepša, najboljša, najljubeznivejša bitja, pri katerih ni nobene nepopolnosti, nobenega madeža in pregreška. Tukaj je vse eno srce, ena duša. Tukaj, pravi zveličani Beda, ne bode nobeden poškodovan, nobeden se ne bo jezil, nobeden nikomur zavidal, nobena nevolja, noben prepir, nobeno poželjenje se oglaševalo. Celi zbor v nebeškem Jeruzalemu bode zbran iz samih svetih božjih prijateljev, vsi bodo z vsemi svetimi čednostmi ozaljšani, rešeni vsakega slabega poželjenja, prosti vsake zmote, v verni najpopolnejši ljubezni zedinjeni, bodo skupaj živeli ter se v svojem Bogu veselili, ne bode nobenega nereda, napuha, nesloge, ker nebeška slava bode vsem zadostovala ter jih popolnoma nasitila. Vsak bode imel toliko, kolikor bode hotel in želel: Bog bode vsem izvoljenim vse v vsem, pravi sv. Avguštin. Sv. apostol Pavel, ki je bil zamaknjen v tretja nebesa, ne najde drugega izraza nebeško veselje popisati, kakor besede: »Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, in nobeno človeško srce ni občutilo, kaj je Bog tem pripravil, kateri ga ljubijo.« (I. Kor. 2, 9.)

Čujmo še sledečo zgodbo: 200 let po Kr. rojstvu sta kot mučenika umrla Perpetua in Satur. Poprej sta bila dolgo zdihovala v ječi. Bog pa ju je hotel k zadnjemu boju okrepčati ter jima pripustil užiti malo nebeškega veselja. Mučenik sam nam to tako-le opisuje: »Po božjem pripuščanju naju nesejo štirje angeli v višave. Dozdevalo se nama je, kakor da bi prišla do majhnega hribčka. Kmalu zagledava neizmerno luč ter rečem Perpetui: »To je, kar nam je Gospod obljubil, zdaj sva dosegla obljubo.« Še dalje so naju nesli angeli. Tedaj se je nama odprl nepregledni prostor, kateri se je nama dozdeval kakor kak vrt veselja, poln rožnatih dreves in vsakih vrst cvetlic. V tem vrtu veselja so bili drugi štirje angeli, lepši kot prejšnji. Ko nas ti zagledajo, so nas počastili ter se med seboj z začudenjem pogovarjali: »Glejte, oni so.« Oni štirje angeli, kateri so naju dozđaj nosili, naju spustijo in nekaj časa hodiva peš po široki poti. Tukaj za-

deneva na Jukunda, Saturnija in Artaksija, ki so bili tudi pri preganjanju kristjanov živi sežgani, in na Kvinta, ki je v ječi umrl. Vprašava, kje so drugi. Angeli pa so nama odgovorili: »Pojdita naprej, stopita noter in pozdravita Gospoda!« Prideva do nekega kraja, katerega stene so bile iz samih luči. Pred vhodom tega kraja so stali štirje angeli, ki so vsem noter idočim izročevali bela oblačila. Tudi midva dobiva tako oblačilo, stopiva noter ter zagledava neizmerno luč in slišiva, kako so vsi složno peli: Sveto, sveto, sveto! Na sredi sva videla častitljivo postavo. Lasje so bili beli kakor sneg; obličje je izgledalo mlado. Nog nisva videla. Na levici in na desnici je stalo 24 starejšin in za temi še več drugih. Polna začudenja stopiva bliže in sva bila pred prestolom. Štirje angeli so naju vzdignili. Gospod nama je lahko namignil z roko svoj pozdrav. In starejšini nama rečejo: »Pojdita in veselita se!« In jaz rečem Perpetui: »Sedaj imaš, kar si želela!« In mi odgovori: »Hvala Bogu; kakor sem bila v življenju vesela, tako sem sedaj še veselejša! Midva odideva in najdeva še veliko bratov, ki so tudi bili mučeniki. Mi vsi smo bili navdihnjeni z nepopisno vonjavo in celo nasičeni.« Torej vse, kar človeku tukaj težavno prihaja, bode v nebesih odstranjeno, ker nebesa so božje prebivališče. Mislimo si torej milijone in milijone svetnikov, ki se blišče kakor solnce v nebeškem spremenjenju! Kaj je vsa krasota tega sveta, kaj so vse dvorane kraljev in cesarjev, dasiravno so z različnimi kamni okrašene, proti svetlobi, kakor je v božjem mestu.

Glej tukaj sv. apostola Petra in Pavla, kneza in poglavarja sv. Cerkve! Glej tukaj sv. Jožefa, rednika Jezusovega! Glej tukaj mučenike! pokažite mi vaše rane! Glej tukaj Indijance, Japonce, Kitajce, Afrikance, Amerikance; vsi so tvoji someščani in srečni prebivalci nebeškega mesta Jeruzalema! O kako neizrečeno veselje! Najlepše, najprijetnejše obličje Marijino! Tebe bom gledal in premišljeval celo večnost! Ljubeznivo srce Marijino! Tebe bom brez konca hvalil, ljubil in častil! O Marija! Tebi se bom zahvaljeval, vendar sem tukaj, bom rekel, velika nebeška kraljica, moja priprošnjica, moja najljubša mati. Toliko let je minulo, ko sem tvoje milosti in dobrote obilno sprejemal, da sem tvojo moč, katero si ti od Boga sprejela, deloma poveličal, deloma drugim priporočal; glej, zdaj sem sam pri tebi, to vidim z mojimi lastnimi očmi, vedno s teboj občujem, kakor otrok s svojo materjo. Kako veselje, kaka radost! Še večje veselje uživam, ko vidim tukaj svojega Odrešenika. Toliko let sem te v svojem življenju pod podobami kruha in vina častil in molil, v tvoji lastni osebi sem te kot Boga in človeka sprejemal v zakramentu sv. obhajila. Zdaj gledam lepo bliščeče rane Kristusove, zdaj vas vidim z lastnimi očmi! O kako sem srečen, da morem gledati tvoje obličje, in sicer na večno. Tako torej, predragi v Kristusu! Nikar se ne žalostimo, če mora zapustiti dober prijatelj drugega, mož svojo

ženo, žena svojega moža, otroci svoje starše. Zakaj se tako žalostite, mislite si v vašo tolažbo, ti so že pred nami šli v večno mesto, kamor je tudi naše potovanje namenjeno, oni nas pričakujejo, dokler mi za njimi ne pridemo; gori v nebesih se bomo spet videli in večno skupaj prebivali. Zdaj se hočemo tiste svete družbe držati, kjer pobožni kristjani skupaj zahajajo v cerkev, da tam slišijo božjo besedo ali pa v pobožnosti Boga hvalijo. Na ta način hočemo že mi tukaj na zemlji to sveto opravilo začeti, s katerim se bomo mi v nebeški domovini brez konca in kraja pečali, kjer bomo v najsvetejši družbi med neskončnim veseljem in radostjo tistega najlepšega Boga večno ljubili, hvalili in častili. Amen.

O. B. Šalamun.

Druga nedelja po razglašenju Gospodovem.

Obhajanje vnanje slovesnosti praznika Imena Jezusovega.

Veličastvo Imena Jezus.

Predragi v Kristusu! — Ko je prišel nadangel Gabriel, od Boga poslan, k devici Mariji oznanit veselo vest, da je izbrana za Mater božjo, je rekel: »Ne boj se, Marija, zakaj milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš in rodila Sina in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in imenovan Sin Najvišjega in Gospod Bog mu bo dal sedež njegovega očeta Davida in kraljeval bo v hiši Jakobovi vekomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca.« (Luk. I.) In ko je bilo po rojstvu Jezusovem dopoljenih osem dni, da bi bil otrok obrezan, mu je bilo dano ime Jezus. (Luk. II. 21.)

Ime Jezus! Kako lepo pravi apostol Pavel: »Jezus je sam sebe v nič dejal, ko je podoba hlapca na se vzel in postal človeku enak. Ponižal se je, ko je postal pokoren do smrti. Zato ga je tudi Bog povišal in mu podelil ime, ki je nad vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogne vsako koleno tistih, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo. (Fil. 2; 7—10.) Da, ime Jezus je nad vsa imena. Premislimo danes veličanstvo tega imena in sklenimo, da hočemo v moči tega imena in v zaupanju do njega premagati vse sovražnike našega zveličanja, saj je Jezusovo ime tisto ime, ki ga hvalijo nebeščani, ki ga morajo moliti ljudje in ki se ga boji pekel in pred njim trepetata.

I. Ime Jezus je ime, ki ga hvalijo nebeščani, ker je imen njih Zveličarja.

Povzdignimo, predragi v Kristusu, svoje oči s te žalostne zemlje proti nebesom in pogledjmo te srečne trume izvoljenih, ki so zbrane okrog svojega Zveličarja. Poslušajmo, kako opisuje to srečo sv. Janez, ki mu je Gospod v Skrivnem razodetju odgrnil zastor, da je videl v nebeški Jeruzalem. »Videl sem: Jagnje je stalo na gori Sionu,« tako piše učenec, ki ga je Gospod ljubil, »in z njim stoštiriinštirideset tisoč, ki so imeli njegovo ime in ime njegovega Očeta zapisano na svojih čelih. In sem slišal glas iz neba, kakor glas veliko vodá in kakor glas velikega groma; in glas, katerega sem slišal, je bil kakor glas citrarjev, ki na svoje citre citrajo. In so peli kakor nekako novo pesem, in nihče ni mogel peti pesmi razen onih stoštiriinštirideset tisoč, ki so bili odkupljeni z zemlje. (Apoc. 14; 1—3.) In sem videl in glej: sredi sedeža in sredi starejšin je stalo Jagnje kakor umorjeno. In sem videl in slišal glas veliko angelov okrog sedeža in živali in starejšin. In njih število je bilo tisočkrat tisoč; in so rekli z velikim glasom: Vredno je Jagnje, ki je bilo umorjeno, prejeti oblast in modrost in moč in čast in slavo in hvalo.« (Apoc. 5; 6 sq.)

Ne razumemo do dna teh besed, zde se nam kot odmev silno lepe pesmi, kot odmev pesmi, ki so jo peli odkupljeni z zemlje in ki je ni znal peti nihče drugi. In kako naj bi doumeli te besede, saj so odmev in odsev tiste sreče, »ki je oko ni videlo in ki je uho ni slišalo in ki je še ni občutilo človeško srce.« Ne razumemo jih, vendar pa čutimo iz njih vso čast, vso slavo in vso hvalo, ki jo dajejo nebeščani Jagnjetu, ki je kakor umorjeno, Jezusu, ki jih je s svojim trpljenjem in smrtjo zveličal.

In tudi mi smo ustvarjeni za nebesa, tudi za nas je pripravljen prostor, tudi za nas je bilo umorjeno »Jagnje božje, ki odjmlje grehe sveta«, tudi nam je Jezus Zveličar. In če znamo prav spoštovati to ime, če tako živimo, da je v naših srcih vedno zapisano to ime, o potem pridemo tudi mi nekoč v srečno družbo angelov in svetnikov, kjer bomo vekomaj slavili sveto ime Jezus, zakaj »nobeno drugo ime ni dano pod nebom ljudem, da bi se mogli v njem zveličati«.

II. Ime Jezus je ime, ki ga morajo moliti ljudje, ker je ime njih Odrešenika.

To je ime našega križanega Gospoda, to je ime tistega, od katerega imamo vse. »Ne bojte se, jaz sem svet premagal,« tako je rekel Gospod in on je res svet premagal, premagal ga je s svojo ljubeznijo, in blagor srcem, ki jih je on premagal s to sveto ljubeznijo. Živeli so slavni zmagovalci: trinogi faraoni v Egiptu; Aleksander, ki mu je šele smrt postavila mejo v njegovih zmagah; živeli so rimski cesarji, katerih vojske so preplavile ves svet; živel je Napoleon, ki mu je bila premajhna Ev-

ropa — živeli so zmagovalci: njih dela polnijo zgodovinske knjige, na katerih dostikrat leži prah, njih imena, ki so bila preklinjana od milijonov src, so pozabljena. Prišel pa je drugi kralj, katerega »kraljestvo ni od tega sveta«, prišel je ponižni kralj, sedeč na žrebetu oslice, knez miru, in milijonkrat milijoni src so mu zavriskali in se ga oklenili z vso ljubeznijo.

Preštejte vsa tista srca, v katerih je bilo zapísano to ime in v katerih še bo zapisano, vsa tista srca, ki so molila sveto ime svojega Odrešenika. Preštejte vse svetnike, ki so na zemlji nosili to ime kot drag zaklad v svojem srcu, ki so pretrpeli raje smrt, kot da bi bili oskrunili to ime. Ko so škofa Ignacija peljali v mučeniško smrt, je naprej pisal v Rim svojim prijateljem, naj se nikar ne trudijo, da bi ga rešili mučeniške smrti. »Prosim vas,« tako piše, »pustite, da postanem hrana zveri! Pšenica božja sem in zobje zverin me bodo semleli, da bom čist kruh Kristusov. Takrat bom pravi učenec Jezusa Kristusa, ko ne bo svet več videl mojega telesa.« (St. Ign. Ep. ad Rom.) Ko je paganski prokonzul in sodnik zahteval od starčka Polikarpa, škofa iz Smirne, da naj prekolne Kristusa, rekoč: »Prisezi in prekolni Kristusa in te bom izpustil,« takrat je odgovoril sveti starček: »šestinosemdeset let mu že služim, in še nikoli mi ni nič žalega storil, kako naj prekolnem svojega kralja, ki me je odrešil.« (Martyr. sti. Pol.)

Kakopami dajemo čast temu imenu? In vendar vemo, da »blagor možu, čigar upanje je ime Gospodovo«, ko vemo, »da karkoli bomo Očeta prosili v tem imenu, nam bo dal«, ko vemo, da je to ime našega Odrešenika? O, mi smo tako malo podobni svetnikom! Gotovo so med nami duše, ki ljubijo to ime tako, da bi raje smrt pretrpele kot to ime zatajile; gotovo so take duše, ker silno žalostno, do smrti žalostno bi bilo, če bi ne bilo takih duš. Koliko pa jih je, predragi v Kristusu, ki onečlaščujejo to ime, ga izgovarjajo lahkomišelnó, v jezi, koliko jih je, ki to ime zaničujejo, ki ga naravnost preklinjajo, kot bi ne bilo ime našega največjega dobrotnika, ampak sovražnika, kot bi ne bilo ime našega Odrešenika, ampak — predragi, strah me je izgovoriti besedo. — Mi pa vemo, da smo Jezusovi in hočemo biti Jezusovi, in hočemo to ime častiti z usti in s srcem, in hočemo vse delati tako, da bomo delali čast temu imenu. Zato obljubimo danes Gospodu, rekoč: »V tvojem imenu hočemo povzdigovati svoje roke; mi hočemo hoditi v imenu svojega Boga; mi hočemo spolnovati besedo apostola Pavla, ki pravi: vse, karkoli delate z besedo ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa!«

III. Ime Jezus je ime, ki se ga boji pekél, ker je ime njegovega Plačnika in strogega Sodnika.

»Sovrašтво bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom, ona bo tebi glavo strla, in ti boš zalezovala njeno peto.« In Jezus je tisti, ki je premagal

peklenško kačo, in koj od prvega greha naših prvih staršev se hudobni duh boji in trepeta pred tem mogočnim imenom. In sam Jezus Kristus je rekel svojim apostolom: »V mojem imenu boste izganjali hudobne duhove«, in mi vemo, da so apostoli res šli in so jim bili tudi hudobni duhovi pokorni v imenu Jezusovem. In sv. Janez tako lepo opisuje v Skrivnem razodetju zmagó Jezusovo nad peklom, ko pravi: »Videl sem nebesa odprta in glej, bil je bel konj, in tisti, ki je na njem sedel, se je imenoval Zvesti in Resnični in po pravici sodi in se vojskuje. Njegove oči pa so bile kakor ognjen plamen, in na njegovi glavi je bilo veliko kron. In je imel zapisano ime, ki ga nihče ne ve kakor on sam. In bil je oblečen v oblačilo s krvjo poškrapljeno in njegovo ime se imenuje Beseda božja. In vojske, ki so v nebesih, so šle za njim na belih konjih, oblečene v belo in čisto tančico. In iz njegovih ust gre na obe strani oster meč, da z njim udari nevernike. In on bo čeznje kraljeval z železno palico, in on tlači tlačilnico srditega vina jeze Boga vseмогоčnega. In ima na svojem oblačilu in na svojem ledju zapisano: kralj kraljev in Gospod gospodovalcev.« (Apoc. 19; 11—16.)

Da, kralj kraljev in Gospod gospodovalcev je Kristus in pred njegovim imenom trepetajo peklenški duhovi kakor pravi Pismo: »Tudi hudobni duhovi verujejo in trepetajo.« Predragi v Kristusu, česa se torej bojimo, če vemo, da je z nami Gospodovo ime. »Začetek modrosti je strah božji,« ne strah satanov. In naj se dvigne pekel z vsem svojim črnim sovrastvom zoper nas, česa se bomo bali, če je z nami ime Kralja kraljev; naj se dvigne satan z vsemi svojimi groznimi skušnjavami zoper nas, česa se bomo bali, če je z nami ime Gospoda gospodovalcev, česa se bomo bali, če mi ljubimo to ime nad vse, če smo pripravljene dati zanj vse, tako da nas niti smrt ne more ločiti od ljubezni Kristusove, česa se bomo bali, če verujemo v Kristusa, ki je rekel: »V mojem imenu boste izganjali hudobne duhove,« »v imenu, ki je nad vsa imena, tako da se v imenu Jezusovem pripogibljejo vsa kolena tistih, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.«

Kristjani smo, Kristusovi smo in Jezusovo ime je zapisal Sveti Duh pri svetem krstu v naša srca. O ne skrunimo nikdar tega imena! Da bi ga izgovarjali lahkomišlno, v jezi, da bi ga rabili za kletev, saj vemo, da je to ime ime Zveličarja, ki nas bo pripeljal v nebesa, da je to ime Odrešenika, ki je vse dal za nas, saj vemo, da je to ime tistega, ki je premagal pekel, vemo, da je to ime Boga-človeka. »Ne imenuj po nemarnem imena Gospoda, svojega Boga! Zakaj Gospod ne bo štel za nedolžnega, kdor bo imenoval njegovo ime po nemarnem,« tako je govoril med gromom in bliskom Bog na gori Sinaj. In v ljubezni nam govori tudi Kristus Gospod: Ne imenuj po nemarnem

mojega imena, ne v šali, ne v jezi, ne v kletvi, saj veš, da je to ime nad vsa imena, da je ime tvojega Odrešenika in Zveličarja, ki je dal vse zate. Ne imenuj po nemarnem božjega imena; saj vemo, da je to ime sreča zveličanih, upanje nas, ki smo na zemlji, strah pogubljenih; da je to ime »nad vsa imena, tako da se v imenu Jezusovem pripogibajo vsa kolena teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo«. Ne imenujmo po nemarnem božjega imena, ampak sklenimo vsi, da ga bomo odzdaj zana-prej častili vsi, kot je videl Janez v Skrivnem razodetju, kako so »vse stvari, kar jih je v nebesih in na zemlji in pod zemljo in kar jih je na morju in kar jih je v njem, slavile Jagnjeta in rekle: »Jagnjetu bodi hvala in čast in slava in oblast vekomaj in vekomaj!« Amen.

Prosto po Tom. Akvinu. — Janez Pucelj.

Prva predpepelnična nedelja.

Obhajanje vnanje slovesnosti praznika sv. Družine.

Hiša domača bodi hiša božja.

Dne 10. decembra l. 1894. je minulo 600 let, odkar so nevidne angelske roke prenesle sv. hišico iz Trsata v Loreto. Casa santa — sv. hišica — obstoji iz štirih praznih, neogljajenih sten, sedaj pokritih s kararskim marmorjem. Stene so sezidane s peščencem iz bližine Nazareta in vsled starosti popolnoma začrnele; na mnogih mestih pa ogljajene s poljubi pobožnih romarjev. Prejšnjo leseno streho so nadomestili sedaj s kamentom. Nekaj brun iz cedrovega lesa je pa še sedaj dobro ohranjenih, ki so položena navzkriž čez streho. Prvotno so bila le ena vrata, a sedaj so zaradi romarjev trojna, in notri je le eno omreženo okno. V sredi je oltar. Za oltarjem je ognjišče — il camino santo imenovano. V stenski dolbini pa še hranijo lončeno skledico, katero je rabila sv. Družina.

Tukaj je torej Beseda meso postala, tukaj vidno blizu 30 let prebivala, semkaj so romali največji svetniki, tu je svetišče vseh krščanskih družin. Poromajmo danes v duhu tjakaj tudi mi! Učimo se od nje uravnati naše hiše! Naj bo vsaka hiša sveta hiša; vsaka družina sveta družina; vsaka krščanska hiša druga cerkev. Kako to postane, pomislimo danes.

I. Misijonski škof v Ameriki je obiskal naselbino bivolovih lovcev. Čudno se mu je zdelo, da niso Indijanci postavili svojih koč v redu in po vrsti, ampak semtertja. Popraša in izve, da to zato, da ima vsakdo prost pogled naravnost v cerkvico, ki je stala sredi vasi.

Vsaka hiša bi torej morala biti podobna cerkvi in družinsko življenje služba božja. Tako je bilo celo pri starih paganih. Njih hiša je bila domač tempelj in pri ognjišču je stal domači oltar. Družinski oče je bil duhovnik družine in si je štel v največjo čast, da je dan za dnem sam opravljal službo božjo. Če je bilo tako pri paganih, ali ne more biti to veliko bolj pri kristjanih? In to je potrebno zlasti dandanes:

1. zato, da se ohrani sv. vera. V današnjih dneh je to važno, ker je vsled silnega prometa, slabega časopisja izpostavljena vsaka družina veliki nevarnosti verske brezbriznosti. Cerkev se dandanes ovira v njenem delovanju, sovražniki križa pa očitno ali na skrivaj rujejo proti veri. Tedaj ostane edino le krščanska družina še, ki se mora boriti za preganjano nevesto Kristusovo. Tako je tudi še dandanes poklicana krščanska družina, da vzdrži in ohrani sv. vero. Če je hiša v resnici verna, tedaj naj le zaklepajo cerkve, preganjajo duhovnike in redovnike, naj razkristijanijo šolo in prepoje javno življenje s protikrščanskim duhom; vera se bo ohranila in vzdržala po krščanski družini.

2. Mora pa družina gojiti krščansko življenje že radi same sebe. Velike nevarnosti prete družini v sedanjem času, večje kot prej kdaj. Nevarnost ji preti od nevere in verske mlačnosti. Če so te prišle v družino, tedaj je izgubljena. Nevarnost vsled preobilega uživanja, če se ta vtepe v družino, tedaj se izgubi veselje do dela in zvestoba, gleda se le na uživanje, a to stane veliko. Nevarnost ji preti od napačnega mnenja novih paganov glede šeste zapovedi. Novi zapeljivci namreč uče, da je ta greh samo človeška slabost in potreba. Če se ta vera vkorenini v družino, tedaj pride v njo gniloba, ki vse okuži, vse razje. Nevarnost je preti vsled napuha in upornosti, ki vlada povsod in se dviga proti božji oblasti. Če pa enkrat pade božja veljava, tedaj izgine tudi dolžno spoštovanje do staršev in v taki hiši vlada le nered in zmešnjava. Proti tem nevarnostim se ustavlja resnični krščanski duh v družinah. Tu molijo, vršijo nedeljsko dolžnost, se zatajujejo in izpolnjujejo postno zapoved, izpolnjujejo tudi četrto in šesto božjo zapoved.

3. Po družini se pa ohranijo tudi otroci veri in čednosti. V prejšnjih časih, ko še ni bilo toliko prometnih sredstev in življenskih potreb, ko je bilo potovanje še drago in težavno, tedaj so otroci redko zapustili očetovo hišo. In če so že v tujino prišli, so bili povsod sprejeti kot domači otroci; kajti vse družine so bile krščanske in prepojene z vero. To je žalibog dandanes vse drugače. Nov rod vstaja in ta sestoji iz nevernih ali vsaj mlačnih kristjanov. Kdor gre na tuje, ta najde ljudi, ki se ponašajo s svojo nevero, sliši, kako se norčujejo iz vere in sv. Cerkve, kako z največjo lahkomišelnostjo

prelamljajo zapovedi. In kolika je nevarnost za sv. čistost in nedolžnost! Kako naj se mladenič in dekle obvarujeta v tem strupenem ozračju? Le tedaj, če sta globoko versko vzgojena, če imata stud nad grehom in marljivo rabita verske pripomočke, svete zakramente.

Zato je največjega pomena krščanska vzgoja otrok. Vzgoja pa bo krščanska, če bo hiša tako sveta kot je cerkev. Hiša pa bo tako sveta kakor so naše cerkve, če jih gospodarji posvetijo, to je, če starši tako ravnaajo s svojimi hišami kot cerkveni predstojniki s katoliškimi cerkvami.

II. 1. Preden se cerkev izroči javni službi božji, se prej blagoslovi ali posveti. Tako je tudi stara in častitljiva navada, da dajo gospodarji svoje novozidane hiše blagosloviti. Na Slovenskem se je mlad trgovec ravnal po tej stari navadi in je o priliki blagoslovljenja povabil več prijateljev. Eden med njimi, bogat mož, se ni mogel vzdržati, da se ne bi norčeval s pobožnim gospodarjem in mu zaničljivo rekel: »Ali se ti mar še držiš te stare šare, da daš blagosloviti svojo hišo?« Preteklo je nekaj let. Zasmehovalec je obubožal, da si mora najemati stanovanja, mladi trgovec, ki se je pa držal te »stare šare«, je postal bogat mož. Dà, na božjem blagoslovu je vse ležeče.

2. Vsaka cerkev je nadalje hiša molitve. Tako se mora tudi v vsaki krščanski hiši redno moliti. Najlepše in najboljše je, da se skupno moli, kajti »kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jaz med njimi,« pravi Gospod. John Stuart Knill, prejšnji londonski lordmajor, je imel v svoji palači kapelo. V njej se je zbirala vsa družina zjutraj in zvečer. In lord sam je naprej molil. Isto se pripoveduje o nemškem prvoboritelju za vero in resnico Hermanu pl. Mallinckrodtu. Na Tirolsko je prišel mlad trgovski potnik. Ko pride v gostilno, in zagleda na steni svete podobe, se začne norčevati. Gospodar ne reče nič, prime komija pod pazduho in ga postavi pred vrata. Debelo je gledal pomočnik, a ker je bil lačen, je šel v drugo gostilno. Pride večer. Tedaj mu pravi gospodar: »Tukaj poklekni, moli z nami, če hočeš tudi z nami jesti.« Rad ali nerad je moral mladi prosvitljenec moliti rožnivenec in litanije. Še dolgo potem je pomnil tirolske može.

Torej skupna molitev. Če pa ta ni vselej mogoča, naj je nihče od družine ne zanemarja, zlasti ne gospodar, kajti njegove dolžnosti so tako velike in težke, da pred vsemi drugimi potrebuje molitve. Kajti brez molitve ni prave čednosti, ni moči proti hudemu, ni dobre smrti, ni zveličanja. Gorje mu, kdor je opustil molitev; ta je brezdvomno izgubljen.

3. V cerkvi se nadalje razlaga in označuje beseda božja. Ali se mar ne more isto goditi v krščanskih hišah? Vsako nedeljo naj se pogovorijo o tem, kar

so slišali v cerkvi, in naj nauke obračajo nase. V vsaki hiši mora biti katekizem, zgodbe sv. pisma in kak katoliški list. Brali smo, da je pobožni trgovec Beričič, ki je padel v sedanji vojski, vsak dan bral nekaj iz knjige »Hoja za Kristusom«. Isto je bral tudi nemški voditelj katoličanov Mallinckrodt in predsednik ekvadorski Garcia Moreno.

V cerkvi daje duhovnik ponekod po pridigi z roko blagoslov. Tako naj tudi oče in mati pred spanjem naredita otrokom križ na čelo in jih tako blagoslovita s Kristusom.

4. V cerkvah se opravlja daritev svete maše. Taka daritev se mora opravljati tudi po krščanskih hišah, in gospodar naj bo darovalec. Vsako jutro mora vsa družina sebe in svoja dela in trpljenja posvetiti z dobrim namenom Bogu in vse to združiti s krvavo daritvijo na križu. Vsak dan pa morajo tudi potrpeti drug z drugim, se zatajevati, držati post in izpolnjevati božje in cerkvene zapovedi, da se ne zgodi to, kar je rekel nekaj star duhovnik o postu: »Kdor noče o petkih pustiti mesa, temu Bog še kruha ne dá,« ali kar je dejal bl. Janez Vianej o nedeljskem praznovanju: »Dve poti gotovo peljeta v revščino: tatvina in delo ob nedeljah.« V vseh rečeh pa mora biti zgled gospodar sam. Ko so vprašali bivšega finančnega ministra dr. Steinbacha, kako more zmagovati toliko dela, je odgovoril: »Jaz dobivam za to moči v vsakdanji sv. maši in sv. zakramentih.« O, ko bi tako govoril tudi vsak krščanski mož!

5. V cerkvi pa se nahajajo tudi svete podobe in kipi. Središče pa je križ na oltarju in Jezus v svetem Rešnjem Telesu. Tako morajo biti svete podobe tudi v krščanskih hišah, glavno mesto pa zavzemaj sv. križ. »Jaz in moja hiša mora služiti Gospodu,« to mora biti glasilo vsakega gospodarja.

Jezus, Marija, Jožef. Ali niso ti najlepši vzori za vsako družino? Ako pogleda hišni oče podobo sv. Jožefa, ali se ne bo učil od njega zadovoljnosti, pobožnosti, pridnosti in varčnosti? Ali ne bo dobila mati pri Mariji svetega duha, čistosti, potrpežljivosti, vdanosti v božjo voljo in pokorščine? Otrokom pa svetijo vse čednosti božjega Deteta: pokorščina, samota, ponižnost in čistost. In kje dobé družine obrambo, stanovitnost in tolažbo drugje kot pri sv. Družini? Saj ves svet vé iz izkušnje in neštevilnih zgledov, da je resnična obljuba presv. Srca Jezusovega, dana blaženi devici Marjeti Alakok: »Jaz hočem blagosloviti hiše, kjer se časti moje Srce. Dati jim hočem obilo milosti, pospeševati njihova podjetja in namene; pomoč jim bom v življenju; posebno pa varno pribežališče v smrtni uri.« Tako postanejo naše hiše cerkve in družinsko življenje služba božja. Kjer se to godi, tam je mir in zadovoljnost. Iz takih svetih hiš prihajajo tudi sveti otroci, ki premagajo izkušnjave, zmagajo zapeljevanja in so zvesti Bogu in domovini. Iz ene same družine bl. Nikolaja iz Flije je izšlo nad sto udov, ki so postali duhov-

niki, redovniki, redovnice in vrli državljani, in ena sama družina Vón na Angleškem je dala v sedanjih dneh sedem otrok v službo svete Cerkve. O naj tudi naše družine spet prešine duh sv. Družine! Amen.

Fr. K.

Katehetične pridige o krščanski pravičnosti.

Spisal dekan Anton Skubic.

XVI.¹

Duhovna dela usmiljenja.

Ako je Gospod obljubil, da ne bo pustil nobenega telesnega dela usmiljenja brez plačila, bo gotovo še bogateje poplačal duhovna dela usmiljenja, katerih katekizem našteva sedem. Kolikor imenitnejša je duša od telesa, toliko dragocenejša so duhovna dela usmiljenja od telesnih.

1. Prvo tako dobro delo je, svariti grešnike. Kdor ima res ljubezen do svojega bližnjega, si bo vse prizadeval, da ga reši pogube. Ako ga torej vidi, da dere v propad, bo gotovo poslušal opomin sv. Pavla: »Bratje, ako je kdo od kakega greha prenaqljen, takega vi poučite v duhu krotkosti!« (Gal. 6, 1.) — Nekateri imajo že po svojem stanu dolžnost svariti grešnike, »kot takj, ki bodo za duše odgovor dajali,« kakor pravi sv. Pavel. (Hebr. 13, 17.) To dolžnost imajo starši nasproti svojim otrokom, predstojniki nasproti podložnikom, župniki in pridigarji nasproti svojim vernikom. Težak odgovor bi ti dajali za duše, ako bi videli, kako se pase med podložniki greh, pa bi ne povzdignili z vso resnostjo svojega glasu. Takim bi veljale besede preroka Izaija: »Mutasti psi so, ki ne morejo lajati!« (56, 10.) Tu se ne vpraša, ali bo podložnik poslušal svarilo ali ne; ti stori svojo dolžnost, pa si rešil svjo dušo! — Vse druge pa veže zapoved ljubezni do bližnjega, ki je dana prav vsem, da vrše to dobro delo.

Da pa bo to ljubezensko delo imelo tudi uspeh, se mora vršiti na pravem kraju, o pravem času in na pravi način. Naš Zveličar je za to svarilo postavil to-le pravilo: »Ako pa greši tvoj brat, pojdi in ga posvari med seboj in med njim samim. Ako te posluša, si pridobil svojega brata. Ako te pa ne posluša, vzemi s seboj še enega ali dva, da v ustih dveh ali treh prič stoji vsa reč. Ako jih pa ne posluša, povej Cerkvi. Če pa Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik!« (Mat. 18, 15. sl.) Ako je torej greh skriven, posvari svojega bližnjika na skrivnem in ne škoduj brez potrebe njegovemu

¹ Št. I.—XV. glej »Duhovni Pastir« l. 1917.

dobremu imenu. Ako sam nimaš upanja na poboljšanje, posvari grešnika po kakem prijatelju ali drugi pripravnici osebi. Ne svari pijanca v pijanosti, ne jeznega v razburjenosti, ampak čakaj, da se vihar poleže. Le tedaj, ako je greh očiten in dela javno pohujšanje, naj se kara javno, a to dobro delo naj vrše tisti, ki imajo dolžnost, po besedah Zveličarjevih: »Povej Cerkvi!«

Vsa ta svarila pa mora res narekovati samo ljubezen, in nič drugega. Delati moraš kakor mati, ki hoče z ljubeznivimi besedami otroku osladiti grenko zdravilo. Ljubezen ti bo narekovala, da boš za blagor bližnjika, ki je v grehu, skrbel, kakor je storil naš Gospod nasproti Magdalenii ali nasproti prešuštnici, ki so mu jo pripeljali v grehu osiveli farizeji. Kakor namreč zakličeš v gozd, tako ti odmeva. Kakor nobeno dobro delo, tako tudi to ne bo ostalo brez plačila. Lepo plačilo napoveduje sv. Jakob: »Bratje moji! Ako kdo izmed vas zaide od resnice, in ga kdo vrne, naj ve, da, kdor grešnika vrne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo smrti in pokrtil veliko število grehov.« (5, 19.) Nad tistimi grešniki pa, ki zametavajo vsako svarilo, se lahko izpolnijo besede Gospodove, ki jih sporoča prerok Izaija: »Prisežem, da se nad teboj ne bom več jezil in te ne svaril!« (54, 9.) Gospod se ne bo več zanj zmenil!

2. Mnogo telesnega in dušnega gorja je na svetu, ki ne pride toliko iz zlobe, ampak iz nevednosti. Zato je učiti nevedne veliko duhovno delo usmiljenja. S koliko požrtvovalnostjo in trpljenjem so to delo vršili preroki, Jezus Kristus, apostoli, in vrše je še danes sv. Cerkev, duhovniki, misijonarji in vsi resnično ljubeči kristjani! Hudobni ljudje so to delo vedno zavirali, kakor toži že prerok Ozej: »Poslušajte besedo Gospodovo, Izraelovi otroci, ker bo Gospod sodbo imel s prebivalci v deželi, ker ni resnice in ne usmiljenja in ne spoznanja božjega v deželi. Kletev in laž in morija in tatvina in prešuštvovanje se enako povodnji razliva, in kri se za krvjo preliva. Vendar nihče ne sodi in nihče se ne dá svariti; tvoje ljudstvo je namreč kakor oni, ki se ustavljajo duhovnu.« (4, 1. sl.) Vse božje in cerkvene nauke zlobni svet pobija in jih imenuje mračnjaštvo, nazadnjaštvo, poneumnjevanje, kakor so svojčas pisali nekateri naši listi. Mnogo jih je, ki v svoji nevednosti slede tem zapeljivcem.

Duhovniki, ki ljudstvo učijo in mu razkrivajo zapeljivanje zlobnikov; dobromisleči kristjani, ki ustanavljajo krščanska društva, ki se v njih ljudje poučujejo v resnici; starši, ki svoje otroke navajajo k božjemu spoznanju in lepemu življenju, jih pošiljajo k pridigi in krščanskemu nauku in jih sami doma sprašujejo, kaj so slišali v cerkvi; verniki, ki podpirajo misijone, razširjajo dobre časnike in knjige; vsi ti vrše dobro delo usmiljenja, ki mu Bog obeta plačilo po preroku Danielu, rekoč: »Kateri jih veliko poučujejo v pravici, se bodo svetili kakor zvezde na vse večne čase!« (Dan. 12, 3.)

3. Negotovost, kaj naj bi človek storil, kam se obrnil, mori človeško dušo. Prav svetovati dvomljivcem je zato bogoljubno delo in delo krščanskega usmiljenja. Sv. pismo visoko ceni dober svet. Tako govori knjiga Sirahova: »Zlato in srebro je nogam podlaga, čez oboje pa je dober svet.« (40, 25.) Kakor dober svet mnogo koristi, tako pa slab svet peha v pogubo. Zato isti svetopisemski modrijan tako-le uči: »Ako umeš, odgovori svojemu bližnjemu; ako pa ne, položi svojo roko na svoja usta, da se ne ujameš v nespametni besedi in da ne boš osramočen. Čast in slava je v govorjenju modrega, jezik nespametnega pa je njemu v padec.« (Sir. 5, 14. sl.)

Tvoj sokristjan je v zadregi, kako bi izvršil težko zadevo, da bi mu ne bilo v škodo; moré ga morda dušni dvomi, ker ne ve, kaj je prav in kaj ni prav; mlad človek je na razpotju in ne ve, kateri stan bi si izvolil. Svetuj mu, ako znaš, in storil si dobro delo, ki je sv. Hieronim tako hvali: »Katerih ne moreš podpirati s svojim imetjem, podpiraj jih s svetom. Zakaj temu, ki je v dvomih, z modrostjo več koristiš, kot kdorkoli z največjo močjo!« (In. eccl.)

4. Tolažiti žalostne je četrto duhovno delo usmiljenja. Žalost, ki prihaja iz najrazličnejših vzrokov in nesreč, razjeda človeško dušo, uničuje upanje, jemlje veselje do življenja. Po pravici pravi sv. pismo: »Kakor molj oblačilu in črv lesu, tako škoduje žalost srcu človekovemu.« (Preg. 25, 20.) Žalosten človek nima veselja ne do dela ne do molitve.

Dobro zdravilo takemu ranjenemu srcu je, ako vidi, da imajo bližnji z njim sočutje; koliko izdatnejša bo še-le tolažilna beseda in dejanska pomoč! Pride nesreča pri gospodarstvu, pride izguba, pride bolezen, pride smrt, in vse to prinese mnogokdaj globoko žalost. Ne steri z berzsrčnim vedenjem nalomljenega trsta! Ne tolaži pa samo s posvetnimi stvarmi in praznimi besedami, ampak spomni potrtega na božjo neskončno modrost in previdnost, ki tudi nesreč ne dopušča brez najmodrejšega namena, ki ga mnogokrat mi ne razumemo. Vera ima edino resnično tolažbo. Stori po besedah sv. pisma, ki veli: »Ne puščaj jokajočih brez tolažbe in z žalostnimi žaluj!« (Sir. 7, 38.) Tudi sv. Pavel naroča jokati z jokajočimi (Rimlj. 12, 15) in nam to tolažbo nalaga kot dolžnost: »Prosimo vas, bratje, svarite nepokojne, tolažite malosrčne, pomagajte slabim, bodite potrpežljivi z vsemi!« (I. Tes. 5, 14.) Tako je delal Tobija pri svojih rojakihi v sužnosti, in Gospod ga v sv. pismu hvali!

5. Petemu duhovnemu delu usmiljenja, potrpežljivo prenašati krivico, se naša narava kar upira. Zmaščevati se hoče nad vsakim, ki nam dela krivico. Kako naj bi bilo za bližnjika dobro delo, ako prenašamo krivico? Ali ni boljše, da ga s kaznijo pripravimo do tega, da ne dela več krivice? Ne! Čim potrpežljiveje prenašamo krivico, ki nam jo zadaja roka našega bližnjega, tem prej bo osramočen spoznal

svojo krivico, kakor uči sv. Pavel: »Ako je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; ako je žejen, daj mu piti. Zakaj če to storiš, mu boš žrjavico na glavo nosil.« (Rimlj. 12, 20.) Tako so delali apostoli, kakor priča sv. Pavel: »Kolnejo nas, in jih blagoslavljam; preganjani smo, in prenašamo; preklinjajo nas, in molimo.« (I. Kor. 4, 12. sl.) Ti so se torej natanko držali nauka Gospodovega: »Hudemu se ne ustavlja; temveč če te kdo udari po tvojem desnem licu, pomoli mu še on!« (Mat. 5, 39.) Gotovo je to veliko samozatajevanje; toda, ako smo s to potrpežljivostjo pridobili bližnjega za pravičnost, smo izvršili veliko, dobro in zaslužno delo. Seveda bi moralo biti te potrpežljivosti konec, ako bi vsled nje hudobni bližnji le še drznejše grešil. Takega bi morali pač z drugimi sredstvi privedi do tega, da odjenja od svoje krivice!

6. Nadaljnje duhovno delo usmiljenja je, iz srca odpuščati razžaljivcem, in se skoro krije z dobrim delom, ki smo je ravnokar omenili; vendar gre nekoliko dalje ter nam veleva, da krivice ne prenašamo samo, ampak da sovražniku kot svojemu bližnjemu tudi dobro storimo. Samo tako dobro delo je znak popolnega odpuščanja. In to zahteva od nas Zveličar, ko pravi: »Ako tiste ljubite, ki vas ljubijo, kakšno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestinarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj storite več? Ali ne delajo tega tudi malikovalci?« (Mat. 5, 46.) Iz navedenih besedi jasno sledi, da bo tudi to dobro delo zelo plačilo. Sv. Štefan, ki je molil za svoje kamenjalce, je zgled tega dobrega dela usmiljenja.

7. Za žive in mrtve Boga prositi, je duhovno delo usmiljenja, ki je katekizem stavi na zadnje mesto med temi dobrimi deli; ne zato, ker bi bilo manj vredno, kot druga dobra dela, ampak zato, ker je vsak lahko vrši, četudi nima prilike in zmožnosti, da bi storil kako drugo duhovno delo usmiljenja. Moli lahko vsak za svojega bližnjega. In to dobro delo se ne omejuje samo na bližnje na tem svetu, ampak naj gre tudi čez prag časa tja v večnost; tudi tja se lahko stegne naša dobrotna roka in pomoli dobro delo molitve trpečim rajnkim v plamenu vic. To dobro delo tako zelo hvali sv. pismo: »Sveta in dobra je misel za rajne moliti, da bi bili rešeni svojih grehov.« (II. Mak. 12, 46.) In sv. Jakob nas srčno kliče k temu dobremu delu: »Bratje, molite drug za drugega, da boste ohranjeni; zakaj veliko premore stanovitna molitev pravičnega!« (5, 16.)

Verniki! Proti koncu svojega zemskega življenja je naš Gospod govoril apostolom preroške besede: »Ker bo hudobija obilno rastla, bo ljubezen pri mnogih omrznila.« (Mat. 24, 12.) Dovolj je danes hudobije, zato pa je ljubezen tako omrznila in izginila. Brez ljubezni pa je svet tako reven in ljubezni ter usmiljenja tako potreben! Zato Gospod kliče po sv. Cerkvi v ta ljubezni revni svet in nas vabi, naj delamo mnogo dobrih del, in vsem tem dobrim delom obeta

nebeško plačilo, ako jih vršimo v stanu posvečujoče milosti božje. Vsa ta dobra dela posvečuj z dobrim namenom, prihajajo naj iz ljubečega srca, pa si izvršil ono veliko zapoved, ki vsebuje ves nauk o krščanski pravičnosti: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, svojega bližnjega pa kakor samega sebe!« Ako hočeš biti popoln, pa se odpovej radovoljno vsemu bogastvu in svetnim dobrinam, potem pa izpolnjuj evangelijske svete, ki jih Gospod vsem po popolnosti hrepeničim svetuje, a nikomur ne veleva kot dolžnost. Obljubi mu radovoljno uboštvo, vedno devištvo in vedno pokorščino pod duhovnim predstojnikom, kar moreš vršiti v samostanu, ako te Gospod vanj kliče. Toda o tem pravi naš Zveličar: »Te besede ne razumejo vsi, ampak katerim je dano!« (Mat. 19, 11.) Evangelijski sveti te ne vežejo, pač pa te vežejo zapovedi, ki ti velevajo dobra dela. Ako ostaneš med svetom, te izpolni, pa boš živel! Amen.

Evharistični govori.

1. Kdo je v zakramentu sv. Reš. Telesa pričujoč.

Spisal Franc Bernik.

Ni ga naroda, ki bi imel svoje bogove tako blizu, kakor imamo mi blizu svojega Boga.

Sv. Tomaž Akvinski, opusc. 57.

Ko je sv. Elizabeta, hči ogrskega kralja, spremljana od prvih plemenitašev ogrske zemlje, bila na potu na Nemško, da bi se ondi poročila z Ludvikom, grofom turinškim, šel ji je ta s sijajnim spremstvom naproti. In tedaj je eden in drugi izmed navzočih vitezov izrazil dvom, če je pač Ludvik tako zvesto vdan svoji nevesti, kot je to kazal na zunaj. In prosili so ga, naj jim dá kako zagotovilo o ljubezni do svoje neveste. Ludvik jim odgovori: »Glejte oni hrib, čigar gozdnati vrh pokriva vso okolicu! In rečem vam: Če bi bil ta hrib iz zlata in srebra in bi bil v notranjem ves z biseri napolnjen, dražja in ljubša bi mi bila vendar moja Elizabeta!« Tu stopi predenj vitez Valter vargilski in mu reče: »Dovolite mi, gospod, da ji nasproti jezdim in ji te vaše besede sporočim!« »Stori mi to! In v potrdilo, da so te besede resnične, nesi to-le darilo!« mu reče in mu dá dragocen biser, na čigar strani je bila utisnjena podoba Križanega. Elizabeta je bila silno vesela tega darila; drago ji je bilo skozi celo življenje. Predragi mi v Kristusu! Naj mi bo dovoljeno iz te male prigodbe iz življenja sv. Elizabete sklepati na nekaj višjega, duhovnega! Duša slehrnega človeka je, po svoji naravi taka nevesta, podobna nekdanji nevesti sv. Elizabeti, vsa krasna,

neprecenljive lepote. Zaročena je s prelepim ženinom, z Jezusom Kristusom samim v zakramentu sv. krsta. Pot k temu nebeškemu ženinu, to je življenje slehrnega kristjana. Pa ta ženin je tako vzvišen, tako visok, ker je ravno Bog sam, da bi človek skoraj ne mogel upati, da bo njegova duša v resnici kdaj združena s tem visokim ženinom. Posebno, če pomisli, kolikokrat je že človek nanj pozabil, ga je žalil, zaničeval s smrtnim grehom, ga tako iznova križal. Pa glejte, o kristjani! Tudi nam je ta nebeški ženin dal zagotovilo svoje božje ljubezni, da nad njo nikdar ne dvomimo, zagotovilo neskončne vrednosti, v katerem se kot solčni žarki v steklu družijo vsi dokazi njegove neskončne ljubezni. Srce vam je že gotovo uganilo, kateri dar mislim. S spoštovanjem ga vam imenujem: to je zakrament presv. Rešnjega Telesa, ki ga je Jezus Kristus postavil pri zadnji večerji, malo trenutkov pred svojim prebriddkim trpljenjem in smrtjo v znamenje svoje ljubezni do nas. Predragi! Sv. Rešnje Telo, to je središče Jezusove ljubezni, nje vrhunec, to bi moralo biti tudi središče vse naše ljubezni. In ker srčno želim, da bi ono tudi za nas to od dne do dne bolj postajalo, da bi mi od dne do dne bolj spoznavali vso neskončno ljubezen Jezusovo v sv. Rešnjem Telesu in ob tej ljubezni polnili tudi svoja srca z najprisrčnejšo ljubeznijo do Jezusa, svojega Ženina, zato hočem danes in v naslednjih govorih ravno o tem zakramentu, o Jezusu namreč, pričujočem v tabernaklju tu med nami, nekoliko izpregovoriti. Dokazovati te resnice, predragi, dokazovati, da je v tabernaklju res pravi, živi Bog pričujoč, tega pač med nami ni potreba! Ne! Mi vsi, kar nas je tu pričujočih, danes slovesno izrekamo na tem sv. mestu, da živo, trdno verujemo v tebe, o Jezus, v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, da si v njem res ti, pravi, živi Bog, z dušo in telesom, s krvjo in mesom resnično pričujoč. Daši naše telesne oči gledajo na altarju le skromno podobo kruha in vina, naše duhovne oči gledajo vendar v luči sv. vere v njih tebe, Boga samega, pred katerega veličastvom in močjo se trese nebo in zemlja. In s tem prihajam k današnji tvarini! Poklicati si hočemo v spomin 1. da je v zakramentu sv. Rešnjega Telesa vsemogočni in neskončno modri Bog in 2. kako je neskončni Bog vendar v njem ponižan in zaničevan. — O mili Jezus, razsvetli nas, da te bomo po premišljevanju te resnice v sv. Rešnjem Telesu tembolj čistili in ljubili!

I. Sv. vera nas uči, da je Bog neizmerno in vsemogočno bitje. Predragi! Da bi si mogli vendar to resnico prav živo v spomin poklicati. Velika je že naša zemlja. Nihče še ni videl cele. Ako se voziš z najhitrejšo železnico in ladjo, potrebuješ 40 dni, da prideš enkrat okrog nje. In na tem potu si videl le nekoliko zemlje. Na zemeljski krogli bi zaznamovali tvojo pot

z drobno črtico okrog in okrog. Koliko pa je še sveta daleč naokrog, ki ga pa nisi videl! Kako velika je vendar zemlja! In vendar je nasproti solncu kakor n. pr. ena opeka nasproti celi strehi. Izračunili so, da bi se dalo napraviti iz solнца cel milijon zemeljskih krogelj! Kako velikansko je solnce! Vidi se pa zato tako majhno, ker je več kot dvajset milijonov milj oddaljeno od nas. In koliko je še drugih enako velikih, celo večjih nebesnih svetov! Sama takozvana »rimska cesta« ima najmanj 120 milijonov zvezd, ki so vse silno velike. Predragi! Kako velikansk mora biti torej prostor, v katerem se more sukati toliko milijonov zvezd, če še pomislimo, da je zvezda od zvezde vsaj vsaka toliko oddaljena, kakor zemlja od vsake. In kako daleč je zemlja n. pr. od solнца, si moremo le primeroma misliti, če pomislimo, kar so izračunali učenjaki, da bi kroglja, izstreljena iz kanona, morala celih pet let neprenehoma leteti, preden bi prišla do solнца, če k temu še pomislimo, kolika mora biti zares ta oddaljenost, da se nam solnce pri vsej svoji velikosti vendar le tako majhno, neznatno vidi. Predragi! Kdo pa je večji, nego vse to neizmerno ozvezdje! Kdo preseže s svojim bitjem ves ta prostor? Bog je, katerega ne more nobena stvar doseči, ki pa sam vse obsega. In glejte, kristjani, ta neizmerni Bog, ki nebo in zemljo obsega, On je tu med nami v zakramentu sv. Rešnjega Telesa pričujoč, tu v cerkvi, v tabernaklju prebiva vedno med nami. Dà, majhna sv. hostija, ki se nam kaže tu na oltarju, ona je neizmerni, neskončni Bog! To je resnica, katero je potrdil Jezus pri zadnji večerji, ko je govoril besede božje vsemogočnosti: »To je moje telo!« To je resnica, za katero je prelilo 30 milijonov mučencev svojo kri! Neznatna je sicer po zunanosti sv. hostija, toda obsega neskončno veliko — vsemogočnega Boga samega! Koliko spoštovanja bi torej morali mi imeti do nje! Kako ganljiv je sledeči zgled iz prvih časov krščanstva. Sv. Rešnje Telo je bilo treba nesti v ječo, da bi bili ondí kristjani obhajani. To pa je bilo silno nevarno, ker je prav tedaj bilo grozovito preganjanje kristjanov. Duhovnik posveti Najsvetejše! A kdo bo nesel? Že kleči pred njim mali Tarcizij in prosi, da bi on smel nesti. Bil je nedolžen kot angel. »Ti si premlad, moj otrok!« »Moja mladost me bo ravno najbolj gotovo varovala. Nihče ne bo mislil, kaj nesem! O nikar mi ne zabranite te milosti!« Solze ga polijejo. Njegova prošnja je bila tako prisrčna, da se mu duhovnik ni mogel ustavljati. Vzel je sv. skrivnosti in jih je dal, skrbno zavite, mladeniču v roke. »Pomisli, Tarcizij, kolik zaklad izročam tvojim slabim rokam! Ogibaj se očitnih krajev in hiti!« »Rajši hočem umreti, kakor izdati!« Na poti ga sreča bogata gospa brez otrok. »Kdo si?« »Jaz sem Tarcizij, sirota brez očeta, brez matere.« »Torej pridi k meni!« »Sedaj ne, sedaj imam važno opravilo.« »Torej obljubi, da jutri!« »Da, če bom še živ!« Šla je za njim. Sreča paganske otroke, ki so se igrali. Ravno enega jim je manjkalo. »Tu je

Tarcizij, ki ga že tako dolgo nisem videl. Kam tako hitro? Tu ostani!« »Sedaj ne morem, imam važno opravilo.« »Ne, ne! Ti moraš! Kaj pa tu skrivaš?« Dečka vržejo na tla in ga bijejo. A on noče spustiti! Bil je že skoraj mrtev, ko je Kvadrat mimo prišel in ga rešil. Vzdignil ga je in nesel v ječo, kjer je takoj nato umrl. Predragi! To je bilo spoštovanje do sv. Rešnjega Telesa! In ta neskončni Bog je tu med nami! O, skazujmo mu vendar tudi mi spoštovanje z lepim, pobožnim vedenjem, s prav gorečim čiščenjem! A tudi zaupanje! Tu med nami v mali sv. hostiji je vsemogočni Stvarnik nebes in zemlje, veselstva, On, kateremu ni nobena stvar nemogoča. Glejte sv. Klaro! Saraceni oblegajo mesto Asisi! Že plezajo čez samostansko obzidje. Klara pa, dasi močno bolna, vzame v roke monštranco z Najsvetejšim in ukaže, da jo neso k samostanskim vratom. Tu poklekne pred Najsvetejše in moli vsa v solzah glasno: »Ali je mogoče, da bi prišle v roke tem divjim nevernikom Tvoje dekcle, ki si jih zbral v tem samostanu in jih ohranil v svoji ljubezni? O Gospod! Ne izročaj tem nevernikom onih duš, ki Tebe spoznavajo in ljubijo! Varuj in brani Svoje služabnice, katere si odrešil s Svojo krvjo!« Komaj je Klara zmolila, poloti se vojakov nek skrivnosten strah, nevidna moč jih zapodi v beg in samostan ter mesto sta bila rešena. In tako se je neštetikrat že pokazala sv. hostija očitno kot vsemogočni Bog. Prav je torej, ako se temu Bogu v čast napravljajo krasne monštrance, lepi tabernaklji, ako se sv. Rešnjemu Telesu v čast zidajo lepe cerkve, prirejajo slovesne procesije in sprevedi, katerih se udeležujejo kralji in cesarji.

A ni še dovolj! Bog je tudi neskončno moder. V Strassburgu na Nemškem je sloveča astronomična ura. Čudovito umetno je narejena. Kaže pot, po kateri se suče mesec in zvezde, naznanja solnčni in lunin mrk, kaže nekatere praznike v letu. Navija se vsakih 50 let. Kako moder je pač moral biti mojster, ki jo je naredil! Sedaj si pa mislite, da bi prišel kdo, pa bi rekel: Te ure ni nihče naredil. Takole je nastala: Megla, ki se vzdiguje iz reke, se je zgostila. Prišla je slučajno v zvonik. Tu je postajala vedno bolj trda. In naenkrat se je naredila iz nje ta-le ura, ki je dobila kolesca, začela iti, kazati različne reči. Kaj bi ne bilo to smešno! Predragi! Jaz pa poznam drugo uro, ki je neprimerno umetnejša, ki ima veliko nad 200 milijonov koles, ki gre že tisočletja, pa se še nikdar ni ustavila, zaprašila, ki je še nikdar ni bilo treba popravljati. Katera je ta? To so nebesna telesa: solnce, luna, zvezde, naša zemlja. Kakor ura vedno gredo v velikanskem svetovnem prostoru. Nobene zmešnjave ni nikdar; vse je določeno, vse v najlepšem redu. Sedaj pa bi kdo prišel in trdil: zvezde so nastale same od sebe in se začele premikati v najlepšem redu. To bi se mu smejali! Pa koliko takih je dandanes po svetu, koliko brezvercev! Kaj nam ne pove že zdrava pamet, da je moralo tako

lepo zvezde urediti le neko razumno, neskončno modro bitje, Bog? Dà, Bog neskončno modri je vse nebeške svetove najprvo pogнал v tek, on jih ohranjuje, vlada! Modrost božjo spoznamo na vsaki rastlini, na vsaki živali. Vse je tako čudovito urejeno, vsaka živalica je tako umetno ustvarjena, vsak ud je na svojem mestu. In kje je ta neskončno modri Bog? Glejte jo sveto hostijo v tabernaklju katoliške cerkve! Bog sam je, resnično prebiva v njej On, ki je neskončna modrost, pred katero so najmodrejši ljudje manj kot nezmožni otroci! Dà, kdor hoče prave modrosti, naj jo išče pri Jezusu v sv. hostiji! Sv. Tomaž Akvinski je bil učen mož, poln globoke znanosti, tako da so ga Leon XIII. postavili za patrona vsem učenjakom. Kristus sam je v prikazni pohvalil njegovo učenost. »Tomaž, dobro si pisal o meni!« Pa odkod je zajemal toliko učenost? Cele ure, noči je preklečal pred sv. Rešnjim Telesom. Tu je vpraševal, tu prosil pojasnila in razsvetlil ga je božji Učenik. Dandanes se državniki toliko trudijo, da bi osrečili ljudstvo. Postave izdajajo, zborujejo, se posvetujejo. A zastoj! O, zakaj se ti postavodajalci ne ponižajo pred sv. hostijo! Tu imajo najmodrejšega, vsegavednega Boga. On bi jih učil prave modrosti!

II. Kako vzvišen je torej On, ki biva vedno tu med nami! Pa ga li spoznavamo, častimo, ljubimo? Ne! Kako je On v tabernaklju ponižan! Sv. Pavel pravi, da je Jezus samega sebe že s tem v nič storil, ker je podobo hlapca nase vzel. Kaj naj šele rečemo, ko vidimo, da je nase vzel podobo kruha? Tako vprašuje sv. Alfonz. Dà, kristjani, v sv. Rešnjem Telesu vidimo Jezusa bolj ponižanega, kot na križu! »Na križu — pravi sv. Tomaž Akvinski — se je Kristus tako ponižal, da je bil videti samo kot nezmožen človek. Toda v sv. Rešnjem Telesu ga pa še kot človeka ne vidimo, temveč samo v neznatni podobi kruha.« Sv. Aleš je postal berač v očetovi hiši. A on se ni mogel niti senco tako ponižati, kot se je Jezus, ki je v sv. Rešnjem Telesu skril svojo božjo in človeško naravo. Prva čudovitost tega zakramenta je torej, da je v njem popolnoma skrita, takorekoč uničena na videz njegova božja vsemoškočnost. Druga čudovitost pa je njegova neizmerna pokorščina. Sv. Pavel pravi, da je bil Jezus pokoren svojemu Očetu do smrti na križu. Toda v najsvetejšem zakramentu strmimo še nad večjo pokorščino. Tu je kralj vesoljstva pokoren celo ljudem. Na mašnikovo besedo zapusti nebesa, veličastvo svojega Očeta in pride pri povzdigovanju na oltar. Mašnikom pa ni pokoren le enkrat, pokoren do smrti, ampak pokoren jim je do sodnjega dneva. Ko je bival na zemlji, je bil pokoren samo dvema osebama: Mariji in sv. Jožefu. V sv. Rešnjem Telesu je pokoren toliko ljudem, kolikor je mašnikov na zemlji. Pokoren pa ni samo pri sv. maši, da pride na njih besedo na oltar. On ostane, kakor ga mašnik položi, dá se postaviti, kamor in kakor mašnik hoče, dá se v monštranci izpostaviti, v tabernakelj zapreti,

prenašati v hiše. V sv. obhajilu pride k vrednim in nevrednim. »Grem, kamor hočejo in nič ne ugovarjam.« (Izaija.) Kolika pokorščina, koliko ponižanje! Zakaj pa se je tako ponižal do podobe kruha? Zakaj je skrnil svoje božje veličanstvo? Zato, da bi se mu ljudje bližali s tem večjim zaupanjem. On hoče, da pridemo k njemu vsi. Neprenehoma nas vabi: »Pridite k meni vsi, ki ste obteženi!« Toda kdo bi se mu upal bližati, ko bi bil tu pričujoč v svojem božjem veličastvu. Mozes si ni upal pogledati v obličje božje, zakril si je obraz. Trije apostoli so na gori Tabor popadali na tla. Sv. Martin se je tresel po celem telesu, ko je stopil v kako cerkev, kjer je bilo sv. Rešnje Telo. Vedel je, da ondi biva vsemogočni Bog, ki ga bo enkrat sodil. Kako bi se mi upali stopiti predenj, ako bi tu kazal vse svoje božje veličastvo? Da bi se mu torej bližali brez strahu, z večjim zaupanjem, zato je vzel nase neznatno podobo kruha. Zakaj še? Da bi ga mogli zauživati, ž njim se združevati v sv. obhajilu. Kolika ljubezen do človeštva! O ptiču pelikanu je znano, da si v sili s kljunom na prsih odpre žile, iz katerih potem mladiči pijejo njegovo kri. Tu v tabernaklju biva pravi pelikan! Da mi na duši ne umrjemo, nam On dá svoje meso, svojo kri!

A kaj vam povem, predragi mi v Kristusu! Te ga tako ponižanega Jezusa hudobni svet noče spoznati, ampak ga celo sramoti, zaničuje! Ali naj vam govorim o tem, kako premnogí onečaščajo sv. Rešnje Telo, bogokletno govore o njem, po nevrednem prejemajo v sv. obhajilu!

Ne! Le eno vprašanje še: Kako se obnašamo mi do tega svojega tu med nami pričujočega, vsemogočnega, neskončno modrega, a neskončno ponižanega Boga? Zares, »ni ga naroda, ki bi imel tako blizu svoje bogove, kakor imamo mi blizu svojega Boga!« Zato pa poslušajmo njegov klic, pridimo k njemu, molimo ga! Amen.

Nagovori v dekliški Marijini družbi.

1. Marijine hčerke in molitev.

Drage Marijine hčerke, ali ste že slišale tisto staro zgodbo ali legendo o treh baronih? Ne? Pa poslušajte, kaj nam pripoveduje ta legenda. Jezdili so, nam sporoča, v davnih dneh, v srednjem veku nekda, trije imenitni baroni na neki oddaljen grad. Kar jih zaleze na poti večer in mrak, čas, ob katerem; kakor pravi stari pisec te zgodbe, nastopita smrt in satan bolj mogočno in drzno svojo pot po zemlji, ob katerem pa tudi angeli varihí pristopijo bliže svojim varovancem, da bi jih v

tem nevarnem času obvarovali nesreč in vsega hudega. Gospodje baroni pa so jezdili tedaj ravno skozi obširen, prastar gozd. Čas je bil tem bolj neprijeten, ker se je pripravljalo k hudi uri in se je že budila nevihta. Po nebu so se podili kakor ogromne množice bežečih mračnih jezdecev črni oblaki, in le za kak hip je pogledala bleda luna, kakor vsa prestrašena, izza njih, da so baroni vsaj za trenutek videli, kako slaba, razdrapana in nevarna je pot, ki jezdijo po njej. V daljavi je švignil čez mračno nebo zdaj zdaj blesteč blisk, da so barone zaščemele oči od naglega, plamtečega bleska. Otlo grmenje se je valilo kakor grozeč kreg nevidnega velikana čez svet. Drevje okrog baronov je pod naglim tekom vetra, ki je bežal pred grozečim grmenjem, šumelo in bolešno ječalo. Globoko spodaj pod lesom pa je udarjalo ob skalovje peneče se valovje mogočnega Rena; kakor da je tudi njo strah pred nočjo in blizajočim se viharjem, je zamolklo šumela veličastna reka.

Tedaj pravi eden baronov, najstarejši, preudaren in bogaboječ mož: »Prijetelja mlada, težavna in nevarna je naša pot. Zdi se mi zelo slična poti našega življenja, ki je tudi polna težav, in na kateri preti naši duši od vseh strani mnogo nevarnosti. Tudi grad, ki nam bo dal varno zavetje in prijetno postelj, je še daleč. Kaj, prijetelja mlada, ali bi ne pomolili rožnega venca, da nas dobrotni Bog in trikrat češčena naša Gospa varujeta na naši poti in nas srečno privedeta v naš tukajšnji dom, nekoč pa v še lepši nebeški dom?« A mlajša barona, lahkomišelna gospodiča, se na glas nasmejeta temu povabilu in zaničljivo pravita: »O gospod tovariš, pridigo in molitev za jutri! Danes bomo peli in bomo dobre volje! In nevarnosti! Čemu pa imamo meče in krepke mlade roke? Tile nas obvarujejo najbolj gotovo vsake nevarnosti.« In mladenci sta v mladostni razposajenosti in lahkomišelnosti vzpodbodla konja, da sta se navzlic slabi in nevarni poti spustila v dir. In iz polnih grl sta zapela veselo pesem, da so njuni mladostni glasovi preglasili celo šumenje lesa. — Baron, ki je ostal sam, je zrl žalosten za odhajajočima. In spreletelo ga je nekaj kakor nenaden tajen strah: sam ni prav vedel, ali zaradi njege samega, ki je nenadoma ostal tako osamljen sredi gozda, samote in večera, ali zaradi tovarišev, ki sta tako nepremišljeno in zaničljivo zavrnila molitev. Pa si je dejal: »Najboljša pomoč zoper strah je — molitev. In najboljše varstvo v samoti in v nevarnostih je — spet molitev.« Pa je potegnil rožni venec izpod viteškega oklepa in je pričel moliti molitev nebeške Gospe, slavospev nebeški Kraljici na čast.

Veter divja besneje in besneje. Kakor bi se zvijale dolge goreče kače, se vije blisk čez nebo in se spušča doli proti gozdu. »Stojta!« zavpije naenkrat tik ob baronih osoren, zapovedujoč glas. In kakor da je oživelo grmovje ob poti, se izvije iz njega tolpa roparjev in plane na barona. Pač zasadita prestra-

šena jezdeca ostre ostroge konjem v meso, da konja od bolečine zarezgetata in se vzpneta pokoncu. A prekrempko drže žilave roke rokomavhov stremena in uzde: konja se jim ne moreta izviti. Pač potegneta barona svetla svoja meča, a preden ju moreta dvigniti k zamahu, začitita na rokah mogočne udarce, da meča zdrkneta na tla kakor iz mrtvih rok. Ni več pomoči, ni več rešitve. V prihodnjem hipu ležita barona na tleh; iz prebodenih prsi vre vroča rdeča kri in vroče mlado življenje.

Komaj so roparji preiskali svoji žrtvi, jima odvzeli denar, dragocene prstane z rok in krasno orožje in opravo, kar iznova zaslišijo peket konjskega kopita. Potuhnejo se za grmovje in čakajo, veselé se novega plena. — A kaj se ne zgane nobeden in ne plane na tretjega barona, ki jezdi v bledem svitu lune, ki se je pravkar izvila iz temnih oblačnih ovojev, polagoma, nič hudega sluteč, proti njim? Zato ne, ker so vsi kar ostrmeli in onemeli ob čudu, ki ga gledajo pred seboj. Roka, ki drži še krvavo bodalo, se ne more in ne upa dvigniti nad novega prišleca. Zakaj glej, pri vsaki češčenamariji, ki jo polglasno moli neznanj popotnik, mu vzcveto iz ust čudežno lepe bele in rdeče rože. Pri vsakem »čast bodi Očetu in Sinu in Sv. Duhu...« zaslišijo rokovnjači čudežno sladke glasove, ki molijo in pojo z vitezom ta sladki slavospev troedinemu Bogu. In po vsakem »Amen« zaslišijo kipečo »allelujo«, ki jo pojo nevidni pevski zbori nad tujcem-jezdecem.

Tako je jezdil pobožni baron neoviran svojo pot dalje in niti vedel ni, v kaki veliki nevarnosti je bil, in kako blizu mu je bila pogibelj in smrt.

Drugo jutro pa, ob prvi zarji, so videli menihi samostana, stoječega pod tistim gozdom, pred samostansko cerkvijo čudovit prizor. Dvajset močnih, očrnelih, bradatih mož je klečalo na golih kolenih pred cerkvenim pragom. Glave so sklanjali globoko k zemlji, trkali skesano na prsi in vsi bridko jokali. Ko je prišel začuden opat in jih je vprašal, kaj da delajo tukaj in kaj želijo od samostana, so se mu vsi na glas, med bridkim ihtenjem obtoževali, kako brezbožno so živeli do zdaj, kako silno so žalili dobrotnega Boga in presveto Devico. A zdaj si želijo le eno: da bi smeli delati za posvečenimi samostanskimi zidovi pokoro, objokovati vse dni svojega življenja neštevilne svoje zločine in prositi Boga odpuščenja in usmiljenja. Opat jih je ginjen sprejel v svojo hišo. In dvajset velikih roparjev in morilcev je postalo dvajset velikih spokornikov in svetih menihov.

Drage izvoljenke Marijine, povejte, ali se vam ne zde tudi dandanašnji ljudje povsem slični tem trem baronom? Na eni strani so pristaši starejšega, resnega in bogoljubnega barona, ki ljubijo molitev in božje reči. Na drugi strani so prijatelji in posnemovalci mlajših, lahkomiselnih baronov, ki tudi pri vsaki priliki, pri vsakem nauku, vsaki posvaritvi govore: »Pridige in molitev in pokora za jutri! Danes hočemo biti še veseli,« ali

kakor je tako krepko in krasno označil misli, želje in govorenje teh ljudi že Modri starega zakona, češ: »Pridite in uživajmo pričujoče dobrote in rabimo vse stvari brž še v mladosti. Napolnjujmo se z dragocenim vinom in z dišavami in ne zamudimo cvetu svojega časa. Venčajmo se z rožami, preden zvonejo; nobenega travnika naj ne bo, da ga ne bi prehodila naša slast (t. j. uživajmo vse slasti, kar jih le moremo doseči). Nihče izmed nas naj ne bo ločen od naše slasti; povsod puščajmo za seboj sledi svojega veselja; ker to je naš delež in naša usoda.« (Modr. 2, 6—9.)

In ali ni tako tudi pri dekletih? Ene, v katerih vrstah ste, Bogu bodi čast in slava za to, ve, izvoljenke Marijine, spoznavajo, koliko nevarnosti jim preti na življenja poti. Čutijo, da bi bile same preslabe in se ne bi mogle vsem tem nevarnostim izogniti, ne jih vseh zmagati z lastno močjo. Zato se zatekajo, kakor modri baron, v molitvi k Bogu in k Mariji, Devici najčistejši. Druge govore vedno: »Premlade smo še za samo molitev in za spokojno življenje. Hočemo se še veseliti, še plesati, še za fanti noreti.« In če jim kdo govori o nevarnostih takega življenja, menijo prevzetno in mogočno: »Saj imam pamet. In trdno voljo imam, da ne bom šla predaleč.« A kadar pride nevarnost, jim oboje odpove in jih ne more obvarovati nesreče in padca, kakor močna roka in meč nista obranila nesreče in rešila pogibelji tistih dveh nesrečnih baronov.

Srečne ve, izvoljenke Marijine, ki ste izvolile boljši, najboljši del! Srečne, ki ste pod varstvom nebes in zemlje mogočne Kraljice, kakor je bil pod njenim varstvom tisti blagi baron iz legende! Pod varstvom Marijinim boste tudi ve srečno hodile življenja pot in boste življenja pot srečno dovršile. A ljubite, prosim vas, iz srca molitev, kakor jo je ljubil ta baron. Posebno ljubite sveti rožni venec! — Kaj ne, lep je pogled na mlada dekleta, kadar pleto vence za kako slovesnost: rožice med rožicami. In same se čutijo srečne pri tem delu. A še lepše ste in še srečnejše, kadar spletate nevenljiv venec Kraljici kraljic, Devici devic, nebeški in svoji presladki Materi Mariji. Glejte, najbolj ste tedaj slične in podobne svoji prelepi varihinji, prečisti Devici. Ko nam jo sveto pismo pokaže prvič, nam jo pokaže v molitev zatopljeno v nazareški hišici. Pri molitvi je bila najlepša, pri molitvi je bila najbolj vredna, da je stopil pred njo poln svetega spoštovanja poslanec božji in jo je pozdravil s pozdravom, ki se glasi od tedaj vsa stoletja širom zemlje in se bo glasil in bo kipel iz vernih src vsa tisočletja do konca sveta: »Češčena si, Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami.« — Kako krasna je ta devica v molitvi! Ali bi bila taka, če bi jo videli na plesišču, z vihrajočimi krili, z razmršenimi lasmi, z lici, gorečimi od strasti, z očmi, razvnetimi in plamtečimi od srčne razburjenosti? Ne, o Marija, ne, take si tebe ne moremo misliti, ker »vsa lepota hčerke sionske bi ti bila tedaj

odvzeta«. (Žal. Jer. 1, 6.) — Glejte, hčerke Marijine, tako ste ve in je vsako dekle najlepše pri molitvi in pri mizi angelski. Bele in rdeče rože cveto na vaših mladih licih — bodite hvaležne Bogu za svojo mladost, zdravje in lepoto. A te rože bodo prej ali slej odcvetele. Nikoli pa naj ne odcveto bele in rdeče rože v vaših srcih: bele rože in lilije čistosti, rdeče rože ljubezni do Boga in do Marije. A naj cveto iz srca te rože tudi v usta, in iz ust vun, navzgor proti nebu — v vdani, zbrani, goreči molitvi.

Molite pri delu, če ste same! Dehteči vonj molitve vam bo olajšal delo. Molite na poti! Da hodi angel varih z vami, in da vaša mogočna Gospa drži in razprostira kraljevi svoj plašč nad vami, in se vam ne upa in ne sme približati noben sovražnik, noben zalezovalec.

In pomislite, kaj je še storil tisti baron s svojo molitvijo. Izpreobrnil je vso roparsko tolpo! Marsikatera izmed vas je s svojim zgledom rešila morda že marsikako dušo. Morda sama ne ve za to. Tudi ni treba. V knjigah večnosti je natanko in neizbrisno zapisano, in ko se bodo odprle knjige večnosti na sodnji dan, bo razodeto pred vsem svetom. S svojim zgledom je marsikatera pridobila mnoge druge za Marijino službo in družbo. Mislite li, da ji bo Marija to pozabila? Koliko storite s svojim zgledom, če v cerkvi glasno, razločno, goreče molite! V mnogih cerkvah, kjer so ljudje poprej nekaj mrmrali kot v sanjah, je naučilo vso cerkev moliti par Marijinih hčerâ. In ako je še kje na Slovenskem mrmranje — pokoncu, Marijine izvoljenke. Dvigne naj se troje, čvetero pogumnih Marijinih hčera in naj reko: »To bi bilo kaj, da bi pri nas ne šlo! Bomo videle!« Naj molijo razločno, počasi, glasno, da preglasijo vse druge. Pa bodo videle: vso cerkev potegnejo za seboj, najprej otroke, potem odrasle. — To je blagoslovljeno, veliko, misijonsko delo!

A izpolnajte tudi nauke, ki vam jih daje molitev, n. pr. kratka češčenamarija. Pomislite, kje da je angel našel Marijo, ko je prišel k njej. Doma, ne na vasi pri opravljanju in obrekovanju, ne na veselici. In ve? Kaj je storila Marija, ko je angela zagledala? Prestrašila se je, ker ni bila nič vajena moške družbe. In ve? Kaj je rekla Marija? Ubogala je in rekla v ponižnosti: »Glej, dekla sem Gospodova — dekla pa mora ubogati, zato se mi zgodi, kakor praviš.« In ve? Ubogate starše, predstojništvo družbe?

H koncu pa še: Kako pa se pravzaprav konča tista stara legenda? Takole: Ako se je zakasnil včasih kak drvar in je šel ob pozni uri domov, ali je prišel slučajno kdo drugi v mraku ali v nočni uri mimo kraja, kjer so roparji zagrebli umorjena, na smrt nepripravljena viteza, je videl ob poti odprt plitev grob, v grobu pa dva okostnjaka. Ta okostnjaka pa sta prebiralala med koščeni prsti žareče jagode dolgega rožnega venca, in jagode so žgale in pekle v prste, da so kosti prasketale. In grozno bolešno

ječanje je slišal zakasneli, preplašeni popotnik; ni pa slišal ne ene češčenamarije. Viteza bi zdaj pač rada molila, a zdaj je bilo za nju — prepozno.

Morda bo — moj Bog, z žalostjo in boleštjo mislim na to in izrečem to — morda bo za marsikaterega in za mnogokatero, ki pravi danes: »Je še prezgodaj za molitev in krepostno, svetostno življenje, bom že pozneje« — pozneje: prepozno! Najtežja in najusodnejša beseda v našem življenju je: prepozno. In najstrašnejša beseda v večnosti je: prepozno! Daj, milostni Bog, po priprošnji naše mogočne varihinje in matere, prečeščene Device Marije, da bi ne bilo vsaj za nikogar izmed nas — prepozno! Amen.

Ksaver Meško.

Govori v Marijini družbi.

Po rokopisu † Antona Gnidovca¹ priredil Ivan Kovač.

I.

Ljubljene hčerke Marijine! Prišlo je novo leto tudi za našo Marijino družbo. Ker prej ni bilo prilike, zato vam zdaj, četudi je že malo bolj kasno, prav iz srca voščim in želim obilo sreče v prihodnjem letu, sreče na duši in telesu. Seveda, kot vaš duhovni vodnik na potu vašega duhovnega življenja, vam moram predvsem želeči in iz srca privoščiti vašo dušno srečo, da bi vas naša dobra nebeška mati Marija v prihodnjem letu zvesto varovala največje dušne nesreče, namreč greha, zlasti nesrečnega smrtnega greha, ki tako strašno razdene v človeški duši njeno nadnaravno življenje. Zato se pa mora vsaka izmed vas, hčerke Marijine, ponižno in zaupno zateči zdaj ob začetku leta k svoji premili, predobri nebeški Materi ter jo otroško vdano prositi, da vas sprejme milostno pod svoj materin plašč, da vas zvesto varuje zalezovanja peklenškega sovražnika, hudobnega duha, one zvite kače zapeljivke, ki ji je ona s svojo deviško nogo strla ošabno glavo.

Da vas bo pa vaša nebeška kraljica rajši uslišala in vas zvesto varovala, ji morate zdaj ob začetku leta kaj lepega obljubiti in tako razveseliti njeno dobro materino srce. Kaj pa ji hočete dati, kaj obljubiti? Ne vidim, predrage, v vaša srca, ne vidim vaših misli in želja, to pa le vem, da če klečite pred Marijinim oltarjem ali pa doma pred Marijino podobo, da takrat vaša srca niso mrzla, pusta in prazna, ampak da tedaj izlivate svoje misli in želje v prečisto srce Marijino, da jo prosite marsikaj v svojih dušnih in telesnih bridkostih ter ji tudi ob-

¹ Anton Gnidovec je umrl kot vojni kurat dne 23. oktobra 1916; pokopan je v Postojni, kjer je bil poprej kaplan in imel tudi te govore v Marijini družbi.

ljubujete, da hočete njej v čast storiti to in to dobro delo, opraviti to in to molitev in pobožnost.

Danes, predrage, ji pa obljubite slovesno tu pred njenim oltarjem te-le stvari, ki vam jih hočem nekoliko razložiti in položiti na srce.

1. Obljubite ji pred vsem, da hočete zvesto skrbeti za one tri prekrasne cvetke, o katerih sem vam govoril in vam jih priporočal v posebno varstvo pri zadnjem shodu na praznik Brezmadežne. Rožmarin, vijolica, lilija! Gotovo tudi še veste, kaj pomenijo. Vedno zeleni rožmarin je podoba žive, trdne vere, ki človeka kreпча in drži pokoncu v vseh nadlogah in trpljenju, ker človek ve, da ga bo Bog, ki dobro plačuje in hudo kaznuje, poplačal za vse, kar je storil in pretrpel tu na zemlji iz ljubezni do njega. — Dalje mična vijolica! Ta ti je zgled prelepe čednosti ponižnosti, ki je temelj in podlaga vsem drugim krščanskim čednostim. Brez ponižnosti ti nič ne koristi vsa tvoja pobožnost, vsa tvoja molitev in zatajevanje, ker, kakor sem že rekel, v prevzetnem in ošabnem srcu ne marata prebivati Jezus in Marija; v takem srcu ima svoje prebivališče le satan z gadjo zalego grdih strasti: nevoščljivosti, prepirljivosti, jeze in sovráštvá. Zato ti pravim, hčerká Marijina, opravljaj vsa svoja dobra dela iz ljubezni do Jezusa in Marije in ostani pri vsem tem v srcu ponižna, ker Jezus sam je obljubil: »Kdor se ponižuje, bo povišan.« — In tretja cvetka je bela lilija, sv. čistost, ki ti je ne morem nikdar dovolj prehvaliti in priporočiti. Varuj se skrbno, da te ne rani strupena kača nečistosti. Ohrani čiste svoje misli in želje, grdi pohujšljivi pogovori naj nikar ne omadežujejo tvojih ust in tvojih ušes. Ohrani čisto in nedolžno svojo dušo in telo; tako moreš veselo hoditi kot angel med lilijami že tu na svetu, kljub nebroj skušnjavam, ki ti jih pripravlja svet, meso in satan. Kajti zapomni si, da skušnjava ni greh, le privoliti ne smeš v skušnjava. O blagor ti, če neomadeževana ohraniš svojo nedolžnost, če z lilijo nedolžnosti stopiš enkrat pred svojega božjega Sodnika. Vzeta boš v število onih 144.000 izvoljenih, ki hodijo s palmovimi vejami v rokah za Jagnjetom in prepevajo nebeško pesem, ki je nihče drugi peti ne more.

To je torej prva obljuba: da zvesto negujete te tri opisane cvetke.

2. Obljubite dalje Mariji, da hočete to leto lepo živeti v medsebojni, složni ljubezni. O kako ljubi Devica Marija duše, ki se ljubijo med seboj! Zgled naši družbi naj bo sv. družina, kjer je božja ljubezen objemala vse. Kaj pa navadno krši medsebojno ljubezen? Največkrat nepremišljeno govorjenje. Ta reče o drugi kako nepremišljeno besedo, dotična zve za to, pa je takoj zamera, pravim takoj, ako ni ponižnosti. Torej glejte, zopet igra ponižnost svojo vlogo; kajti ponižna duša lepo potrpi in vse odpusti v svojem srcu, če sliši, da jo

tu in tam vlačijo čez zobe. Sicer si pa povrhu zapomni še to-le: Če si v resnici ponižna in zvesto izpolnjuješ svojo dolžnost, ne boš zlepa prišla na slab glas; če ti ljubiš vse, bodo tudi tebe ljubile in imele rade vse.

Medsebojna ljubezen je v družbi neobhodno potrebna, ker sicer vedni medsebojni prepiri in zdražbe, zamere in neprijaznosti lahko pokvarijo vse, kar je dobrega v družbi. Odgovornost za to pa potem ne leži na dobrih, ampak na onih, ki to povzročijo. Zato vas pa pristrčno prošim, da se ljubite med seboj, potrpite včasih ena z drugo, odpustite tistim, ki vas razžalijo, in tako bo srečna vsaka posamezna in blagoslov božji se bo razlival nad vso družbo.

3. Tretja obljuba, ki jo prinesite zdaj ob začetku leta svoji nebeški Materi, pa naj bo ta-le: »Obljubim ti, o moja Mati, da letos ne bom več tako mrzla in mlačna do tvojega božjega Sina, ki nas tako pristrčno vabi k sebi in želi, da bi ga večkrat prejeli v svoje srce. Moja duša naj okusi, kako sladak je Gospod onim, ki ga ljubijo. Hočem to leto bolj pogosto hoditi k nebeški pojedini, hočem bolj pogosto prejemati sveto obhajilo.«

To naj bo vaša glavna obljuba, hčerke Marijine! In glejte, kako nam gre vse na roko, gotovo po priprošnji in pomoči preblazene Device Marije. Ona je vedela, da bi bila ta obljuba zdaj za vas najtežja, ker pri tej obljubi je treba res nekaj pokazati na zunaj, ne samo v srcu obljubiti. Zato je že meni na svoj glavni praznik Brezmadežnega spočetja vdahnila misel, naj vpeljem v naši družbi »obhajilni odsek«, katerega glavni namen bi bil, gojiti v družbi zadostilno sveto obhajilo. In obilen blagoslov je izprosila od ljubega Jezusa mojim besedam; vaša srca, hčerke Marijine, je pa tako čudovito omečila, da tega nisem pričakoval. Glejte, bal sem se, ali jih bom mogel dobiti skupaj 30 ali ne, da bi vsak dan vsaj dve prišli pred Jezusa in mu s svetim obhajilom zadostili za vse žalitve, ki se mu gode v presvetem Zakramentu, zlasti v naši domači župniji. Od marsikatere strani sem tudi slišal, da bom težko kaj skupaj spravil. Toda jaz sem pa le upal, da bo šlo, in glejte, moj strah se je izpremenil v veselje, ker se jih je oglasilo nepričakovano veliko in se še vedno oglašajo. O koliko veselje bo to za presveto božje Srce Jezusovo! Pa tudi njegovi materi in vaši materi Devici Mariji ne morete napraviti večjega veselja, kakor ravno s tem, kar ste obljubile. Zdaj ste šele v resnici prave hčerke Marijine, res vdane Devici Mariji, ker ste ji tako izpolnile njeno najpristrčnejšo željo. Saj ona ne zahteva in ne želi ničesar zase, temveč pri vsem in v vsem hoče le to, da bi vsi ljudje, torej zlasti njene hčerke, le Jezusa ljubile, le Jezusu dajale čast in hvalo in zadoščenje. In zadostilno sveto obhajilo je najboljši in najlepši pripomoček za to.

Ker morebiti nekatere, zlasti mlajše, še ne vedo prav, zakaj gredo tista dva določena dneva k sv. obhajilu, zato vam

povem stvar popolnoma na kratko še enkrat: To ni navadno vsakdanje obhajilo; zadostilno sv. obhajilo hočeš prejeti, kakor je napisano na podobicah, ki sem vam jih dal; to se pravi, ti prideš tisti dan v cerkev s tem namenom, da prejmeš sveto obhajilo v zadoščenje za vso nečast, ki se godi ljubemu Jezusu v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Le povej to tudi ljubemu Jezusu popolnoma preprosto in zaupno in on te bo blagoslovil in obdaril z obilnimi milostmi. Zadostilno sveto obhajilo, to je volja božjega Zveličarja samega. Sam je naročil bl. Marjeti Alakok, naj pristopa prvi petek vsakega meseca k sv. obhajilu, da s svojo gorečo ljubeznijo zadosti za žaljenja, ki jih mora on pretrpeti v presv. oltarnem zakramentu od mlačnih in nehvaležnih duš.

Kakor sem torej že omenil, je bilo navdušenje za to pobožnost tako veliko, da so se nekatere, kakor so rekle, kar naravnost »ujele«. Pa le nikar se ne bojte in ne kesajte, četudi mislite, da ste se ujele. Blagor vam, če ste se ujele v zanke Jezusove ljubezni. Srečne boste, če se mu le daste vdano voditi.

Glede podobic, ki sem vam jih dal, omenim to-le: Skrbno jih hranite in preberite večkrat, kaj ste sklenile in kaj srčno želite. Če jo katera izgubi ali če morda želi kake izpremembe, lahko pride po drugo. Marsikatera tudi povpraša, koliko stane. Povem vam, da nekatere stane in bo stala ta podobica več, druge manj. Tiste, ki so vajene hoditi k sv. obhajilu, te podobice ne stanejo veliko, ker z veseljem izpolnjujejo to, kar je zapisano na njih. Toda druge, ki niso navajene, bodo pa stale te podobice marsikdaj veliko zatajevanja in premagovanja in morda bodo včasih rajši videle, da bi jih ne bilo. Toda vzpodbudne besede na zadnji strani pa misel na zadostilno sveto obhajilo jim bodo dale moč, da premagajo vse težave in izvrše, kar so sklenile.

Izpolnite torej zvesto, kar ste obljubile, in tako boste zvesto izvrševale tudi svojo obljubo Mariji, namreč, da hočete to leto večkrat pristopati k sv. obhajilu.

4. Pa še četrta obljuba, namreč: stanovitnost in gorečnost. Ni dosti, da človek le tu in tam stori kaj dobrega, da začne, pa zopet neha, ko se naveliča. Ne, bodi stanovitna, potem boš v resnici vesela, potem se bodo pokazali tudi sadovi tvoje pobožnosti.

Pridruži naj se stanovitosti tudi še gorečnost, ki ni nič drugega kot prava resnična ljubezen do Jezusa, ki te tako srčno ljubi. Vneta, goreča hči Marijina preмага vse zapreke, vse ovire, nič ji ni pretežko, vse preмага, samo da pride do cilja, samo da pride do njega, ki ga ljubi njena duša.

Morda si misliš: toliko obljub! kdo pač more vse držati: živa vera, ponižnost in čistost, medsebojna ljubezen, pogostno sv. obhajilo, stanovitnost in gorečnost! To je preveč za enkrat! Nikar ne misli tako, hčerka Marijina! Glej, če zvesto izpolnuješ

le tretjo obljubo pogostnega sv. obhajila, tedaj s tem izpolnueš obenem tudi vse druge obljube. Če sv. obhajilo res prav prejemaš, to je s pravim namenom, iz gole nesebične ljubezni do Jezusa, se ti bo utrdila živa vera, boš rastle vedno bolj v ponižnosti in tvoja duša bo vedno bolj čista. Dalje, kdor pobožno prejema Jezusa v svoje srce, ljubi tudi svojega bližnjega, kakor samega sebe, se ne prepira, ne dela zdražb, ne opravlja, ampak živi z vsemi lepo v ljubezni in prijateljstvu. In končno utrjuje pogostno sv. obhajilo v človeku stanovitnost v dobrem in podžiga gorečnost, t. j. neti v srcu vedno večjo ljubezen do Jezusa, da je pripravljen storiti zanje vse. Lenoba in mlačnost izgine in s tem sta odstranjeni glavni oviri, ki sta pri mnogih največ krivi, da se ne zmenijo za Jezusov klic, ki nas tako prisrčno vabi in kliče k sebi, da se napijemo njegove božje ljubezni v zakramentu ljubezni — v svetem obhajilu.

II.

Hčere Marijine! Večinoma živite še doma pri svojih starših, nekatere ste pa v službi, tu ali tam, in tako ste skoraj vse pod kako višjo oblastjo, ki se ji na vsak način morate podvreči: hči volji svoji staršev, služkinja volji svoje gospodinje, svojega gospodarja. Pa ve ste tudi, kakor pravite, hčere Marijine, torej vse njene služabnice, ki ste si jo izbrale za svojo gospo, zavetnico in mater. Dober otrok, dobra hči Marijina ljubi, spoštuje svoje starše in se zvesto trudi, da jih ne žali. Dobra, zvesta služkinja in obenem hči Marijina rada in brez ugovora izpolni voljo svojih predstojnikov, rada uboga v vsem.

Pa vprašam vas zdaj, hčere Marijine, vas, ki bi imele biti zgled vsem drugim, ali se odlikujete v vsem tem? ali so starši zadovoljni z vami? ali so vas veseli, ali svojim predstojnikom ne delate žalosti, nepotrebnih skrbi? ali izvršujete natančno svojo službo? In končno, ali se morete s čistim srcem obrniti do Marije in ji veselo reči: »Upam, o Mati moja, da te še nisem žalostila in žalila,« če pa veste, da je vse to, s čimer žalite bodisi starše ali predstojnike, tudi žalenje božje in obenem kot žalenje Jezusa tudi žalenje Marije? Mislim, da ima le malokatera v tem pogledu mirno vest, kajti »v mnogem se pregrešimo vsi,« pravi že apostol sv. Jakob. Zlasti pa vam hočem danes poklicati v spomin in postaviti pred vas pet velikih napak, pet ostrih mečev, s katerimi, hčere Marijine, tudi ve ranite in prebadate srca svojih staršev in predstojnikov, pa obenem tudi milostno Srce vaše predobre nebeske Matere.

1. Preidem takoj k prvi glavni napaki; ta je nepokorščina. O ko bi te ne bilo, kako rajsko veselo bi bilo življenje tu na zemlji. Ali veste, kaj se mi v življenju Jezusovem in v življenju Marijinem najbolj dopade? Pri Jezusu te-le kratke

besede: »In jima je bil pokoren.« Bog človeku, Bog pokoren Mariji in Jožefu! In v življenju Marijinem one, vso vdanost v voljo božjo in najplemenitejšo pokorščino obsegajoče besede: »Glej, dekla sem Gospodova.« O božja hčerka, sveta pokorščina, kako lepa, kako krasna moraš biti, koliko moraš pač veljati v božjih očeh, ker sta te dve najsvetejši, najplemenitejši osebi, sam Sin božji in njegova deviška Mati Marija tako spoštovala in nam dala zgled, kako moramo tudi mi vsi brez izjeme skrbno gojiti to cvetko nebeškega raja. Toda ne, ljudje, in tudi hči Marijina, se ne mara učiti pri Jezusu in Mariji, o, ne tam, temveč pri njenem sovražniku, pri satanu, ki se je vzdignil proti Bogu in mu odpovedal pokorščino. Plačilo za to je že prejel. In v strašnem sovraštvu do Boga se zdaj trudi na vse načine, da bi tudi ljudi, da bi tudi tebe, hči Marijina, odvrnil od pokorščine, in žalibog, kakò izvrstno se mu to pri premnogih posreči. Vprašam te, hči Marijina, ali nisi svojim staršem ali svojim predstojnikom, ko so ti kaj ukazali ali prepovedali, te kaj učili ali svarili, mesto da bi voljno poslušala in tako storila, ali jim nisi nasprotno odgovorila: Nočem, nočem moliti, v cerkev iti, nočem tega storiti, nočem se te ali one družine varovati? Ali pa jim zabrusiš: Bom že, kadar bom jaz hotela!

O kako neizmerno žali Boga taka nepokorščina! Vse se godi po njegovi najsvetejši volji, vse vidno in nevidno stvarstvo se klanja volji svojega Stvarnika, samo ti, ubogi črvič, samo ti, ki se imenuješ celo hči Marijina, samo ti se ustavljaš njegovi sveti volji? O neizmerna hudobija! Božji volji se ustavljaš, kadar se ustavljaš volji svojih staršev, predstojnikov in duhovnih voditeljev. Hči Marijina! Vsak dan moliš pri angelovem češčenju: »Glej, dekla sem Gospodova,« besede, ki so izraz globoke, vdane pokorščine; ali se nič ne sramuješ sama pred seboj, če izgovarjaš te besede lažnivo, hinavsko, ker si po svojem obnašanju vse drugo prej ko dekla Gospodova in bi ti vsled tvoje nepokornosti in napuha najbolj pristojalo ime: dekla satanova! O pazi, hči Marijina, da ne varaš sama sebe!

Pa naj bo dovolj o tej grdi pregrehi, ki jo lahko imenujemo korenino vseh drugih pregreh.

2. Drugi meč, s katerim si ti, hči Marijina, tudi že večkrat ranila in še raniš in žališ svoje starše in predstojnike, je lenoba in zanikarnost. Saj poznaš pregovor: Lenoba je vseh grdob grdoba. Pridni otroci so veselje svojih staršev, zanikarni in leni pa jim napravljajo tisočero bridkosti. Gorje leni in zanikarni hčeri, ki je ne veseli nobeno delo, nobena služba. Zdaj morebiti pase lenobo v veliko žalost svojih staršev in se živi od njih žuljev, pa staršev enkrat ne bo več, potem bo pa stradala, kruha prosila. Kako pravi pregovor? »Lenega čaka palca beraška!«

Če si, hči Marijina, v eni ali drugi teh stvari kaj kriva, popravi, kar se še dá, poboljšaj se, bodi pridna in delavna, pa

ne bo časa za lenobo in greh. Hudobni duh najrajši lenega človeka nadleguje z različnimi izkušnjavi. Če pa pridno in zvesto delaš, te izkušnjavec pusti na miru, ker si misli: s to ne bom nič opravil, saj nima ne mika ne časa za moje neumnosti. Tako boš s pridnim delom rešena izkušnjav in greha, zraven boš pa še veselje delala svojim staršem.

3. Tretji, posebno ostri meč, s katerim žalibog tuintam celo Marijine hčere žaloste svoje starše, je razuzdano, nesramno življenje hčera. O kako neusmiljeno rani srce svoje dobre matere malopridna hči, ki se peča z zapeljivci, ki zapravlja svojo nedolžnost in poštenje in prinaša domov polno hišo joka in skrbi. Ni potem staršem zameriti, če želijo in privoščijo takim otrokom, da bi bili že majhni pomrli. Bridke solze pa, ki prežalostnim staršem teko po licih, kličejo pravičnega Boga na maščevanje in žgale jih bodo enkrat kot žrjavica. Dal ljubi Bog, da bi to pač ne veljalo o nobeni izmed vas, ker sicer bi dotična pač ne bila vredna imenovana biti »hči Marijina« in bolje bi storila, ako že danes kakor jutri odloži svetinjo Brezmadežne.

O koliko žalostnih slučajih bi lahko govoril! Človek bi se zjokal in s tužnim srcem povprašal: Ali je sploh kaj takega mogoče? Hčere Marijine, povem vam to-le žalostno resnico: Kdor se poda na pot nesramnosti in nečistosti, ta ni več človek, ampak je bolj podoben neumni živali. Žalostna izkušnja izpričuje to v nemalo slučajih. O hčere Marijine, prosim vas pri prečistem in brezmadežnem Srcu Marijinem, skrbite za čisto, brezmadežno življenje in rešene boste. Kje se pa boste učile in naučile tako živeti, o tem sem pa govoril, po človeško rečeno, že skoraj preveč, o vendar kljub temu še premalo (sv. obhajilo!). Bodite previdne kakor kače in preproste kakor golobice.

Res, da je zdaj težko, ko marsikje vojaki, ki so nastanjeni po hišah, kar očitno nadlegujejo dekleta. In če dekle ni pametno in stanovitno, privoli in — pade. Torej, če bi se kateri izmed vas kaj takega prigodilo, le odločno in moško naj se odreže in postavi v bran, pa bo za vedno rešena. Hči Marijina, vajena večkrat pristopiti k mizi Gospodovi, lahko zapeljivcu odgovori: Jaz imam že svojega ljubega, svojega ženina. Vsak dan sva skupaj, on me povabi in jaz pridem; potem me prijazno pogosti in vesela zopet odidem. On pristrčno ljubi mene, in jaz njega; ne zapustim ga vekomaj.

Hčere Marijine, ako bi tako delale in potem lahko tako govorile, kdo bi vam mogel storiti kaj žalega?

4. Pa nadaljujmo in poiščimo četrti meč, s katerim otroci in gotovo tudi ti, hči Marijina, žališ in raniš srce svojih dobrih staršev. Ta meč je grda ne h v a l e ž n o s t. Matí prečuje cele noči pri otroku, oče se leto in dan poti zanj, da poskrbi za potrebni živež in oblačilo in tedaj gotovo pričakujeta od otroka

prisrčne hvaležnosti in ljubeznivosti. Toda, žalibog, kako ravno nasprotno se godi proti vsemu pričakovanju marsikaterim staršem, ko se postarajo in obnemorejo. Oče in mati izredita po štiri, pet ali še več otrok in pripravita h kruhu, pa glejte je črne nehvaležnosti: vsi otroci ne morejo, ali pravzaprav nočejo preživiti in oskrbeti svojih staršev v njih starosti. In kadar oče in mati zbolita, o kako slabo se jima postreže v nekaterih hišah! Le to dobro jim otroci žele in privoščijo, da bi jih Bog kmalu k sebi vzel. Pa ko bi jim vsaj to le po želeli! Hudobna hči se togoti in strašno jezi nad svojo ubogo staro materjo, preklinja jo, ker »je smrt še ni pobrala« itd. O gorje takim hudobnim otrokom, stokrat gorje, če so morebiti v Marijini družbi! Koliko pohujšanje in kakšna sramota!

5. To je peti ostri meč, ki ga otroci, tudi hčere Marijine, globoko zasajajo v srce svojih staršev, ga z njim ranijo ali celo umore: neusmiljena surovost in podivjanost. Kdo bi verjel, ko bi izkušnja tega ne potrjevala, da se dobé tako hudobni otroci, da svoje starše celo preklinjajo. Taki naj si zapomnijo, kar govori sveto pismo: »Kdor preklinja svojega očeta in svojo mater, naj umre; očeta in mater je preklinjal, njegova kri bodi nad njim.« Kdo bi verjel, da so na svetu taki neusmiljeni sinovi, take hčere in neveste, ki s svojimi starši hišo pometajo, ki starega očeta in staro mater iz hiše sujejo, za lase vlačijo itd. Redko sicer se to dogaja, a godi se vendarle. Pravična kazen božja jim ne uide!

Pa čemu sem vam to govoril, hčere Marijine, namreč to zadnje dvoje o grdi nehvaležnosti in surovosti? Saj ve, kakor upam, vendar niste take. Pa četudi niste, vendar je treba svariti, treba je opominjati, ker dandanes je na svetu vse mogoče. Pokazati sem vam hotel s tem, kakšne nikdar ne smete biti. In četudi pri vas ni tako hudo, kakor sem opisal, se pa gotovo le dobé tuintam tudi pri Marijinih hčerah znaki nehvaležnosti, in če že ne rečem surovosti, pa vsaj neolikanosti, življenje brez prave ljubezni in sočutja do njihovih staršev. Tudi tega se je treba prav zelo varovati, da polagoma še globlje ne zabredete.

Torej, hčere Marijine, naštel sem vam petero ostrih mečev, ki z njimi gotovo tudi ve večkrat žalite starše in predstojnike! O ko bi ve vedele, kako vse to žali in peče vašega duhovnega voditelja Marijine družbe! O ko bi ve vedele, kako žalite s tem presveto Srce Jezusovo, kako bolečino občuti pri tem brezmadežno Srce naše pre-dobre Matere Device Marije!

III.

Hčere Marijine! Mislil sem in mislil, kaj naj vam povem in kako naj to povem, da bi beseda vendar enkrat našla pot v vaša srca, da bi tam ostala in kaj zalegla. Do zdaj je bilo malo,

lahko rečem, skoro nič uspeha. Kako naj vam govorim, ali pohlevno ali ostro, ali ljubeznivo ali trdo, neusmiljeno? Če govorim pohlevno in ljubeznivo, tedaj si mislite: o, saj je gospod zadovoljen z nami, saj nič ne reče, in podobno; če bi pa govoril ostro in trdo, bi pa zopet gotovo mislili: o, saj gospod gotovo ne misli tako hudo, samo malo ostrašiti nas je hotel. Na, tu imaš; in tako ne zaleže nobena beseda, to pa samo pri tistih, ki nimajo dobre volje. Tiste pa, ki imajo dobro voljo, naj govorim tako ali tako, znajo vedno izluščiti zase nauk in se ga potem tudi zvesto drže. In zato hočem tudi danes govoriti kakor mi bo narekovalo srce, bodisi že potem ostro in trdo, ali pa tudi proseče in pohlevno.

Žali in boli me najprej vaša neubogljivost, neposlušnost. Ne rečem, nepokorščina, ker vam pravzaprav ne smem in ne morem ukazovati in zapovedovati, kakor to lahko storé starši in predstojniki v posvetnih stvareh. Ve pač dobro poznate moje želje, moj namen. Toda jaz ne morem in ne smem ukazati tej ali oni, ali pa vsem: vsak dan moraš ali morate priti v cerkev k sveti maši, k sv. obhajilu! Ne, tega ukazati in zapovedati jaz ne morem in ne smem. Smem pa in moram to priporočati, vas k temu opominjati in prositi, in vprašam vas, ali nisem tega zvesto vršil od začetka? ali sem kdaj odnehal od tega? In kje je uspeh? Kje je sad mojega truda in dela? Ga ni! In vzrok? Zato, ker nimate v sebi niti malo rahlega čuta za ubogljivost, za poslušnost.

Pravim, da ni uspeha. Ni ga ne pri vas, hčere Marijine, z malimi izjemami. Kakor sem pred poldrugim letom začel, take vas imam danes pred seboj, ravno isto trdo neobdelano polje. Res je, da smo to polje od časa do časa malo zrahljali, ker pljug in brana, opomin, prošnja in ostra beseda, za hip nekaj le izda. Takoj pa, ko to odneha, se polje zopet zaraste in prevleče s plevelom — vse zopet zaspi. In to človeka boli, hčere Marijine, namreč to, da se v vas nikakor ne zbudi zavest, da morate tudi same kaj storiti, da bi vas ne bilo treba vedno dregati in opominjati. Tako pa ni nikjer nič, dà, lahko rečem, slabše je kot lansko leto. Lansko leto je bilo slabo vreme, pa prihajale ste v cerkev k sveti maši ob delavnikih, držale ste vsaj zadostilno sv. obhajilo, letos pa nič. Le nekaj jih je prihajalo svoje določene dni; dotične že vedo, katere so bile; čast jim; vedno sem se razveselil, ko sem videl, da se je ta ali ona vendarle potrudila. Drugače pa, kakor sem rekel, nikjer nič, in to ob tako krasnih jutrih, da bomo takih zastoj zopet pričakovali. In ve ste vse to zanemarile v lenobnem spanju. In to hčere Marijine! To je duhovna lenoba, ko se človek prav nič ne zmeni in ne poskrbi za čast božjo in za svojo dušo.

Torej zdaj celih štirideset dni po novem letu ni bilo izgovora, češ, da je grda pot, slabo vreme ali kaj podobnega. In prišel je shod, vreme se je pa izpremenilo, tako da, če vas zdaj

silim in priganjam, se zopet lahko izgovarjate, češ, da je grdo, blatno, da ni za hoditi, tako da zdaj res ne vem, ali Bog tega noče in vas ne mara, ali se pa satanu njegove nakane tako posrečijo, da mi lahko vedno uidete z izgovori; mislim pa, da je to poslednje bolj gotovo. O da, satanovega dela je tu veliko zraven, kar bi pa ve vse lahko zaprečile, oziroma porušile, ako bi imele nekoliko več gorečnosti in pridnosti.

Če bi takole vsako vprašal, posamezno, kaj jo vendar zadržuje, kaj je vzrok, da je razen ob shodu, pa morda še takrat ne, ni nič videti pri obhajilni mizi, bi dobil različne odgovore. Poslušajmo nekatere!

Mnogo bi jih reklo: Od nas je daleč, pa večkrat slaba pot. — Kaj jim je reči? Nič! Da je ta izgovor prazen, se vidi iz tega, ker druge, ki so v istih razmerah, pridejo, one pa ne. Večkrat je pot slaba! Dobro, pa te za tiste »večkrat« pustim, da si doma, da bi te le takrat videl, ko pot ni slaba! Ta izgovor torej ne velja.

Druga se izgovarja: Jaz nisem navajena hoditi. Kaj hočemo pa s tem izgovorom? Ali naj drži? Nikakor ne! Saj ravno to je moj namen in želja, da bi se lepo navadila, če pa nočeš začeti, se tudi navadila ne boš.

Tretja mi poreče: Zdi se mi dosti, če grem enkrat na mesec, saj je tako v pravilih. Ta izgovor bi pa marsikatera izmed vas podpisala, češ, saj je res dovolj, da grem za shod. Tudi ta izgovor ti hočem temeljito izpodbiti. Vprašam vas, kdaj pa so bile ustanovljene Marijine družbe? Pred enim letom, pred nekaj meseci? Ne, ampak pred stoletji. Glejte, in že takrat se je mesečno sv. obhajilo sprejelo v pravila. Hčere Marijine, to je bila velika zahteva za tiste čase, ko ni še bilo ne duha ne sluha o dekretu o pogostnem sv. obhajilu, večja zahteva je bila to, kot če bi zdaj zahtevali tedensko sv. obhajilo. In vendar so tudi tedaj priporočali večkrat, ne samo enkrat na mesec, pristopati k sv. zakramentom. Zdaj pa, ob času pogostnega sv. obhajila, se hočete zadovoljiti z enkratnim sv. obhajilom na mesec? Proč s starokopitnostjo v tej stvari, hčere Marijine, in oklenite se tega, kar je novo, moderno v dobrem pomenu. Kako po najnovejši modi spakedrano skupaj sešito cunjó bi si kmalu nataknila, seveda, milostipolne novosti v duhovnem življenju pa ne maraš sprejeti. Torej le proč s tem izgovorom: zadosti je enkrat na mesec! Če se s tem izgovarjaš, kažeš tudi grdo nehvaležnost do svojega duhovnega voditelja, ki bi se v tem slučaju zastonj trudil in priporočal pogostno sveto obhajilo.

Četrta se zopet izgovarja: Se ne upam večkrat iti, zlasti ne v teh časih, ko človek toliko slabega, nespodobnega, grdega sliši in vidi skoraj na vsak korak. Kaj pa ta izgovor, ali bo držal? Poglejmo! Najprej te vprašam, hči Marijina,

ali ti take slabe, grde in nespodobne stvari rada, prostovoljno in z veseljem poslušáš, gledáš in se pri njih mudiš? Če je to, potem je to znamenje, da si že pokvarjeno, napol zgubljeno dekle, potem se le ne bližaj obhajilni mizi. Nasprotno pa, če slučajno slišiš in vidiš take stvari, pa ne poslušáš rada in nimaš veselja nad tem, o potem se pa le ne boj, da si grešila; tvoja duša je še vedno čista, kakor je bila prej. In glej, ravno zato, da se boš takih stvari laže ogibala, jih laže premagovala, ravno zato ti je treba večkrat iti k obhajilni mizi, kjer se dobiva in utrjuje čistost srca.

Poslušajte še peti in zadnji izgovor. Tista, ki je odkrito-srčna, bo naravnost priznala: Lena sem, ne ljubi se mi vstati; je tako težko, kar ne morem. No, bravo, vendar enkrat en odkrit odgovor. Tako je, temu pa pritrdim z veseljem tudi jaz, in ko bi se bile vse prejšnje tudi tako izgovorile, bi bile najbolj prav naredile. Kaj pa je lenoba, o tem ste že slišale, zato ne bom več o tem govoril, samo to še pristavim, da se navadno plačuje že na tem, popolno plačilo pa dobi na onem svetu.

Ker je torej, kakor smo se zdaj prepričali, največ le lenoba in komodnost vzrok tega mlačnega življenja v Marijini družbi, kljub temu, da storim vse, kar je v mojih močeh, zato menim, da tudi jaz nisem več dolžan za vas se tako truditi in mučiti.

Zdaj veste moje misli. Treba je začeti odločno, ker sicer nikamor ne pridemo. Sv. Jožef, čigar god se bliža, on, zgled in varih častilcev presvetelega Srca Jezusovega in ženin božje Porodnice, naj zaneti s svojo mogočno priprošnjo v vaših srcih iskreno ljubezen in sveto gorečnost do Jezusa v najsvetejšem zakramentu! Amen.

Nagovori za mladino.

1. O Imenu Jezusovem.

Pred templjem v Jeruzalemu je sedel ubog revež. Domači so ga semkaj prinašali slehern dan, sam namreč ni mogel hoditi — bil je hrom. Sedeč pred vrati je prosil vbogajme one, ki so hodili molit v hišo Gospodovo. Nekega dne poprosi tudi apostola Petra in Janeza, da bi mu kaj podelila. Peter ga pogleda in reče: »Srebra in zlata nimam; kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa nazareškega vstani in hodi.« (Dj. ap. 3, 6.) Obenem ga prime za roko in vzdigne. In glejte! Ubožec stopi na noge, hodi, gre v tempelj. Odkar je bil na svetu — nad štiri-deset let je bil že star — ni mogel nikoli hoditi, sedaj pa hodi kot drugi. Zato se raduje svojega zdravja, celo poskakuje od

veselja in hvali Boga za to veliko dobroto, Ubožec je bil popolnoma zdrav. Ozdravil ga je sv. Peter, a ozdravil v imenu Jezusovem. Saj je rekel: »V imenu Jezusa Kristusa nazareškega vstani in hodi.« — Ljubi otroci! Češče slišite ime Jezus, večkrat ga izgovarjate tudi sami. Vem, da poznate tistega, ki nosi ime Jezus, in veste tudi, kaj pomeni njegovo ime. Ali vseeno hočem danes o tem nekoliko izpregovoriti, ker obhajamo praznik imena Jezusovega.

V stari zavezi so obrezali vsakega dečka, ko je bil star osem dni. Odrezali so mu na njegovem telesu nekoliko kože in takrat so mu dali tudi ime. Ravnotako se je zgodilo tudi z Jezusom. »Osmi dan po rojstvu je dobil pri obrezovanju ime Jezus« — smo se učili v katekizmu. A kdo je bilo ono dete, katero so imenovali Jezus? Popolnoma je bilo podobno drugim otrokom. Jezus je imel glavo, oči, ušesa, roke, noge, bil je človek. Pa ne samo človek, angel je rekel Mariji: »Sveto, ki bo rojeno iz tebe, bo imenovano Sin božji.« (Luk. 1, 35.) Jezus je tedaj Sin božji. O kako sveto je ime Jezus, sveto zato, ker ga nosi Sin božji, druga božja oseba! In da je Jezus v resnici Sin božji, nam potrjuje Bog Oče. Preden je namreč začel Jezus javno učiti, ga je Janez krstil v reki Jördan. Pri tej priliki se odprô nebesa, zasliši se glas — glas, katerega so čuli Janez in oni, ki so bili pri njem. Slišali so to-le: »Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam svoje dopadenje.« (Mat. 3, 17.) Ljubi otroci! Kdo je to govoril? Bog Oče se je oglasil in pričal, da je Jezus njegov Sin — forej v resnici božji Sin. Ravnotako so govorili tudi apostoli. Tri leta so hodili z Jezusom in spoznali, da je prišel iz nebes. Zato so povsod oznanjevali, kamorkoli so prišli, da je Jezus Sin božji. Pa tudi nasledniki apostolov: papež in škofje ali z drugo besedo: sveta Cerkev je učila po vseh krajih in uči še dandanes, da je Jezus Sin božji. Tudi vi ste slišali v šoli: Jezus je edini Sin Boga Očeta, torej božji Sin. O otroci moji! Kako veličastno in vzvišeno je ime Jezus! Teža imena ne nosi ne cesar, ne papež, ne kak drug imeniten gospod — ne, temveč nosi ga Sin božji, druga božja oseba, potemtakem pravi Bog, naš največji Gospod in Kralj, stvarnik nebes in zemlje. Zato pa je ime Jezus »nad vsa imena«; pred njim naj se pripognee kolena vseh, ki so na zemlji, v nebesih in pod zemljo. (Fil. 2, 9, 10.) In koliko jih je že bilo na svetu, ki so se z vso ljubeznijo oklepali najsvetejšega imena Jezusovega! Med te častilce smem prištevati tudi sledečega moža. — Ta mož je imel na jeziku veliko rano, imel je raka; tako se je reklo tej bolezni. Revez je bil. Umreti bo moral. Ohranil bi si življenje le na ta način, ako bi si pustil odrezati jezik — tako je rekel zdravnik. Mož je bil zadovoljen. Zdravnik pravi: »Preden začnem, izgovorite še zadnjo besedo, pozneje ne boste mogli več govoriti.« Bolnik izgovori prav pobožno: »Hvaljen Jezus.« — Dragi otroci! Kot ta mož, tako vdani bodite tudi vi najsvetej-

šemu Jezusovemu imenu, vdani posebno na ta način, da ga boste vedno pobožno izgovarjali. Nihče naj ne kliče to ime lahkomišljeno, v šali, v jezi, tedaj po nemarnem. Druga božja zapoved nam to prepoveduje. Kdor ima to slabo navado, naj jo opusti in sklene, da hoče s premiselkom rabiti najsvetejše ime Jezus. — Poglejmo še, kaj pomeni ime Jezus?

Jezus je judovska beseda in pomeni po naše: *Odrešenik* ali *Zveličar*. Jezus pa je v resnici naš *Odrešenik* in *Zveličar*. Že angel je povedal sv. Jožefu, da nas bo Jezus odrešil. »Imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.« (Mat. 1, 21.) Pa kje nas je odrešil mili Jezus? Na Kalvariji so stali trije križi. Srednji je imel napis: »Jezus nazareški, kralj judovski«. Oh, tu je Jezus, pribit na rokah in nogah; strašno trpi in umrje. Kaj neki hudega je storil, da so ga križali? Nedolžen je bil, brez greha. Mi smo bili grešniki, zaslužili smo kazen. Pa Jezus se nas je usmilil, trpel namesto nas, da nas je rešil greha in večnega pogubljenja ter nam pridobil večno zveličanje. »Z njegovimi ranami smo bili mi ozdravljeni« (Iz. 53, 5), govori prerok. *Dragi otroci!* Jezus je naš *Odrešenik* in *Zveličar*. In koliko je daroval, da nas je odrešil in večno zveličal! Vse, prav vse — življenje in kri je dal za nas; silno veliko je moral trpeti, da je postal to, kar pomeni njegovo ime, da je postal naš *Odrešenik* in *Zveličar*. Častimo in ljubimo ga! Kaj bi bili mi brez *Odrešenika*? Kam bi šli, ako bi umrli? Pa Jezus se nas je usmilil, na križu pridobil sveta nebesa in zaslužil tudi milost, da se lahko zveličamo. O čast in hvala mu!

Dragi otroci! Iznova smo videli, kdo je Jezus in kaj pomeni njegovo ime. Jezus je Sin božji in pravi Bog; Jezus je pa tudi naš *Odrešenik* in *Zveličar*. Ime Jezus tedaj nosi naš najimenitnejši gospod in največji dobitnik, to ime je zares »nad vsa imena«. Naša dolžnost je, da častimo presveto ime Jezusovo. Hvaljen Jezus — tako recimo večkrat. Jezus zasluži našo hvaležnost. Od njega imamo vse, on skrbi za nas in nas ljubi, svojo kri je daroval za nas in nam pridobil sveta nebesa, celo noč in dan stanuje v cerkvi pod podobo kruha. Te dobrote nas silijo, da ga hvalimo in častimo. Njemu se pa tudi zahvaljujemo, kadar pozdravimo: »Hvaljen Jezus«. Ne sramujte se tega lepega, krščanskega pozdrava! Vaš sklep bodi danes ta: Dostojno in premišljeno hočem izgovarjati: Hvaljen Jezus — vekomaj! Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

2. O Bogu.

Kralj Hijeron je poklical k sebi slovečega modrijana Simonida in ga prosil, naj mu pove, kaj je Bog. »Danes ne morem, jutri bom povedal« — pravi učenjak in odide. Ko kralj drugi

dan iznova vpraša: »Kaj je Bog,« mu reče modrijan: »Prosim, potrpi, čez dva dni bom odgovoril na to vprašanje.« Ko mineta ta dneva, kralj ravnoisto vpraša Simonida. A ta odgovori: »Čez štiri dni bom povedal, kaj je Bog.« Tako je učenjak zmeraj odlašal z odgovorom in vselej še enkrat toliko časa prosil za odgovor. Kralj se je temu zelo čudil in premišljeval, zakaj mu neki modrijan ne pove, kaj je Bog. Tedaj Simonida pojasni kralju svoje molčanje in reče: »Čim dalje premišljuje, kaj je Bog, tem težje se mi zdi odgovoriti.« Ljubi otroci! Bog je tako lep, tako svet in vzvišen, da tega nihče ne more umeti, še manj pa povedati. Naše oči ga sicer ne vidijo, a to nas ne sme motiti. Ves svet nas uči, da je Bog, in razen tega je tudi sam povedal, da je. Le pazljivo poslušajte o tem!

Nad nami se razprostira višnjevo nebo. Po njem se vozi vroče solnce, svetle zvezde migljajo tam kot iskrica poleg iskrice, med njimi je kot kraljica bleda luna. Kdo neki je pripel te lepe stvari na modro nebo? Morda človek? Nihče ne more tako visoko. Morebiti so pa same stopile tja gori? Oh, to ni mogoče! Nekdo je pa vendar moral vse to storiti, kajti iz nič ni nič. In kdo je naredil solnce, luno in zvezde? Bog in nihče drugi. — Ljubi otroci! Poglejmo po zemlji! Košata drevesa, zeleni grmi, trava — okrašena z bujnimi cvetkami, bistri potoke, široke reke, veličastno morje, različne živali in mi ljudje — vse to biva in živi na svetu. Pa odkod je vse to? So se rožice same zasejale? drevesa sama pognala? gore se same postavile? morje samo ogradilo? Vprašam: se stol, hiša, obleka sama naredi? Dobro bi bilo, če bi se obleka sama naredila; človek bi bil lahko zmeraj nov. Dobro bi bilo tudi, če bi se hiša sama sezidala; vsak bi imel lahko svojo. Toda temu ni tako, kajneda, ljubi otroci! Mi vemo, da obleko dela krojač ali šivilja, hišo postavlja zidar, stole dela mizar. Nič, prav nič se ne naredi samo od sebe. In zato je moral tudi svet in vse, kar je na njem, nekdo narediti, sicer bi ga ne bilo. A kdo je tisti, ki je vse naredil? Bog je vse ustvaril. Potrpežljivi Job nam kliče: »Vprašaj živino, in te bo učila; ptice pod nebom, in ti bodo povedale; ogovori zemljo, in ti bo odgovorila; in ribe v morju ti bodo povedale, da je vse to naredila roka Gospodova.« (Job, 12, 7—9.) Ker je torej Bog vse naredil, on v resnici tudi živi. Ves svet in vse, kar je na njem, nam oznanja to veselo resnico. O, ljubimo svojega Boga, ljubimo iz srca, saj je tudi naš stvarnik!

(Konec prihodnjic.)

P. Arhangelj Appej, katehet.

Pogled na slovstvo.

Joža Lovrenčič. **Deveta dežela.** Trst. 1917. Str. 96. Izdala knjigarna J. Štoka. — Tiskala tiskarna »Edinost«. Cena elegantno vezani knjigi 4 K 40 vin.

Razume se, da »Duhovni Pastir« nima namena, presojati naša književna dela z zgolj estetskega stališča. Vendar pazno zasleduje ves slovenski književni pokret, s toliko večjim zanimanjem se ozira na knjige, ki so mu posebej poslane v oceno. Tedaj pa se radi pomudimo le pri idejnem delu ocenjevane knjige. Joža Lovrenčičeva »Deveta dežela« se zdi markanten pesniški izraz velike Avguštinove besede: »Inquietum est cor nostrum.« Nemirno hrepenenje preveva vso zbirko, ki se v svojih zadnjih stihih zlije v deveto deželo, kjer v izpolnitvi utonejo vse želje in kjer se v harmoniji vpokoje vse misli. A sedaj, dokler gre še po cesti življenja, kaj misli? Misli, da je treba i tu na zemlji imeti nekak »solatium humanitatis«, Morda Domovina? Ne! Zakaj »Slutnja« ga moti:

Vračal sem se domov.
Drevo, ki so ptiči v njem gnezдили,
so oklestili.
Obstal sem, in kakor da je od doma prišla,
na drevo se je slutnja naslonila. (Str. 11.)

Morda mu je v uteho: Mati. Prepozno.

Bila si solnce in nisem te videl,
da bi rekel v temi: svetloba!
Zdaj te vidim. Iz groba
poganjajo misli in se vežejo
v žareč žgoč obroč krog srca
in vanj režejo
besedo, eno samo besedo:
Mati! (Str. 12.)

Vendar pesnikova pravljica zori. Antonietta:

Vidim te: tvoje oči govorijo psalme,
kakor da so vzrle oči jutranjih dežel solnce,
ko ga pozdravljajo z dobrim jutrom cedre in palme.
Lepota visoke pesmi,
ki jo je duša slutila v zametni noči mladih let,
v ljubezni tvoji je razvila solnčen cvet. (Str. 44.)

Ta drugi del pesmi, če smemo reči, posvečen soprogi Antonietti, je najbolj čustvovit, iskren in resničen. Besede in verzi teko, kakor hoče srce. Drugod je le prevečkrat razum prevzel vodilno vlogo na škodo poeziji. Zlasti je dramatični prizor v IV. oddelku preveč umsko zložena pesnitev. Lep travnik, na katerem so pa, žal! postavljeni drogovi in žice, ki vodijo in nosijo skrivnostne misli v daljavo. Kaj lepih pesmi bi se dalo zajeti iz tega konglomerata misli! Koliko iskrene lirike bi bilo otete! In Lovrenčič bi to mogel. Kdor je mogel

zapeti: »Drevo« (str. 13), »Življenje« (str. 14), »Resignacija« (str. 29), »Nenapisano pismo« (str. 46), bi mogel »iz dejanja v času narodne poezije« ustvariti še več lepih in lepših pesmi. Ali če še enkrat podarjamo idejno stran pričujoče zbirke, moramo priznati: »Deveta dežela« je blesteč in vesel pojav na našem književnem polju. Kdo izmed naših najmlajših pesnikov in pisateljev nam je s tako jedrnato in odkrito besedo povedal: pesem pesmi?

Drhteli bomo, misel, in jo bomo peli
in živeli v eni besedi:
Gospod.
Velika, velika je naša pot. (Str. 28.)

Par potez! In glej, pesnik nam je umel, izraziti v njih vse troje: Spoznanje, Ljubezen in Veselje v Bogu.

Dr. Al. Merhar.

»Vidim nebesa odprta.« (Dej. ap. 7, 56.) Pismo žalostnim in potrtem srcem. Napisal dr. Gregor Rožman. Samozaložba. Celovec, 1917. Natisnila tiskarna družbe sv. Mohorja. Cena s poštnino 20 vin., 100 komadov 18 kron.

Kot dober prijatelj hoče dr. Gr. Rožmanovo tolažilno pismo obrniti solzne oči trpečih tja, odkoder prihaja vsa pomoč. Pismo je tako lepo in stvarno sestavljeno, da zasluži, da se v največji meri razširi med ljudstvom. Primerno je za vojake na fronti, kakor tudi za njih svoje doma.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je sprejela v knjižni nacrt za l. 1918. te-le knjige:

1. Dr. A. B. Jeglič, škof ljubljanski: V boj za temelje krščanske vere!
2. Dr. L. Ehrlich, prof. bogoslovja v Celovcu: Katoliška Cerkev, kraljestvo božje na zemlji.
3. Dr. J. Lovrenčič: Brstje iz vrta slovenskega pesništva.
4. Dr. H. Vedenik: Kako si varujemo ljubo zdravje.
5. Slovenske Večernice 72. zvezek.
6. Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1919.

Vrtec in Angelček. Na željo prezaslužnega dosedanjega urednika kanonika Antona Kržiča prevzame z novim letom uredništvo obeh listov dobroznani mladinski in pedagoški pisatelj Josip Volc, župnik na Rovih (pošta Radomlje, Kranjsko). Upravništvo bode vodil dr. Josip Demšar, c. kr. profesor v Ljubljani. V veliko zaslugo kanoniku Ant. Kržiču moramo šteti, da je dobil za uredništvo naših priljubljenih mladinskih listov tako veččega naslednika. Razširjajmo z vso vnemo oba lista med mladino! Cena »Vrtcu« in »Angelčku« je K 7.—, »Angelčku« samemu K 1.20. Naročnino sprejema upravništvo »Vrtca« v Ljubljani.